

VREME
VREME

Do konca tedna
se bo nadaljevalo
suho
in razmeroma
toplo vreme.

VESTNIK

Murska Sobota, 29. decembra 1988 • Leto XL • Št. 50 • Cena 1100 din

Samo da ne bi bilo slabše

MILAN KUČAN — »Sestop ZK z oblasti nikakor ne pomeni njene likvidacije in umika s slovenskega političnega prizorišča. Pobude za ustanavljanje raznih političnih zvez pa razumem kot kritičen razmislek o Zvezi komunistov.« To je med drugim poudaril predsednik predsedstva CK ZKS na tovariškem srečanju z jubilarji Zveze komunistov v Murski Soboti. Obširnejše poročilo s slovesnosti, ki jo je pripravil OK ZKS, pa lahko preberete na 3. strani.

Janez Stanovnik z zdomci

Izobraževalni center za SLO in DS v Pekrah pri Mariboru je bil v ponedeljek prizorišče številnih posvetov in srečanj, namenjenih našim zdomcem in izseljencem. Za to je poskrbel Koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri Predsedstvu Republiške konference SZDL. Osrednje pozornosti je bil seveda deležen nastop predsednika predsedstva SRS Janeza Stanovnika, ki je v dveurnem pogovoru in nagovoru dodobra razčlenil in komentiral domače (slovenske in jugoslovanske) politične in gospodarske razmere. Ena njegovih ključnih misli se je glasila: »Novi veter svobodnega življenja, veter politične demokratizacije nas je napravil bolj prijatelje med sabo. Tudi drugim jugoslovanskim narodom pravim: dajte, da v vsej Jugoslaviji razvijamo demokratično pot razvoja, in boste videli, da bodo vsa ta naša trenja izginila.«

B. Ž.

Živimo v času, v katerem je tudi na prehodu leta, ko skuša vsak pri sebi potegniti črto pod preteklo leto in smo polni pričakovanj ter upanja do prihajajočega, težko zapisati kaj lepega in še težje napovedati kaj dobrega. Prav to pa pričakujemo in potrebujemo.

V tolažbo naj nam bo, da je sreča že to, da sicer različno utrujeni še držimo glavo nad vodo. Plavali smo v vsem mogočem: ljudje so se v vrstah tepli za delavski kruh, socialno ogrožen delavski razred se je zgrinjal na ulice, imeli smo mitinge vseh vrst, ni nam bilo prizanešeno z odstopi in »prozivkami« na najvišji ravni. Slovenci naj bi se pregrešili zoper JLA, razburjali smo se ob spremembah ustave, temperaturo je dvigoval proces zoper »četverico«, kar naprej smo si nekaj podtikali in se prepirali — skoraj do vrelišča. Sem, v naš pomurski prostor, so prihajali bolj umirjeni pljuski posledic krize. Še najhuje nas je oklestila katastrofalna suša, sicer pa nam je miren spanec tu in tam vznemirila mladinska alternativa, brez večjega rompopoma smo odstavljali direktorje in postavljali prisilne upravitelje, stakali so nam učitelji, učenci in delavci — nekateri tudi zaradi preobitice dela, s socialnim kruhom se je najbolje godilo v gostilnah in v svinjarih, razcvetela je siva ekonomija kot odrešilna bilka

za vse več »pridnih delovnih rok dobrih ljudi«. Navada je postala, da o uspehih raje ne govorimo in pišemo, saj to ni moderno. In koga bi to sploh zanimalo?! A ni torej sreča, da lahko zdaj pod vse to mirno potegnemo črto in neobremenjeni stopimo v nove čase?

Napovedujejo nam vse mogoče. Reformatorji nam ponovno obetajo svetlo prihodnost, čeprav šele tik pred dvanajsto hitijo s pisanjem ograjenja reform in niti sami prav ne vedo, koliko bo konstrukcija vzdržala. Čeprav bi si resnično želeli, da nam nekaj končno res uspe, nas postaja strah. Iz resnih strokovnih krogov prihajajo napovedi o še za nekaj sto odstotkov višji inflaciji, izvoznemu poslu stoteletja grozi polom stoletja, v obup nas spravljajo napovedane podražitve... Nič več ne bomo naštevali, saj bi si lahko še kdo premislil in raje ostal kar v letu 1988.

Najpogostejše voščilo je že itak nekaj let približno isto: **SAMO DA NE BI BIL SLABŠE!** Ker je pri vsaki stvari resnic lahko več, je željo mogoče razumeti kot pesimistično in kot optimistično. Presoja prepuščamo vam, dragi bralci, in vam kljub mnogim porušnim iluzijam in pričakovanjem iskreno želimo vse tisto, kar običajno namenimo najboljšim prijateljem: srečo, zdravje, mir, osebnost

zadovoljstvo, ljubezen, delovno uspešnost in dobro voljo.

Ker so štiridesetletnik Vestnik, Nepuj-sag in programa Radia Murska Sobota v slovenskem in madžarskem jeziku družinski člani, prijatelji, ali pa vsaj znanci v večini pomurskih in tudi v številnih drugih domovih, naj ne izven neskromno, če k našemu novoletnemu voščilu dopišemo še svojo željo. Z vami bi se radi družili in prijateljeli tudi vseh 365 dni novega leta. Uvedli bomo nekaj novosti in kar največ časa bomo skušali biti med ljudmi povsod tam, kjer imajo kaj povedati in hočejo čim več postoriti. Prebijali se bomo do resnice in neusmiljeni bomo do napak. Naše strani in minute bomo še bolj odprli različnosti mnenj, stališč in pogledov, ki naj bi v javnem demokratičnem dialogu vodili do rešitev in poti iz krize. Skušali bomo biti v duhu časa, ko nič ali malo velja samo besede, čeprav so te naše glavno orožje. Bodo v službi dejanj, ki so za ljudi edino merilo uspešnosti. Čisto vsem to gotovo ne bo prav in četudi znajo pod noge vržena polena boleče udarjati, bomo ohranjali pokočno držo. Če nas boste takšne sprejeli, ste nam že dali upanje na boljše čase.

Tudi vam jih želimo. Upanje je v človeški biti in v nas so sposobnosti, ki jih zavestno zmoro usmerjati in izražati samo človek. Zdaj dajmo duška vsemu dobremu, da bi bili bolj zadovoljni, uspešni bogati in srečni. Bomo v letu 1989 za to imeli dovolj moči? Vsaj poskusiti velja.

In še enkrat srečno, zdravo in uspešno

Irma Benko

— SODOBNA TERAPIJA V MORAVSKIH TOPLICAH VELIKA PRIDOBITEV —

PO TERAPIJI ŠE NOV HOTEL

Minuli teden so v Moravskih Toplicah slovesno proslavili 25-letnico poslovanja. Eno najmlajših naravnih zdravilišč v Sloveniji (naziv so prejeli šele 1981. leta) je v minulih letih doseglo neprimerljiv razvoj, ki pa ne bi bil mogoč, če občani Moravskih Toplic ne bi bili tako prizadevni. Tudi tukaj so namreč iskali nafto in našli vročo vodo, dve leti kasneje so že postavili improvizirano kopališče ter ga leto kasneje dali v upravljanje takratnemu gostinskemu podjetju iz Murske Sobotice. 1964. je Sekretariat za zdravstvo SRS razglasil moravsko vodo za naravno zdravilno sredstvo in začeli so se: gradnja, povečevanje števila obiskovalcev in izboljševanje kakovosti ponudbe.

Dolga leta so bili značilnost prekmurskih toplic z vročo vodo, ki jo tujci vedno bolj cenijo, bungalovi, zgrajeni v letih 1969/70 v značilnem panonskem slogu. Takrat so zgradili tudi okroglo restavracijo s pokritim in okroglim zunanjim bazenom ter fizioterapijo. 1973 leta so bile potrebe že tako velike, da je bila nova restavracija s 500 sedeži in glavno kuhinjo zares skrajno nujna. V sedemdesetih letih je bil razvoj skokovit. Od 70. do 76. leta se je

število prenočitev povečalo za več kot 4-krat (od 13500 na 55 tisoč), število dnevnihih gostov pa je bilo že preko 100 tisoč. Pomemb-

na je bila odločitev, da se organizirajo kot zdravilišče in se v prihodnje razvijajo v tej smeri, vendar pa so morali prej rešiti problem tehnologije priprave vode v terapevtske in zdravstvene name-

ne, izboljšati ekonomske učinke poslovanja in rešiti problem urbanistične urejenosti, infrastrukture, zagotoviti kadrovske in tehnične možnosti za redno delovanje zdravstvene službe. Pomembna je bila tudi študija o nadaljnjem razvoju zdraviliškega turizma v Pomurju, ki je nakazala, kako do tedaj zgrajene objekte povezati in jih vključiti v celovito zdraviliško ponudbo.

(nadaljevanje na 3. strani)

Dan se v severovzhodni Sloveniji začne z jutranjim programom Radia Murska Sobota!

Prebujajte se z nami od 4. januarja 1989!

Odperta vrata novoletne oddaje RMS

Dogajalo se bo na novega leta dan, v nedeljo, 1. januarja, med 13. in 19. uro. Po tradiciji bomo tudi tokrat šest ur v živo »šibali« prilagoden program Radia Murska Sobota. Ob kramljanju s poslušalstvom, nagradnih igrar in obilici glasbe naj kot gosta napovemo učeta slovenskega naroda Janeza Stanovnika ter za uro ali dve odprta vrata v studio novoletne oddaje. Sprejet bo vsakdo, ki zna karkoli izvirnega povedati, zapeti ali zaigrati. Sicer pa bo številka telefonske zveze 21-232.

NAGRAJUJEMO!

Izžrebali smo srečna dobitnika VESTNIKOVIH nagradnih iger.

JELOVICA

prejme AVUGUST KUZMIČ, Stavešinski vrh 47, Spodnji Ivanjci. Nagrado dvignite na predstavnštvu JELOVICE, v Murski Soboti, Cankarjeva 25.

V Benetke bo popeljal

SLOVENIJATURIST

JANKA ŽNIDARIČA iz Stare ceste 15/a, Ljutomer. Vse informacije v zvezi s potovanjem dobite pri Slovenijaturistu v Murski Soboti, Titova 1.

NAGRAJENCEMA ISKRENO ČESTITAMO!

Vuk na Elradovi špilci

Pogovor z novim direktorjem radgonaškega Elrada berite na strani 3

NAGRAJUJEMO!

KRIŽEVSKKE OPEKARNE

Nagrajujejo naročnike VESTNIKA

Izžrebani novi naročnik VESTNIKA bo prejel 30 m² bobrovca ali tlakovca

PRAVOČASNO POSTANITE NAROČNIK VESTNIKA!

Ime in priimek srečnega izžrebanca bomo objavili 12. januarja 1989

srečno 1989 srečno 1989 srečno 1989 srečno 1989

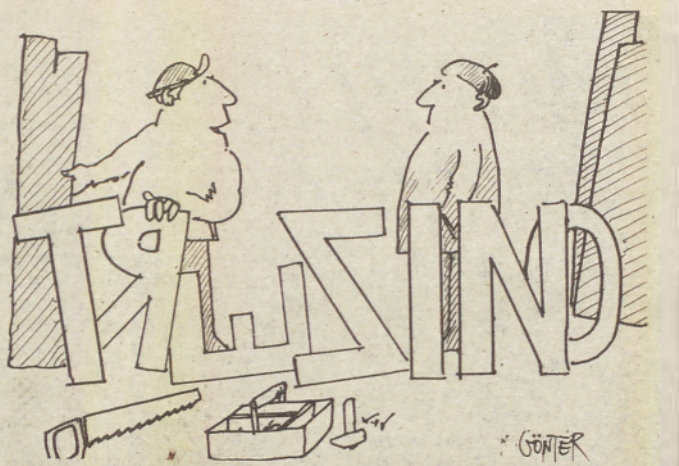
STEVEK: — Franček, za število stranko boš ti po novon leti? Za socialdemokratsko, za demokratsko-socialno, za svetlo-zelejo, temnozelejo, rdečo ali za črno...?

FRANČEK: — Jaz bom za TREZINO!

STEVEK: — Kak za Trezi-no?

FRANČEK: — Tak kak to pomeni: Temeljno Razformirana Ekonomska Zvezna Inflacijska Neproduktivna Organizacija...

STEVEK: — Joj, nej sem znao, ka boš tui ti svojo stranko napravil!

KONEC LETA — NOVO LETO

Se dva dni tega leta in svet bo šel novim upom in morda tudi razočaranjem nasproti. Upanju? Leto 1988 nas vendarle hrabri, saj se je marsikaj premaknilo tako, da dopušča upanje na boljše, manj vznemirljive čase. Globalno vzeto, potrjuje to nezmanjšan dialog med obema supersilama. Končala se je nesmiselna, skoraj devetletna vojna med Irakom in Iranom. Sovjetska zveza je umaknila svojo vojsko iz Afganistana. Podpisan je sporazum o umiku kubanskih čet iz afriške Angole, kar daje slutiti konec, sedemdesetletij dolgega in grobeza izkoriščanja, rudninsko izredno bogate Namibije, s strani Južnoafriške republike in

končno — samostojnost Namibije. Novo vsebino je dobil bližnjehodni spor potem, ko se je prejšnji mesec Generalna skupščina OZN odločno zavzela za Palestince in ko so takoj za tem ZDA, prejšnjemu ugovarjanju navkljub, navezale diplomatske stike s Palestinci. Čeprav je lahko nekaj resnice tudi črnogledi misli, da so Iranci in Iranci privolili v premirje, ker so končno uvideli, da ne eni in ne drugi ne morejo biti zmagovalci, da so v Sovjetski zvezi pripravljene umakniti precejšen del svojih oboroženih sil iz njihovih evropskih zavezniških držav, ker... so vendarle vse to dejstva, ki lahko samo pomirjajo, čeprav

nam ni tudi s tem razkrita zapletena šahovnica tega sveta.

Naj je pri tem tako, kot mislijo optimisti, ali tako, kot mislijo njihovi nasprotniki, OZN si vendarle lahko v svoj letopis zapiše leto 1988 kot eno najbolj uspešnih. Zato tudi sveta ni presenetilo, da so letošnjo nagrado za mir dobile mirovne sile OZN.

Kajpak smo v takšnem ali drugačnem svetu tudi mi doma, v Sloveniji, Jugoslaviji. Leto 1988 je bilo razburkano, v znamenju mnogih besed, ki razpoložena v družbi vedejo proti vrelišču.

Ne kaže, da bi bilo leto 1990 kako drugače. Ali pa?

VSAK DAN ZA POL Odstotka

V novembru so se cene v primerjavi z oktobrskimi povečale kar za 15,3 odstotka. Dolga leta se nam je takšen zalogaj zdel že velik, če se je nabral v celem letu. Zdaj se že vsak dan vse v povprečju podraži za več kot pol odstotka.

Novembra so se po podatkih republiškega statističnega zavoda najbolj podražile stanarine, saj je bila za kvadratni meter stanovanja kar za 60 odstotkov višja od oktobrske. Drugi najzajetnejši censi skok je prispevala elektrika, nato posoda, motorno gorivo, predelano meso, kulturne storitve, pohištvo, mleko, gospodinjstvi stroji in gradbeni material.

Po podatkih republiške statistike so bile cene na drobno v Sloveniji novembra letos v primerjavi z lanskim novembrom višje za 236 odstotkov.

Če pogledamo lestvico podražitev v zadnjem letu, potem vidimo, da so se od lanskega do letošnjega novembra najbolj podražile poštne storitve, in sicer za 490 odstotkov, pohištvo za 360, predelano in konzervirano meso za 348, zdravila za 331, čistila za 319, gradbeni material za 314, kemična sredstva za kmetijstvo za 284, meso za 283, mleko in mlečni izdelki za 255, električni gospodinjstvi stroji za 280, jajca za 272, časopisi za 245, ribe za 242, žitni izdelki za 226, obutev za 220, sadje za 219, tekstilni izdelki za 218, prevozi za 214, obrtne storitve za 209, stanarine in komunalne storitve za 206, vozila za 197, zelenjava za 193, kmetijsko ročno orodje za 180, tekoča goriva za 155, elektrika za gospodinjstva za 139, kurjava za 129 odstotkov.

KAREL SMOLLE O (SAMO)ORGANIZIRANJU ŠTAJERSKIH SLOVENCEV

Treba bo znesti kakšno jajce

Slovenski poslanec v avstrijskem zveznem parlamentu Karel Smolle priporoča, da se kulturno društvo 7. člen za štajersko, ki naj bi ga ustanovili te dni ali v Gradcu ali v avstrijski Radgoni, obrne na posvet za slovensko narodnostno skupnost na Dunaju, ki bo zagotovo podprl njegovo dejavnost.

Poslancu Smolleju smo pred nedvomno zgodovinskimi dejanjem za štajerski del slovenske manjšine v sosednji Avstriji postavili več vprašanj. Najprej o imenu društva.

Se vam zdi preveč izzivalno?

»Ne bi rekel, saj 7. člen avstrijske državne pogodbe jasno govori o pravicah tudi za Slovence na avstrijskem štajerskem. Seveda je vprašanje, katere so jim najbolj potrebne.«

Kako boste vi osebno in organizacije koroških Slovencev pomagali pri buditelskem, narodno-prosvetnem delu štajerskih bratov in sestra? Lani ste nam obljubili, da pridete z gospodom Andreasom Wablom v tukajšnje obmejne kraje.

»Osebnost se doslej nisem mogel udeležiti nobenega sestanka na jugu, saj me tudi niso vabili. Bilo je zgolj nekaj vjudnostnih besed, naj pridem na obisk. Zdaj, ko se prebivalci zbirajo pod določeno okriljem in bodo — kot pravite — ustanovili društvo, pričakujem, da me odgovorni predstavniki povabijo na pogovor, da se domenimo, kaj bi najbolj koristilo stvari. Lepo bo, če bom lahko s sabo pripeljal so-

delavca Wabla, ki je doma v teh krajih. Vabilo čakam in moja obljuba ostaja.«

Kaj pa stiki z duhovnim očetom profesorja štajerskih Slovencev, prof. dr. Wolfgangom L. Gomboczem, docentom na filozofskem inštitutu graške univerze, rojakom iz Potrne/Laafelda v Radgonskem kotu?

»Z njim smo pravzaprav na stalni zvezi, saj ni dolgo, odkar mi je poslal obširno poročilo o nastajanju društva. Kolikor vem, smo mu medtem pritrtili odgovorili, da se z njim veselimo in ga podpiramo.«

T. i. listino manjšinskih pravic za avstrijske manjšine je leta 1985 sprejela tudi štajerska deželna vlada. Prav tako je pomembno dejstvo, da so bili štajerski Slovenci vsebinska točka nedavnega pogovora Sinigoi—Kraimer v Ljubljani. Kakšne bi mogle biti v tej zvezi namere vašega Centra narodnostnih manjšin na Dunaju?

»Menim, da ni tako pomembno biti dejaven na kraju samem, ampak je pomembno dejstvo, da pobudo prevzamejo ljudje, ki so tam doma. Vsi drugi — naj bodo činitelji iz Slovenije ali obe osrednji slovenski organi-

zacija na Koroškem ali Center narodnostnih skupnosti na Dunaju, torej organizacija vseh manjšin v Avstriji — imajo naloge, in tudi sam kot poslanec, da iniciativno, ki se poraja in v tem primeru (iz)oblikuje v društvo, podpremo. Seveda pa morajo zlasti sami presoditi, s čim se bodo najprej ukvarjali oz. kaj je tačas najbolj potrebno. Mislim, da ne bo noben problem, če se bodo štajerski Slovenci potegovali za članstvo v našem Centru; rade volje jih sprejememo.« Poslanec Smolle rad poreče, da pri Slovencih ne smeš nikoli obupati, ampak samo upati, in potoži, da je zelo obremenjen, saj mora opravljati številne naloge tako na Koroškem kot na Dunaju. Hkrati se jasno opredeli: »Koroški in štajerski Slovenci bodo morali imeti v prihodnje vse nared za še večje pobude in za še doslednejše delovanje. Večkrat imam namreč občutek, da delujemo bolj po časopisih, se pogovarjamo, zasedamo, sejamo. To je tako kot kura, ki sedi na gnezdu in ne znese jajca. Mislim, da bo treba kdaj tudi znesti kakšno jajce.«

Branko Žunec

Ideal(izem)

V Beogradu je bil, kot vemo, nedavno največji miting bratstva in enotnosti po narodnoosvobodilni vojni. Pridali smo mu pojem: solidarnosti!

Bil je to dogodek tega stoletja, zato beograjska televizija se vedno zbirala foto- in videodokumentacijo za razstavo in prikazovanje, kakor se to spodobi za sredstvo množične politične propagande.

Bilo je to ob parku prijateljstva, ob izlivu Save v Donavo, pa nasproti Velikemu vojnomu otoku na Donavi nasproti Kalamegdana, velike stare trdnjave iz turško-avstrijskih časov. Spada torej v svojevrstno zgodovino Beograda.

Tribuno, ki je bila v ta namen zgrajena, je Socialistična zveza podarila Beograščanom za poznejša takšna zborovanja. Tako se nadaljuje uresničevanje povojnih načrtov urbanizacije metropolizacije velenostne vizije glavnega mesta Jugoslavije in Srbije hkrati.

V povojnih načrtih je namreč zamišljen prostor za velika manifestacijska zborovanja pred poslopjem ZIS na planoti onstran Bulevarja Lenina, ki je še vedno ostala nezazidana. Gradnja Novega Beograda pa je bila zamišljena po nastanku predvojne Jugoslavije kot most čez bivše avstroogrsko-turške meje med Beogradom in Zemunom, in seveda dlje.

Ideja o manifestacijskih zborovanjih administrativnega socializma je prekinjena z blokado informiranja in nastajanjem vizije delovnih manifestacij v nastajanju samoupravljanja. Tako je ostala v zraku prejšnja zamisel, da bi otok na Donavi spremenili v prostor mednarodnega zblizovanja s preureditvijo za oddih tujih diplomatov in državnikov med meddržavnimi razgovori v prostorih ZIS in CK ZKJ, iz katerih je na ta otok lep pogled.

Veliki vojni otok je torej postal zadrega glavnega mesta Jugoslavije, tako z imenom kot vsebino svojega obstanka, kar velja tudi za smisel zborovanj vsejugoslovskega pomena pred poslopji jugoslovskega pomena.

Spremembe, ki so nastale z nastankom tako imenovane stare Jugoslavije in so nadaljevale z nastankom tako imenovane nove Jugoslavije kot del sprememb v svetu, povsem logično zahtevajo nadaljevanje. V tem smislu je bil miting solidarnosti v Beogradu vsaj nekakšno nadaljevanje: opozoril je na zastoj v uresničevanju vseh načrtov razvoja tudi v samem Beogradu, na način mobilizacije ljudstva, ki se je zdel nemogoč — odvajanje od valovanja množic, kar je bilo vselej revolucionarna moč komunistov, nekakšen izpit zrelosti.

Če bo ostala tribuna bratstva in enotnosti ob izlivu Save v Donavo samo simbol nekega minulega največjega zborovanja solidarnosti, ne pa začetek trajnih delovnih manifestacij, ki spreminjajo družbo iz njegovih samoupravnih opredelitev, bo pač okostje, ki ga je življenje obslo.

Vsaka ideja pač zahteva svojo zaokroženost zaradi svoje trajnosti, torej enkratnost mobilizacije množic ne more biti več kot muha enodnevnica.

Od tod nemara poziv Slobodana Miloševića s konference ZK Srbije vsem, ki imajo kakršne koli ideje za uresničevanje bogatejšega socializma.

Področje mitinga solidarnosti samo po sebi ponuja ne samo zgodovinsko, temveč tudi futuristično zaokroženost. Nekdanji načrtovalci urbanizacije metropole so se tega očito zavedali, saj so predvideli povezavo Novega Beograda z Velikim vojnim otokom z nasipom, Kalamegdana pa z žičnico, otok so namenili obiskovalcem iz tujine v mejah diplomacije in mednarodne afirmacije dežele, da ta rečni otok pač ne bi bil packa, grd madež sredi obliči Beograda in Jugoslavije.

Z gradnjo mostu prijateljstva se razume tudi premoščanje nekdanjih vsebin življenja, ki jih izraža naslov otoka: vojni, vendar so se v tistih nekdanjih časih opirali na centralizirana sredstva, ne pa vojo in delo samih ljudi, delovnih, kakor temu forumsko rečemo.

Veliki vojni otok, otok, ki je imel svojčas očito strateški vojni pomen, ljudje tukaj imenujejo svetovljansko: Lido — ali pa kar naša Ada, po turškem imenu za rečni otok. Med dvema svetovnjima vojnama so ga Zemunci spremenili v vrh, s katerega so oskrbovali Zemun in del Beograda z zdravno povrtnino, po vojni pa je ostal zapuščen, spremenjen v džunglo grmovja, a neki »modni« Beograščan, med katerimi je bil tudi bivši predsednik Beograda, arhitekt Bogdan Bogdanović, so se zavzeli za nedotakljivost tega preostalega naravnega otoka, menda zato, da ne bi postal betonski zmaj, kot Ada Ciganlija.

Pred tremi leti, ko je nastalo združenje občanov, mestnih vrtičkarjev, saRADnja, je spontano nastala ideja o Velikem vojnom otoku kot največjem in najlepšem vrtu glavnega mesta Jugoslavije, trajni delovni manifestaciji bratstva in enotnosti, kajti v Beogradu živijo vsi narodi in narodnosti, ne samo Jugoslavije. Ideja sicer ne temelji na solidarnosti, temveč vzajemnosti, ki je motivirana z vasko samopomočjo prastarih časov. Samo politična vsebina bratstva in enotnosti namreč v sedanjosti ne zadostuje več potrebam osvobodjanja (dela), sproščanju ustvarjalne energije vseh (delovnih) ljudi.

Ideja je bila preiskavana pred tremi leti, ko je bil velik odziv Beograščanov, žal brez odmeva v forumih, navajenih delovanja brez občanov, čeprav takrat ni bilo potrebno mobilizirati milijonov temveč samo desetine tisočev zainteresiranih Beograščanov za spreminjanje enega samega zapuščenega otoka v hiser Jugoslavije. Bil je to strah pred množico, ki jo je treba voditi v delovne zmage, enako kot so jih potem vodili na miting solidarnosti: organizirano, čez krajevne skupnosti in delovne organizacije.

Vmes je bil tudi velik strah pred bogatenjem občanov na družbeni posesti, ki da jo je boljše zavarovati pred dela voljnimi rokami, pa naj bo še toliko zemlje neobdelane in zapuščene. V Beogradu, in ne samo v njem in okrog njega, je na desetine, stotine in tisoče površin, velikih kot Veliki vojni otok, ki dajejo možnosti dela nezaposlenim. Da o stabilizacijskih, socialnih, kulturnih, vzgojnih in drugih vrednotah takega dosledno samoupravnega združevanja dela ne govorimo.

Pobuda, ki jo je v tem smislu podprlo predsedstvo SZDL Beograda vsebuje čisto konkretne rešitve, uporabne za vse oblike gospodarjenja z delom pri obdelovanju zemlje, vendar jih načrtovalci razvoja Beograda še vedno ne upoštevajo, kot da občani niso omembe vredni dejavniki njihovega vizionarstva.

Očito je še vedno tako, da je naš ideal bogata socialistična družba, ne uresničujemo pa ga zato, ker se temu idealu vedno od nekega priakne — izem. Idealizem pa je sam po sebi negativna ideološka kategorija, saj je v nasprotju z materializmom, svojim filozofskim nasprotjem. Zatorej nam se ueste zgodi, da slej ko prej osienemo brez materialne osnove — materializmu, kakršen se še vedno ponuja pod državnim kapitalizmom.

Ideja o otoku bratstva in enotnosti v glavnem mestu Jugoslavije, uresničljiva z delom samih občanov, je tu že tri leta, vprašanje je le, kda je pristojen za njeno uresničitev. Morda je najbolje, če jo pošljemo na vse naslove, od krajevne skupnosti do zvezne vlade in CK ZKJ, ki so vsi tukaj v Novem Beogradu, na prostoru mitinga solidarnosti, skorajda v istem poslopju, in bi se o tem mogli sporazumeti v enem samem dnevu.

Slobodana Miloševića samega menda ni potrebno posebej obremenjevati s tem, saj še vedno velja kolektivno odločanje, mar ne?!

Viktor Sirec

VENDARLE VIZE

Minister za notranje zadeve ZR Nemčije Friedrich Zimmermann je izjavil, da bo uvajanje viz za Jugoslovane za zdaj »možno«, in da o tem razmišljajo v njegovem ministertvu.

Zimmermann je na koncu tiskovne konference, ki je bila posvečena zakonom o varnosti,

na vprašanje Tanjugovega dopisnika odgovoril, da njegovo ministertvo »ne zahteva« uvajanje viz, vendar je to ukrep, h kateremu se bo morda treba zateči, kolikor ne bo mogoče rešiti problema prihajanja velikega števila tako imenovanih azilantov iz Jugoslavije. Med njimi je, kakor navaja dnevnik Südde-

globus

LONDON — Nad škotskim mestecem Lockerbie je v višini okoli 9 tisoč metrov eksplodiralo ameriško potniško letalo tipa Boeing 747 z 258 potniki in posadko. Pri tem je zgubilo življenje tudi okoli 20 ljudi omenjenega mesteca z 2000 prebivalci, ki so jih ubile ruševine letala. Anonimni pripadnik organizacije Varuhi islamske revolucije je londonskemu uredništvu AP-ja sporočil, da je bilo to »herojsko maševanje za sestreleitev iranskega potniškega letala«, ki ga je julija letos nad Perzijskim zalivom sestrelila ameriška mornarica.

BAGDAD — Mirovne sile Združenih narodov, ki nadzorujejo prekinitev ognja vzdolž 1200 kilometrov dolge iraško-iranske meje in ki jih vodi jugoslovanski general Slavko Jović, so se »izjemno izkazale«, kot je med drugim rečeno v noveletni poslanici, ki jih je tem mirovnim silam OZN poslal generalni sekretar OZN Perez de Cuellar.

WASHINGTON — Kot je povedal ameriški predsednik Reagan, pripravljajo ZDA vojaško akcijo za uničenje neke libijske tovarne kemičnega orožja v Libiji. Omenjena tovarna naj bi bila kakšnih 60 kilometrov jugovzhodno od Tripolija, Američani pa naj bi imeli natančne posnetke te tovarne.

EREVAN — Še po treh tednih registrirajo na območju Armenije manjše potrese, ki pa nimajo več rušilne moči. Kot trdi znani sovjetski seizmolog akademik Nikolaj Laverov, sta se v zemeljski notranjosti zrušila dva geološka sloja in to rušenje se sedaj počasi umirja. Poleg številnih slabših so kakšen dan zabeležili tudi pet do šest močnejših potresnih sunkov.

TIRANA — Albanija je predlagala izmenjavo novinarjev, znanstvenikov in umetnikov ter kulturnih delavcev med balkanskimi državami. V Tirani bo od 18. do 20. januarja tudi sestanek namestnikov zunanjih ministrov balkanskih držav.

BONN — Nekega Wilhelma Wagnerja, 82-letnega upokojenega policista iz zahodnonemškega Würnberga, so pred nedavnim sodili na dosmrtno ječo, ker je avgusta 1942 ubil tri Jude. Obtoženco so na sodišču tudi dokazali, da je sodeloval pri deportacijah Judov v poljskem mestecu Wielezka.

MOSKVA — po 365 dnevih bivanja v vesoljskem plovilu sta se sovjetska kozmonavta Vladimir Titov in Musa Mumarov prejšnjo sredo vrnila na Zemljo. Hkrati z njima se je vrnil tudi francoski kozmonavt, ki je bil v vesolju le nekaj dni. Pri vrnitvi so imeli kozmonavti nekaj težav, ki pa so jih obvladali.

KAIRO — Še pred iztekom predsedniškega mandata ameriškega predsednika R. Reagana (16. januar) se bosta v Tuniziji ponovno sestali delegaciji ZDA in Palestinske osvobodilne organizacije.

WASHINGTON — Mednarodni svet za pšenico (IWC) za sezono 1989/90 predvideva rekordno žetev pšenice v svetu, in sicer 550 milijonov ton. Letos naj bi pospravili 500 milijonov, lani pa 537 milijonov ton pšenice.

BRUSELJ — Evropski skupnosti vsako leto ostane ogromno kmetijskih pridelkov kot presežek med pridelavo in prodajo. Tako so imeli ob koncu oktobra letos v skladiščih dežel ES 5,75 milijona ton pšenice, 3,84 milijona ton ječmena in 615 tisoč ton govejega mesa. Znatno je bil tudi presežek pri maslu — 183 tisoč ton, pri olivnem olju 402 tisoč ton, da o zalozah vina sploh ne govorijo. Te so tolikšne, da bi lahko uničile vinogradništvo v državah zunaj skupnosti, če bi te kupovale ceno vno držav dvajsterice.

PO TERAPIJI SE NOV HOTEL

(nadaljevanje s 1. strani)

Evgen Kisilak, direktor Naravnega zdravilišča Moravske Toplice, je v svoji predstavitvi razvoja in nove pridobitve na slovesnosti dejal: »Nova terapija in temeljita obnova nekaterih gostinskih in kopaliških objektov pomenijo možnost nudenja celovitejše ponudbe. Še posebej je pomembna razširitev ponudbe s peloidnimi oblogami in kopanjem v bisernih in CO₂ kopelih ter akupunkturnim kabinetom. Telovadnica s trimskim in rekreacijskim kabinetom bo omogočila vključitev mlajše in zdrave populacije ter športnikov. S tem smo se usposobili tudi za zimske treninge v zaprtih prostorih. Poleg tega pa bo nova terapija omogočila boljše poslovanje v vseh že obstoječih objektih.«

Generalni direktor Radenskega Herbert Sefer pa je spregovoril o prihodnjem razvoju: »Turizem leta 92 je mejnik uspešnosti tudi za nas. Ali se bomo znali vključiti v tokove evropskega turizma. Radenska se tudi v turizmu že danes pripravlja na to, saj poskušamo zagotoviti ponudbo po normativih Evrope. Svoj prispevek bo morala dati tudi jugoslovanska gospodarska politika, kajti mnogo je odvisno od tega, kako se bo Jugoslavija znala vključevati v enoten informacijski sistem, koliko bomo sposobni vlagati v propagando in kako uspešno bomo izgrajevali potrebno infrastrukturo — ceste, ptt, telefonijo. Gradnja novega hotela v Moravskih Toplicah pomeni ši-

ritev zmogljivosti, novo število gostov in nove zaposlitve.«

Predsednik Izvršnega sveta SO Murska Sobota Janez Stotl pa je poudaril: »Dvigovanje kakovosti mora še naprej ostati glavno gibalno razvoja. Poleg kmetijstva ima v soboški občini ravno turizem vse danosti za razvoj in lahko pomaga pri prestrukturiranju gospodarstva. Pereči so še infrastrukturni problemi. Uspelo nam je posodobiti povezavo z Avstrijo, zelo slaba pa je z ostalo Slovenijo in Hrvaško, zato je nujna posodobitev ceste Lendava—Maribor. Stremimo, da bi celotni kraj Moravske Toplice postal eno samo zdravilišče, saj so se že do sedaj pokazali vidni premiki.«

Z deli so v Naravnem zdravilišču Moravske Toplice začeli marca letos. V zelo kratkem času je SFP Pomurje končalo gradnjo 2 tisoč kvadratnih metrov novih površin in tisoč kvadratnih metrov obnovilo. Tedanja vrednost terapije je bila 5,7 milijarde dinarjev, tretjino vseh sredstev sta zagotovila Moravske Toplice in DO Radenska, ostalo pa so posojila banke.

Generalni direktor Herbert Sefer in predsednik delavskega sveta Stanko Lipaj sta podelila priznanja za dvajset let poštrevnega dela. Dobili so jih Marija Čerpnjak, Magda Kardoš in Koloman Erpert, priznanje Radenske za zasluge pri razvoju Moravskih Toplic pa Jurij Črnko in Slava Končan.

Bernarda Balazic-Peček

Najnižji OD za pomurske zdravstvene delavce

Poslovna skupnost za zdravstvo Slovenije je pripravila poročilo o poslovanju slovenskih zdravstvenih organizacij v devetih mesecih ter pregled višine osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev po regijah. Izgube zdravstvenih organizacij so se povečale z 9 milijonov dinarjev ob polletju na 45 milijonov po devetmesečju, od tega je izguba Univerzitetnega kliničnega centra skoraj 42 milijonov dinarjev. Primanjkljaj občinskih zdravstvenih skupnosti pa znaša 77 milijonov dinarjev.

Pri čistih osebnih dohodkih pa so na zadnjem mestu zdravstveni delavci v pomurski regiji, saj je bil povprečni osebni dohodek le nekoliko višji od 533 tisoč dinarjev, medtem ko je slovensko povprečje nekoliko čez 600 tisoč. Najslabše so bili plačani delavci v bolnišnici, le nekoliko bolje v zdravstvenih domovih in na Zavodu za socialno medicino in higieno.

Povprečni mesečni čisti osebni dohodek na zaposlenega v zdravstvenih organizacijah je naraščal za odstotek počasneje kot v gospodarstvu in je v primerjavi z rastjo cen manjši za 17 odstotkov.

mh

POGOVOR Z NOVI DIREKTORJEM ELRADA

»Zaupam v sposobnost Elradovcev...«

S 1. januarjem bo prevzel krmičo Gorenja Elrad Ivo Vuk, ki pa v tej najuspešnejši delovni organizaciji v radgonski občini ni neznan. Njegova prva služba po študiju je bila prav v Elradu, zadnji dve leti pa je opravljal funkcijo člana izvršnega sveta SO Gornja Radgona in načelnika oddelka za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve. Rajko Kotnik, ki je bil direktor Elrada minula dva mandata, bo odslej služboval na tujem, predstavništvu Gorenja.

V Elradu ste bili zaposleni že prej, kakšno funkcijo ste opravljali?

»Bil sem vodja sektorja informatike in organizacije dela. Na pobudo vodilnih delavcev iz Elrada sem se prijavil na razpisano delovno mesto. Tudi predsednik sozda, tov. Rigelnik, je bil mnenja, da je to najboljša rešitev, in tako sem se po dogovoru s predsednikom izvršnega sveta prijavil.«

Je bilo pri odločitvi pomembnejše dejstvo, da ste že bili prej v Elradu ali pa končan magistririj?

»Mislim, da magistririj ni vplival odločilno, kajti če imaš izobrazbo, to še ne pomeni, da moraš biti direktor. Mislim celo, da bi bolj koristila ožja specializacija — na strokovnem področju. Studiral sem na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, smer panožna in regionalna ekonomika, magistririj pa je s smeri poslovne politike in organizacije dela. Odločilneje je bilo to, da sem že prej več kot pet let delal v Elradu. Najprej sem delal v plansko-analitski službi, kjer sem bil pripravljalec informacij globalnega stanja. Vem, da se je v minulih treh letih marsikaj spremenilo in prav je tako.«

S kakšnimi občutki greste v teh težkih gospodarskih razme-

rah na tako odgovorno delovno mesto?

»Zavedam se, da bodo zadeve bistveno drugačne, kot so tukaj, kjer v končni fazi vseeno država in proračun s svojo podaljšano roko skrbita zate. Po drugi strani pa je to spet izziv, da poskušas stvari, ki so teoretično dobro postavljene, izpeljati v praksi. Seveda življenje ni samo teorija, pa tudi ne samo praksa, ampak nekaj vmesnega. Življenja ne moreš speljati po nekih predpostavkah.

Ivo Vuk, novi direktor Gorenja Elrada

Zakonodaja narekuje tržno gospodarstvo in to je tudi moj koncept. Drugo pa je operativna stvar — to pa je seveda največ odvisno od kadrov, ki so odgovorni za posamezna področja. Kolikor poznam Elrad, mislim, da je tamkajšnji kader sposoben zagotavljati normalen obstoj. Prav tako je njihova programska usmeritev na dokaj objektivni podlagi.«

Bo tudi Elrad izstopil iz sozda Gorenje, zdaj je namreč to nova moda?

»Ne. Jaz o tem sedaj sploh ne razmišljam. Spoznal sem, da se je Gorenje pobralo iz težav in je sedaj eden najtrdnjših sozdoj v Sloveniji in Jugoslaviji.

ji. Prav gotovo pa bo zaradi spremembe zakonodaje prišlo do nekaterih razčiščevanj in se bo reklo — te poslovne funkcije obvladujemo mi v podjetju, te bomo dali vam. Podjetje mora biti samostojno in kot tako tudi ugotavlja, kaj je zanj boljše. Sozdo kot velika korporacija ima prav gotovo določene prednosti, predvsem kar se tiče predstavništva v tujini, tukaj vidim predvsem marketinške in razvojne strateške prednosti. Na primer Evropa 92 je že ena takih strateških usmeritev sozda. Drugače pa mora vsaka firma sama poskrbeti za svoj obstoj.«

In kakšen bo osebni moto?

»Moj osebni moto je, da moramo delati za trg. Najprej moramo ugotoviti kaj delati, nato pa kako delati. Prvo moramo ugotoviti zato, da bomo uspešni na trgu, da bomo izdelke tudi prodali, kako delati pa je stvar istega cilja — profita in plač. Narediti je treba namreč izdelke s čim manjšimi stroški.«

Kaj pa menite glede osebnih dohodkov?

»Ker je pri nas družbena lastnina, je logično, da morajo imeti tisti, ki so njeni nosilci, motiv. To pa so plače. Čeprav je na zahodu najpomembnejši cilj profit, pa se zavedajo, da če delavec ne bo zadovoljen in srečen, če ne bo zdrav in zadovoljen, ne bo dobrega dela in ne bo profita. V bistvu je cilj isti — da sta zaslužek zaposlenih in dobiček firme čim večja, kajti cilj našega sistema je, da imamo čim višji standard. Sem zagovornik velikih plač in tudi tega, da se delo, ki se mora narediti, tudi naredi. To je verjetno tudi osnovno gibalno razvoja.«

Bernarda Balazic-Peček

Ob 22. decembru — dnevu JLA

Podelili visoka vojaška in družbena priznanja

Ob letošnjem 22. decembru — dnevu JLA so bila v Pomurju številna srečanja, obiski, tekmovanja in proslave, ki so potekale več dni. Praznovanja so se začela z obiski pripadnikov JLA, TO in ZRVS po šolah, kjer so se mladi seznanili z delom in življenjem oboroženih sil in možnostmi šolanja za vojaške poklice. Predstavniki mladine ter delovnih in družbenopolitičnih organizacij so obiskali številne stražnice ob jugoslovansko-madžarsko-avstrijski meji, kjer so pripravili

priložnostne kulturne programe in obdaritve. Med drugimi so predstavniki Občinskega sindikalnega sveta Lendava izročili stražnici Štefana Kovača v Lendavskih Gorah kosilnico. Predsedniki skupščin občin Pomurja, Andrej Gerenčer, Tudi Leiner, Miro Steržaj in Peter Fridau, so pripravili sprejeme za predstavnike oboroženih sil. V vseh občinah pa so tudi pripravili slavnostne akademije. V soboški kinodvorani je bila slavnostna akademija na predvečer dneva JLA,

kjer je bil slavnostni govornik predsednik skupščine občine Murska Sobota, Andrej Gerenčer, v kulturnem programu pa so sodelovali madžoretke, pevski zbor in folklorna skupina kuda Mura, mladina in vojska ter soboški pihalni orkester. Osrednja proslava ob dnevu JLA v lendavski občini je bila na Gornji Bistrici, kjer je bil slavnostni govornik sekretar OK ZKS Lendava, Aleksander Varga, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci OS Bistrica in srednješolskega centra iz Lendave, vojaki in domači kudi. Polkovnik Radmil Oroš pa je podelil komandantu PŠTO Pomurja, Vlado Miloševiću, plaketo republiškega sekretarja za ljudsko obrambo in skupščini občine Lendava plaketo Republiškega štaba teritorialne obrambe Slovenije. Osrednja proslava v ljutomerski občini je bila v dvorani zadružnega doma na Cvenu. Slavnostni govornik je bil član CK ZKS, Slavko Soršak, ki je tudi zaslužnim starešinam podelil priznanja.

Med drugimi so odlikovanja prejeli starešine: Franc Lubi, Jože Roškar, Jože Staničar in Anton Mulec. V radgonski občini je bila osrednja proslava ob dnevu JLA pri Vidmu ob Ščavnici, kjer je bil slavnostni govornik predsednik OK SZDL Gornja Radgona, Feliks Petek, kulturni program pa so pripravili učenci osnovne šole. Tudi na tej slovesnosti so zaslužni podelili priznanja. Na sam dan JLA pa je bila vojaška slovesnost tudi v soboški garniziji, kjer je vojakom, starešinam, mladini in predstavnikom družbenopolitičnega življenja vseh pomurskih občin govoril predstavnik mariborskega armadnega območja, podpolkovnik Jovič. V imenu družbenopolitičnih organizacij in skupščin občin Pomurja pa je vojakom in starešinam čestital k njihovu prazniku sekretar MS ZKS za Pomurje, Bela Banfi. Praznovanje letošnjega dneva JLA pa so sklenili še z nekaterimi športnimi tekmovanji.

SF, JD, JG in FM

»Pobude za kritičen razmislek o ZK«

OK ZKS Murska Sobota je v salonu hotela Diana pripravil tovariško srečanje za kar 126 jubilarov, ki so v partijskih vrstah že 40 oziroma 30 let. Uvodoma jih je pozdravil predsednik občinskega komiteja ZKS, Ferdo Pihlar, ki je poudaril njihov velik prispevek k razvoju naše samoupravne socialistične družbe. Ob tej priložnosti so jim podelili knjižna darila in nageljne, k slovesnemu vzdušju pa je prispeval tudi nastop pevskega zbora srednješolskega centra. Slavnostni govornik pa je bil predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan, ki je bil ravno pred 30 leti na soboški gimnaziji sprejet v Zvezo komunistov.

Uvodoma se je Milan Kučan dotaknil kriznih gospodarskih razmer, ki močno vplivajo na razpoloženje ljudi, hkrati pa se rušijo nekatere vrednote, na katere smo bili precej časa navajeni. To terja po njegovih besedah novo definicijo socializma, kajti drugače preti nevarnost generacijskega razkola. Ob tem je povedal naslednje: »Od naše uspešne in ustvarjalne gospodarske misli, od tega, da se znamo uspešno gospodarsko organizirati, je odvisna tudi politična suverenost.

Brez gospodarske suverenosti, brez materialne osnove, je zaman govoriti o politični suverenosti. Danes pa se žal naša po-

zornost preusmerja v izrazito politična ali politikatantska vprašanja in se čedalje manj ukvarjamo z gospodarstvom, s proizvodnjo, kakor da bi pozabili, da človek na koncu vendarle živi od kruha, čeprav sem daleč od tistih, ki mislijo, da samo od kruha. Tudi vsa ta politična vprašanja so pomembna, ampak nas ne bi smela zapeljati tako daleč, da bi pozabili, da se vendarle moramo vsi skupaj ukvarjati s tem, kar ustvarja novo vrednost.«

Nato je govoril o krizi rezultatov, ki se vlečejo od leta 1978 dalje, in nakazal rešitev. »V teh razmerah je treba vrniti iniciativo in zaupanje, ki se lahko povrne le z rezultatom, zato se je treba zavzeti, da bo naš koncept reform začel rojevati konkretne rezultate. Idejne in politične predpostavke so zdaj ustvarjene, doseženo je splošno soglasje v Jugoslaviji, sprejeta so ustavna dopolnila, s čimer je vzet izgovor tistim, ki reform ne želijo. Zdaj se je potrebno zavzeti za ustvarjanje, z reformo opredeljenih ljudi, njihove fronte ali koalicije.

Mi bi morali ugotoviti, kdo so socialni nosilci interesa za te spremembe, zavedajoč se, da komunisti nismo edini, ki smo zainteresirani za te spremembe. Zdaj prihaja do potrebnih idejnih in političnih osvežitvev in moralo bo hitreje priti tudi do kadrovskih

osvežitvev; pa bi bilo že kar nekaj razlogov za zmerni optimizem.«

V nadaljevanju svojega govora je Milan Kučan poudaril, da je ZKS zdaj bolj pripravljena na nova vprašanja in izzive, ki so pred jugoslovansko partijsko politiko. Med drugim je dejal, da sestop ZK z oblasti nikakor ne pomeni njene likvidacije in umika s slovenskega političnega prizorišča. Dotaknil se je tudi pobud za ustanavljanje raznih političnih zvez. »Takoj po novem letu bo o teh pobudah razprava v predsedstvu RK SZDL. Formalno zaenkrat ne gre za pobudo o ustanavljanju strank, ker to tudi pravno v našem sistemu za zdaj ni mogoče. Razumel pa sem te pobude najprej kot pobudo za kritičen razmislek o sebi, o Zvezi komunistov, o procesu prenove Socialistične zveze in o reformi našega političnega sistema v celoti, o počasnosti, s katero se lotujemo teh sprememb, pa tudi o možnih razvojnih alternativah, ki stojijo pred nami. Pri vseh teh pobudah je zame pomembno dvoje. Prva stvar so njihove programske in vsebinske politične opredelitve, kjer bi videli, da je v njih marsikaj sprejemljivega, skladnega tudi s tem, kar smo že postavili v svoj politični program, ker je rezultat skupnega demokratičnega razmisleka, do katerega prihaja v Sloveniji. Mnogo tega, kar smo mi sprejeli na konferenci in po njej, je prišlo v te programe. Marsikaj pa je seveda takšnega, da zahteva kritičen in zelo temeljit razmislek, predvsem z vidika, ali je v skladu z ustavo in programskimi načeli SZDL.«

Na koncu je predsednik predsedstva CK ZKS, Milan Kučan, govoril še o nekaterih pomembnih nalogah v prihodnjem letu in poudaril, da se mora v korist trdnice večinacionalne jugoslovanske skupnosti naša država čimbolj približevati Evropi 1992. »Ne bomo mogli ostati izoliran otok. Nalog je veliko, prav tako zahtev — od njihove uresničitve pa bo odvisen koncept socializma!«

Milan Jerše

MILAN JERŠE

od tedna do tedna

MURSKA SOBOTA — Izvršni sekretar predsedstva CK ZKS, Živko Pregl, je obiskal pomursko središče in se pogovarjal s komunisti v treh organizacijah: Upravi za notranje zadeve, Potrošniku in Ljubljanski banki — Pomurski banki. Tema pogovora so bili sedanji problemi gospodarskega in političnega razvoja, še posebej vzroki za krizne razmere. Poleg tega pa je govoril še o gospodarski reformi in razvojni preobrazbi družbenega dela.

MURSKA SOBOTA — Na seji koordinacijskega odbora za solidarnost pri predsedstvu občinske konference Socialistične zveze so obravnavali informacijo o dosedanjih aktivnostih Slovenije in Jugoslavije pri dajanju solidarnostne pomoči ob katastrofalnem potresu v Armeniji. V razpravi so ugodno ocenili pomoč naše države prizadetemu prebivalstvu v prijateljski Sovjetski zvezi, ki je bila dokaj hitra in učinkovita. Zato so se zavzeli za nadaljevanje take pomoči v vseh podobnih primerih.

MURSKA SOBOTA — Devetmesečne rezultate gospodarjenja v soboški občini je mogoče znova opredeliti tako kot že nekaj let doslej: v primerjavi s pomurskim in republiškim povprečjem so še vedno boljši, primerjave v občini pa zbuja jo skrb. Predvsem zato, ker razen pri izvozu ne kažejo kakovostne rasti. Tako zaostaja rast industrijske proizvodnje, ki tudi do konca letošnjega leta ne bo dosegla resolucijskih ciljev. Na to so opozorili na seji OS ZSS, ko so obravnavali rezultate poslovanja gospodarskih organizacij. Spregovorili pa so tudi o organizaciji in izvedbi letovanja v okviru Počitniške skupnosti in programu družbenopolitičnega usposabljanja v sezoni 1988/89.

OBVESTILO

MARLES — tozid Tovarna masivnega pohištva, n. sol. o., Ljutomer se bo s 1. 1. 1989 konstituirala v samostojno enovito delovno organizacijo Tovarna masivnega pohištva MURLES Ljutomer, p. o. Ljutomer, Kolodvorska 3. K sodelovanju vabimo nove sodelavce z visoko-, višjo- in srednješolsko izobrazbo, in to za: — komercialna dela, — računovodsko-finančna dela, — strokovnjake lesarstva in kvalificirane mizarje, — varnostnega inženirja. Obenem razpisujemo tale dela in naloge:

1. vodja komercialne **pogoji:** VII. ali VI. stopnja ekonomske in lesarske smeri, 3 leta delovnih izkušenj, poznavanje enega svetovnega jezika
 2. vodja računovodstva **pogoji:** VII. ali VI. stopnja ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih
 3. vodja kadrovsko-pravne službe **pogoji:** VII. ali VI. stopnja pravne smeri, nad 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih
- Vloge za razpisna dela sprejemamo 8 dni po objavi na zgornji naslov s pripisom za razpisno komisijo.

Poslovnim partnerjem in našim zvestim kupcem želimo srečno in uspešno NOVO LETO 1989.

Carski rez, ki je nekaj povsem drugega!

Kdo bi v bolnišnici pristal na to, da se na njem opravi kirurški poseg, ki bi ga zaradi odsotnosti kirurga opravila instrumentarka? Če bi pacient njegovo zdravje dopuščalo, bi menda v navedenem primeru pobegnil celo z operacijske mize. Kakšen nauk lahko povzamemo iz razmišljanja o usodi pacienta? To, da marsikatero vprašanje, ki je v vsakodnevem življenju povsem jasno, postane, kljub polni podobnosti na ravni družbe, neresljiva uganka. In drugič: če bi se na ravni družbe ravnali po svojih življenjskih izkušnjah, ne bi bilo neresljivih problemov. Saj gre vendar le za celoto, sestavljeno iz množice delov!

Te prispodobe so se mi nehotе vsiljevale ob dogovarjanju za tale pogovor z dr. Iztokom Starcem, mladim kirurgom soboške bolnišnice, ki so mu nedolgo zaupali nadvse odgovorno nalogo sekretarja osnovne organizacije Zveze komunistov. Čeprav je carskih rezov že viden, pa je ta v bolnici, kjer je uveden začasni ukrep družbenega varstva, nekaj povsem drugega. »Stanje se je izboljšalo, saj je bil v kratkem času po uvedbi ukrepa odpravljen poglavitni razlog zanj. Sprejet je bil pravilnik o nagrajevanju, s čimer so bile zagotovljene razmere za enotno in usklajeno nagrajevanje delavcev v vseh temeljnih organizacijah znotraj Pomurskega zdravstvenega centra. Kot veste, v bolnišnici na predhodnih dveh referendurnih nismo uspeli sprejeti pravilnika in tako uskladiti sistema nagrajevanja s panožnim sporazumom in sporazumom na ravni delovne organizacije. Zato so osebni dohodki naših delavcev znatno zaostajali za osebni dohodki v drugih tozidih PZC, kar je povzročalo veliko nezadovoljstvo, ki je doseglo vrhunec v izsiljenem sestanku decembra 1987. Danes teh problemov ni več,« poudarja dr. Iztok Starc.

— O tem ste razpravljali tudi v OO ZKS. Do kakšne ocene ste se dopokali?

»V osnovni organizaciji Zveze komunistov smo bili sproti seznanjeni z vsemi aktivnostmi začasnega kolektivnega poslovnega organa. Ocenjujemo, da je sprejet pravilnik o nagrajevanju zelo pozitivno vplival na razpoloženje delavcev in izboljšalo medsebojne odnose. Uredili so se osebni dohodki, tako da danes niso več na zadnjem mestu v primerjavi z drugimi slovenskimi bolnišnicami. Odpravljen je kriza vodenja temeljne organizacije, saj je predsednik začasnega kolektivnega poslovnega organa delavec, ki opravlja to zadolžitev 8 ur na dan, kar je za tako veliko organizacijo, kot je bolnišnica, ki opravlja tudi dejavnost posebnega družbenega pomena, nujno. Čuti se, da nekdo vodi bolnišnico in skrbi zanj. Ocenili smo, da je ZKPO zastavil dober program za ureditev razmer in da ga postopoma izpolnjuje. Pri tem mu dajemo vso podporo, saj se zavedamo, da bomo s skupnim prizadevanjem lažje našli boljše rešitve.«

— Brez dvoma imajo precej zaslug za izboljšanje stanja tudi komunisti. Kateri aktivnosti ste se najprej lotili?

»Delamo in pomagamo po svojih močeh. Premalo nas je, da bi bili učinki našega delovanja bolj vidni, pa tudi današnje razmere niso take, da bi dovoljevale volutarizem in improviziranje. Rekli bi, da je to zasluga celotnega kolektiva, ki je spoznal, da je potrebno razčistiti s preteklim stanjem, saj je bila cena, ki jo je plačal, že prevelika. V vodstvu partije smo se prešteli, koliko nas je še ostalo. Skupno nas je sedaj 23 komunistov: od tega 13 z visoko, 6 z višjo in 4 s srednjo izobrazbo. Prečrtali smo tiste, ki so se izločili sami, in se dogovorili, da bomo kot organizacija delovali usmerjevalno. To pomeni, da posamezniki delujemo na svojih strokovnih področjih zgledno, z željo, da uresničimo skupno zastavljene cilje.«

— O nič kaj rožnatem položaju zdravstva bo nujna široka politična aktivnost, da se ne bi zgodilo, da bi se zgolj soočali z dejanskim stanjem?

»Dejstvo je, da se že vrsto let srečujemo s problemi, vendar imamo zelo malo možnosti, da stvari sami spreminjamo. Mislim na možnosti pridobivanja do-

hodka v svobodni menjavi dela v interesnih zdravstvenih skupnostih. Interventna zakonodaja je omejila samoupravno sporazumevanje, pogoje poslovanja pa odreja omejevalni ukrep. Ubada mo se z indeksi, ki odreja možno rast prihodka, stroškov in osebnih dohodkov, ki pa so hkrati v velikem razkoraku z neenim dvigom inflacije. Če k temu dodamo, da so pravice za varovancev do uveljavljanja zdravstvenih storitev ostale nespremenjene, ni težko priti do

DOKTOR IZTOK STARC — »Če bomo Zvezi komunistov hoteli povrniti omajani ugled, se bomo morali opredeliti za čas primeren način delovanja, ki bo vsebinsko drugačen od dosedanjega.« meji sekretar OO ZKS v soboški bolnišnici. Foto: N. Juhov.

sklepa, da v takih razmerah ni možno zagotoviti normalnega poslovanja bolnišnice. Razkoraka med razpoložljivimi sredstvi za zdravstveno varstvo in potrebami ni mogoče premostiti s političnimi parolami in politično aktivnostjo, temveč le s sistemskimi rešitvami na ravni republike in federacije.«

— Za racionalno delovanje se boste morali zavzeti tudi izvajalci zdravstvenih storitev, kajti aktivirati bo treba vse notranje rezerve, ki jih verjetno ne manjka. V mislih imam predvsem organizacijo dela, racionalno izkoriščanje delovnega časa in družbenih sredstev. Kaj menite o tem?

»Racionalno obnašanje lahko pomeni le prispevek k zmanjševanju stroškov zdravstvenega varstva, ki ga sicer ne smemo podcenjevati, nikakor pa ni edina rešitev za izhod iz sedanjega težkega stanja. Že leta sprejemamo stabilizacijske ukrepe, fizični pokazatelji so ugodni, vendar nam finančne učinke izniči visoka inflacija. Letos se srečujemo s strahovitimi rastjo cen, predvsem zdravil, potrebnega medicinskega materiala iz uvoza in živil. Uradno dovoljeni indeks materialnih stroškov, ki so vključeni v ceno zdravstvenih storitev, je trikrat prekoračen, kar predstavlja zelo velik delež v strukturi stroškov bolnišnice. Omejili smo vse vrste porabe, posebna komisija pa nadzira porabo zdravil. Uklinili smo vse dodatke za prehrano bolnikov, iščemo najboljše rešitve pri organizaciji dela. Tako smo uvedli dvoizmensko delo zdravnikov in enoten delovni čas. Pravkar iščemo najustrežnejše rešitve za izmensko delo visje medicinskega kadra, srednji medicinski kader pa že itak dela v treh izmenah. Pri tem seveda nastajajo velike težave, saj kljub dodatnim zaposlitvam še vedno nimamo dovolj delavcev. Preračunano na eno posteljo smo v primerjavi z drugimi bolnišnicami v SR Sloveniji še vedno na repu.«

— Ali razmišljate tudi o sklicu akcijske konference komunistov, ki delajo znotraj zdravstvenih delovnih organizacij? Tu bi verjetno lahko obravnavali tudi medsebojne odnose in varčevalne ukrepe s primerjalno analizo?

»Mislim, da bi bil sklic konference koristen. Razgrnili bi lahko probleme in se dogovorili za skupno akcijo, posebno sedaj, ko smo pred velikimi spremembami na področju zdravstvenega varstva. Novi osnutek zakona daje možnosti za drugačno razmišljanje, saj bodo omogoče kakovostne spremembe, mimo katerih tudi mi ne bi smeli iti molče. Posebno se zato, ker je bilo doslej preveč razdruževalnih momentov, čeprav smo vsi zdravstveni delavci v Pomurju združeni v skupni organizaciji. Prihaja čas, ko bo potrebno porušiti plotove, ki smo jih gradili vrsto let.«

Milan JERŠE

V letošnjem šolskem letu praznujemo 30 let dvojezičnega šolstva v Pomurju. Prve stopinje nobeljenega otroka so bile narejene leta 1959. Danes lahko rečemo, da je to odločni korak zrelega mladeniča. Vendar pa tudi ta mladenič ni brez težav. Nekateri napake, težave in nedorečenosti, ki so mu bile kot mladostniku še oproščene, se danes še tolerirajo, jutri pa jih ne bi smelo več biti.

Ob jubileju je vedno trenutek, da se ozreš nazaj in rečeš: tole je bilo dobro, tole slabo in po tej poti je potrebno naprej. Zato je prav gotovo pravilna odločitev, da v dvojezičnih vzgojnoizobraževalnih organizacijah proslavljajo delovno. Učne ure za starše, pogovori v krajevnih skupnostih, hospitacijski nastopi za učitelje enojezičnih šol, strokovna posvetovanja tistih, ki delujejo v dvojezičnem šolstvu in vse druge oblike, ki so si jih po-

Zrelost dvojezičnega šolstva

stavili v posameznih šolah in vrtcih, naj bi pokazale tako uspehe kot probleme. Pri vsem tem pa ne bodo pozabili tudi na aktivnosti učencev, sodelovanje z enojezičnimi šolami in šolami na Madžarskem, pa na pogovore s prejšnjimi učenci dvojezičnih šol.

To zadnje bi bilo lahko tudi zelo zanimivo, saj najbrž mnoge zanima, kako so učenci dvojezičnih šol uspeli v nadaljnjem šolanju. So imeli pri tem kaj težav? Dejstvo je, da imamo tačas le eno dvojezično srednjo šolo (Lendavska Srednja šola kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve), ki deluje na ta način šele nekaj let. V soboških srednjih šolah pa je madžarski jezik le fakultativen. Na ta način pa prihaja samo do problemov. 8. in 9. šolsko uro namreč sposobnost dojemanja in koncentracije pri učencih že močno pade. Tudi druga rešitev, tri ure strnjeno, ponavadi ob petkih, ni prava. Pred leti je bila, predvsem na tistih srednjih šolah, ki so imele dva tuja jezika, možnost učenja madžarskega jezika. Tudi za maturo si lahko izbral madžarski jezik. Z uvedbo usmerjenega izobraževanja in spremembo mreže srednjih šol se je potem marsikaj spremenilo, lahko bi rekli na slabše.

Vedeti pa moramo, da žive tudi v soboški občini pripadniki madžarske narodnosti. Poleg tega pa obiskuje soboške srednje šole veliko mladih z narodnostno mešanega območja v lendavski občini. Po končani dvojezični osnovni šoli pa ostanejo tako nekateri mladi naenkrat brez možnosti, da se dalje izpopolnjujejo v maternem jeziku. Mi pa še vedno trdimo, da imamo premalo izobraženih kadrov, ki bi bili sposobni delovati na narodnostno mešanem območju in bi aktivno obvladali oba jezika. Poleg ustrezne študijske politike (o kateri pa govorimo že vrsto let!) bi morali najti boljše rešitve na srednji stopnji izobraževanja. Zakaj ne bi razmislili tudi o fakultativnem učenju madžarskega jezika za Slovence? Pa ne le zaradi pripadnikov madžarske narodnosti in zagotavljanja zakonskih določil o dvojezičnosti poslovanja vseh samoupravnih organov, pravosodnih inštitucij, družbenopolitičnih skupnosti in ustanov posebnega družbenega pomena. Govorimo namreč o dobrososedskih odnosih in naši odprtosti, pa se nam dogaja, da v trgovinah (pa ne le tu) ne razumemo (ali pa nočemo?) kupcev iz Madžarske. Že iz gospodarskih razlogov pa to ni najbolj pametno.

30-letnica dvojezičnega šolstva poteka tudi v času, ko se kriza, v katero smo zašli, še vedno pogloblja in vpliva na razpoloženje vseh nas. Tako nas danes, ko sprejemamo tudi marsikatero pomembno odločitev, tudi malenkosti hitro vržejo iz tira. Tudi v Pomurju nismo imuni pred to boleznijo. Ob vsem tem pa ne gre le za pretirana nacionalna čustva, ampak tudi za previsoke pomembne občinski dvorci. In dokler bomo kot sosedi ljubosumno gledali drug na drugega, bo vlak razvoja brez naš odpravljal naprej. Zaradi ozkih lokalističnih interesov lahko trpijo naši skupni interesi. Zato najbrž ni vedno najbolj pomembno, če smo Slovenci ali Madžari, Lendavčani ali Sobočani, ampak, da se skupaj, v sožitju, borimo za boljše jutri nas vseh. In tudi uspehi pri dvojezičnem šolstvu lahko pripomorejo k temu.

Silva Eöry

Prizadeti na vidu slavili

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih za Pomurje je prejšnji teden proslavilo 40-letnico svojega delovanja. Na slavnostno konferenco so povabili učence soboške glasbene šole, slavnostni govornik pa je bil Stanko Kerčmar, ki je govoril o uspešnem delu društva.

Na slovesnosti je predsednik Zveze slepih in slabovidnih, Hubert Verdnik, nekaterim članom društva izročil republiška priznanja. Najvišje priznanje ali plaketo je za svoje požrtvovalno delo prejel Anton Kos, priznanja pa so dobili še Franc Waindorfer, Stefan Maučec, Stefan Žilavec in Vojko Prosen, pohvalo Franc Kodila, zahvalo pa so dali inženirju Francu Žižku in tovarni Mura, ki je zaposlila prvega programerja, prizadetega na vidu.

Po podelitvi priznanj pa je predsednik Zveze nagovoril vse zbrane ter izrazil željo, da bi tudi javnost več zvedela o njihovem delu in uspehih. Povedal je tudi, da je invalidska zakonodaja dokaj dobro sestavljena, vendar to še ne pomeni, da je vse tudi dobro. Slepi in slabovidni si morajo prizadevati za ohranitev pridobljenih pravic, ki so delno nadomestilo za izgubljeni čut, predvsem v sedanjem kriznem času, ko se izhod iz krize želi iskati tudi v omejevanju pridobljenih pravic. Društva morajo biti tudi bolj delavna in z nakupom tehničnih pripomočkov pomagati svojim članom. In upajo lahko, da ne bodo izgubili stalnega vira financiranja, to je del izkupička od iger na srečo.

V drugem delu slavnostne konference so člani društva pregledali program dela v letošnjem letu ter sprejeli novega za prihodnje. Njihova želja je, da bi čim prej dobili obljubljene prostore v stari kirurgiji ter poklicno tajnico.

mh

Radenska

Radenska, toz Diana. Samopostrežna restavracija
PINKI
pri avtobusni postaji
vabi na: malice, kosila, prigrizke, sladicе, ...

Odslej pridejo na svoj račun tudi vegetarijanci in ljubitelji jedi iz soje.

Vabljeni!

Dobro informiranje najde pota do ljudi

Uredništvo slovenske izdaje časopisa Komunist in OK ZKS sta ob Dnevu Komunistov v Murski Soboti organizirala okroglo mizo o prenovi Zveze komunistov in informiranju. Razprava, v kateri je sodelovalo kar 13 razpravljalcev, je bila zanimiva, saj je opozorila na številne pomanjkljivosti pri informiranju partijskega članstva. Prav od smeri prenove ZK pa bo precej odvisno, kako se bodo stališča uveljavljala med članstvom, ki je v današnjih razmerah še bolj kritično do vseh oblik obveščanja. Na ta problem je uvodoma opozoril tudi glavni in odgovorni urednik Komunist, Slavko Gerič. »Sistem informiranja v Zvezi komunistov je odvisen predvsem od kakovosti in prepuštnosti najpomembnejših informacijskih poti, ki povezujejo člana in organizacije z občinskimi komiteji, pa tudi s CK ZKS, medobčinskimi organi in obratno. V vsebinskem pogledu še nismo dovolj uveljavili informacij, ki ustrezajo vlogi in nalogam ZK v družbi, zlasti ko deluje v celotnem družbenopolitičnem sistemu. SZDL, delegatskem sistemu itd. Posebno zato, ker se informiranje pojmuje kot nekaj dodatnega ali pa so zunaj konkretne politične aktivnosti v posameznih okoliščinah, ker gre za neažurnost, neaktualnost, neprepustnost informacijskih poti, zadrževanje informacij itd.«

V nadaljevanju okrogle mize so Jane Rudolf, vodja centra za informiranje pri CK ZKS, ter Leon Alt in Miran Žilavec navedli nekatere zglede za večjo odzivnost članstva na pobude vodstev. Prav tako tudi o tem, da je za časopis Komunist, ki naj bi se kmalu prelevil v revijo in dobil svoj imidž, bistvenega pomena njegova vsebina, ne pa toliko oblika, čeprav bi se dalo tudi po tehnični plati marsikaj izboljšati. Za to se je zavzel tudi Aleksander Varga, medtem ko je Nikola Belamarič vprašal, zakaj se dobri prispevki iz Komuniste ne pojavljajo tudi v drugih sredstvih javnega obveščanja. Ivo Orešnik pogrēja več poglobljenih člankov in pisanje o zglednih osebnostih, urednik Komunist, Marjan Pungartnik, pa se je zavzel za še večjo agresivnost, da bi razbili informacijske monopole.

Vsekakor pa je bila zelo zanimiva pobuda sekretarja MS ZKS za Pomurje, Bele Banjije, da bi več denarja, zbranega s partijsko članarino in drugimi prihodki, porabili za ustreznejše informiranje članstva. »Pa ne le komunistov, ampak tudi drugih ljudi, ki zadnje čase čedalje bolj posegajo po Komunistu. Zato je treba poskrbeti tudi za njegovo lepšo tehnično podobo. Ne smemo izpustiti, da ne bi imeli v Pomurju še več takih dnevoj Komunist, saj se bomo na ta način lažje prebijali do ljudi.« Po besedah Milana Nekrepa, predsednika MS SZDL za Pomurje, bo moral biti časopis Komunist še privlačnejši, tudi kot idejni usmerjevalec, ki bo vsakokrat našel konkretne odgovore na aktualna dogajanja v družbi. Franc Knaus je pozdravil to javno akcijo Komunist, ki se zaveda zgoče problematike tudi pri informiranju. Tone Pevec pa je menil, da bo treba čimprej opraviti anketo med članstvom ZK o vlogi in pomenu časopisa Komunist.

V sklepni besedi pa je sekretar predsedstva OK ZKS Murska Sobotica, Boris Stefanec, zatrdil, da bo postal Dan Komunist v soboški občini posej tradicionalne: napisan tudi z malo začasnico. Komunist ima po njegovem mnenju vse možnosti za boljše informiranje ljudi, kar si ti močno želijo. Nenazadnje pomeni, da ima za dobro informiranje veliko odgovornost in dolžnost ravno Zveza komunistov.

Milan Jerše

Petinsedemdesetletnik Jože Grlec

V decembru je dopolnil 75. leto človek, ki je s svojim delom pomembno označil novejšo kulturno zgodovino Prekmurja in še posebej Murske Sobotice — Jože Grlec po imenu in priimku, naš Joži za domačec in prijatelj, gospod Grlec za znanca in »gospodar« za člane soboške lovške družine.

Morda je beseda zgodovina v njegovem primeru neustrezna, kajti kljub poznim letom je še dejaven, ustvarjalen, dela-

kestrom je sodeloval pri graditvi Nove Gorice. To omenjamo le mimogrede, kajti naloga in dela je bilo za človeka njegovega tipa vedno in povsod dovolj. In potem so minevala leta, in nastal je pihalni orkester Kuda Stefan Kovač, in orkester je vadi, prirejal koncerte pospremil zanosne proslave našega napredka, hodil na tekovanja, žel priznanja za uspehe...

Leta pa so tudi minila in zdaj bi morali zapisati, da se je Jože Grlec zasluženo upokojil. Formalno in zasluženo že, a dejansko se je vdal novi strasti, ki je povezana z njegovim že od leta 1946 trajajočim članstvom v vrstah zelene bratovščine: lovskim rogostom. Po vzoru avstrijskih lovskih rogostov je ustanovil (1972.) tako glasbeno skupino pri Zvezi lovskih druženj Prekmurje. Seveda so mu pri tem pomagali takratni lovski funkcionarji, ki so imeli posluh za kulturno udeleževanje, pa so nekaj let kasneje ustanovili še lovski pevski zbor. A vrtno se k rogostom in Jožetu Grlec. Njegova skupina je bila prva te vrste v Sloveniji in je spodbudila nastanek še sedmih podobnih v različnih krajih Slovenije. Danes jih je skupno 70 članov. Skupaj z zbori prirejajo revije in so prava popestritev v glasbenem življenju Slovenije. Jože Grlec je že prejel skladal marše, polke in valčke za pihalne orkestre, danes sklada predvsem za rogiste. Že prek 30 kompozicij igrajo slovenski in avstrijski rogisti. Prekmurski lovski rogisti so namreč česti gostje pri sosedi — in ne le da izmenjujejo skladbe, skupno tudi koncertirajo. Posebne omembe vredna so tristranska srečanja — slovenskih, avstrijskih in madžarskih lovcev, na katerih bi bilo brez rogostov preveč pust.

Zapisa o Jožetu Grlec ne moremo skleniti, ne da bi pojasnili, čemu za člane LD Murska Sobotica — »gospodar«. Starešine LD Murska Sobotica (ali predsedniki) so bili zadnjih 21 let različni ljudje, funkcijo gospodarja pa ves čas opravlja Jože Grlec in štiri leta »staza« je opravil v nekdanji bakovski lovski družini; tako ima letos 25. leto funkcijo in naziv gospodarja, in če ne bi bil tako delaven in skrben, mu je gotovo že zdavnaj ne bi več zaupali.

Jože Šabjan

Človek in komunist z veliko začetnico

Ljudje, ki imajo opravka z njim, ga poznajo kot človeka širokega srca. Zares, le redkokdaj srečaš človeka, ki bi bil tako neposreden kot je BELA BANFI, sedanjí sekretar medobčinskega sveta Zveze komunistov za Pomurje. Vseskozi je zelo vestno opravljal svoj poklic, za katerega se je odločil že v zgodnjih mladeniških letih. Je preprost človek — z malo in veliko začetnico hkrati. Zato se mi bo to srečanje s človekom, ki ga poznam kot zelo aktivnega družbenopolitičnega delavca, močno vtisnilo v spomin.

Pozorno prisluhnem njegove- mu razmišljanju. Ko beseda nane- se na naloge komunistov — član zveze komunistov je postal leta 1966 na soboškem učiteljsku — pravi, da mora komunist zaupanje opravičevati na slehernem koraku, z delom med ljudmi in ne samo na sestankih, zborih in v resolucijah. »Posebej je razvese- ljivo, da na občinske komiteje ZK v Pomurju prihaja vedno več ljudi — tudi nekomunistov — ki v nevezanem pogovoru skušajo najti rešitev za svoj problem. Mi- slim, da je to še vedno neizkoriš- čena pot delovanja osnovnih or- ganizacij ZK, saj je premalo od- krtega pogovora in prijateljskih, medčloveških odnosov, s pomoč- jo katerih bi lahko kaj hitro rešili marsikatero zadevo drugače, kot jo v praksi.«

Vsekakor je treba pritrđiti be- sedam Bele Banfija, ki se je pred več kot 41. leti rodil v Puconcih v številni železničarski družini. Bi- lo je pet otrok, živel se je skromno, množnosti za želeni študij slikarstva tako ni bilo, zato ga je pot po osnovni šoli vodila na učiteljske. »Na te čase me ve- žejo lepi spomini. Že od nekdaj sem imel veliko prijateljev in do- kaj uspešno smo sodelovali v aktivu mladine. Pripravljali smo številne igre, pri čemer sem imel veliko sreče, da je v bližini živel akademski slikar Franc Mesarič, ki nam je delal kulise za razne igre. Ob njem sem se dosti nau- čil. Kot mladi ljudje pa smo se uveljavljali tudi v športu, pred- vsem košarki, nogometu in na- miznem tenisu. Ne gre pozabiti, da smo imeli v tistem času v Pu- concih tudi čudovite učitelje in vzgojitelje, ki so vse proste tre- nutke namenili nam. Naj ome- nim takratnega ravnatelja osno- vne šole Stefana Vučaka, pa Zla- to Temlin, Šariko Beznec in Al- bina Rodeža. Slednji je bil velik vzor nam mladim, ki smo se s posebnim navdušenjem ukvarjali s športom. V spominu mi je osta- lo, da sem bil z njim prvič v kinu, podaril pa mi je tudi prve prave smuči. Tu se je začela in pozneje na učiteljsku nadaljevala moja skupna pot z velikim prijateljem in sosedom Jožetom Stvarnikom. Po dolgih letih sva se spet našla na delu v skupni »politični hiši«. Po učiteljsku pa me je »vzel v roke« takratni ravnatelj mačkovo- ske šole Gieza Kardoš. Njemu dolgujem prenekatere zahvalo za

suje v delovno knjižico — mi je začela teči v bistvu v opekarni Puconci. Tu sva s prijateljem Jo- žetom pridno delala in si zasluži- la prvo plačo za obleko, knjige in za krajši dopust. Najpomemb- nejše pa je to, da sem na lastni koži občutil, kaj pomeni fizično delo in kako znaš ceniti denar, ki ga sam zaslužiš. In potem sem v letih 1968/69 obiskoval šolo re- zervnih starešin v Bileci, kjer sem pridobil znanje in izkušnje za moje poznejše službovanje. Aktivno sem delal v mladinski organizaciji in sem bil leta 1970 izvoljen za sekretarja občinske mladine. Takrat je bil predsed- nik Stefan Dravec, s katerim na- ju veže veliko mladinskega dela in aktivizma. Po njegovem odho- du sem bil dve leti predsednik, nato pa zupet dve leti organiza- cijski sekretar občinskega partij- skega komiteja. Rad se spomi- njam leta 1974, ko so me imeno- vali za predsednika organizacij- skega komiteja za pripravo kon- gresa slovenske mladine v Mo- ravskih Toplicah. Tu se je ZMS preimenovala v ZSMS. Tega leta sem tudi v nekem smislu končal s poklicno politiko, ker so me premestili v organe za notranje zadeve. Začel sem z dodatnim študijem; sprva na višji pravni šoli, nadaljeval pa sem tudi šola- nje v okviru organov za notranje zadeve. Končal sem kot načelnik Uprave za notranje zadeve v Murski Soboti. Moram reči, da me na ta del mojega življenja ve- žejo lepi spomini. Velikokrat je o teh ljudeh premalo znano. Pre- pričal pa sem se, da so po večini to poštene in zavedni ljudje, ki si prizadevajo pomagati ljudem v vsakem trenutku.«

Seveda je bilo v tem obdobju tudi veliko priznanj, ki jih je za svoje neutrudno delovanje do- bil naš sogovornik Bela Banfi. »Ni neskončno, če rečem, da bi želel marsikatero osebno priznanje deliti s svojimi sodelavci, prijate- lji in družino. Prav slednja ima s svojim razumevanjem pri tem gotovo pomemben delež!«

NA ŽIVLJENJE POLITIKA SE MORAJ ZGODAJ NAVADITI

Vsakdo ima svoj rojstni kraj najrajši in ga nikoli ne bi zame- njal za drugega! To brez dvoma drži tudi za Belo Banfija, ki sem ga obiskal na njegovem domu. V

morda strah. Pa mi je dobre vo- lje takoj odvrnil, da je pač tukaj največji mir in se ne more z niko- mer skregati. Malo za šalo in ma- lo zares! »Rad sem doma in se pogovarjam z ljudmi. V vasi so zelo dobri funkcionarji, ki jim rad prisluhnem. Večkrat me pri- dejo obiskat na dom, mi potoži- jo, pokritizirajo, svetujejo in vprašajo. Moja vas se lepo razvi- ja in je živa, kajti vedno se kaj dogaja. Navsezadnje — kje je zadnja železniška postaja v Slo- veniji? Sedaj imamo velik pro- blem, ker nam občina »želi po- magati« z novimi naložbami, na kar pa nismo navajeni. Ena takih reči je odlaganje komunalnih odpadkov. Saj veste, kaj to po- meni! Tudi za nadaljnjo usodo stare šole še ne vemo. Pa tista slaba cesta skozi Markiševce nas moti. Seveda smo krajani že ne- strpni. Tudi mene so določili v petčlansko delegacijo, ki je šla na Socialistično zvezo opozorit tovariša Farkaša o tem, česa ne želimo. Torej — malo zaupanja v vasi vendarle imam!«

Seveda me je najbolj zanimalo praktično življenje politika, ki je velikokrat odsoten od doma. Pa me je tovariš Banfi kaj hitro po- miril s prepričljivim odgovorom: Začetni moraš zelo zgodaj, da se takega življenja navadiš sam in tudi družina. Potem je vse lažje! Imeti pa moraš vsaj nekaj kole- darjev in na koncu enega, da ga uskladiš z aktivnostmi, službo, družino, hobijem, študijem, izpo- polnjevanjem, prijatelji in nekaj uricami spanja. Drugače pa —

VELIKOKRAT OSNOVNA KOMUNIKACIJA — Telefon pred- stavlja v življenju in delu sekretarja pomurske partije velikokrat najpo- membnejše komunikacijsko sredstvo. Sicer pa rad prisluhne ljudem in jim tudi svetuje.

dobro je, če se poročiš kot pred- sednik mladine, kar se je zgodilo tudi meni. Namreč — spoznaš zelo dosti mladink, kot to pravi moj prijatelj Jože Časar, in tudi bodoča žena to sprejme z večjim razumevanjem. Malo večji pro- blem nastane, ko se število dru- žinskih članov poveča. In to celo tako, kot pri meni, ko je sin Bošt- jan že dijak prvega letnika sred- nje šole in ima svoje zahteve do mene, medtem ko je hčerka Na- taša stara šele 6 let in ji moram nameniti precej časa za igro, sprehode in drugo.

kupila obleko in da bi bilo do- bre, če bi avto odpeljal na servis. Drugače pa je v domačem »par- lamentu« slišati tudi običajno vsakodnevno kritiko mame o majhni pokojnici in stare mame, ki sicer zelo tolerantno primerja čase iz njene mladosti. Najpo- membnejše pa je, da je še dokaj zadovoljna z zdravjem in da ima precej skromne potrebe, čeprav je vzgojila kar nekaj generacij.«

VSE MI NATANČNO »IZRA- ČUNA« SLUŽBA

In kakšen je dan poklicnega politika? To vprašanje sem si že dolgo postavljali. Pa poglejmo! Bela Banfi pravi, da je pri njih scenarij povsem jase. O, ko bi bilo vedno tako, pomislim. »Zju- traj najprej »razvoz« — Natašo odpeljem v vrtec, Boštjana v eko- nomsko šolo, žena pa izstopi ta- koj za ogrom občinske zgradbe v Murski Soboti (vodja pisarne v Pokrajinskem odboru). Sicer pa avto navadno prevzame ona, kaj- ti že leta ne vem natančno, če bo- mo šli domov skupaj. Sledijo na- mreč sestanki, pogovori, akcije, obiski, pisanje, branje — skratka vse tisto, kar je treba vseliti v po- litični delavnik na progi Lenda- va, Murska Sobotica, Ljutomer, Gornja Radgona in marsikdaj še Ljubljana. Naše glavno mesto je sedaj pod vodstvom Kučana kar pogostokrat postaja mojega po- tovanja, in to ob različnih urah. Seveda se danes v politiki — vsaj za Zvezo komunistov to vem za- trdno — ne glede na uro in letni

skem večeru zunaj zalajal pes, sem takoj pomislil, da se je ogle- sil ljubljenski Banfijske družine. Nisem se zmotil.« V prostem ča- su se ukvarjam tudi s svojim psom. Že od nekdaj sem namreč imel rad živali. V policiji pa sem

predvsem konkretnih rezultatov, kajti zadev ne spremljamo do konca, premalo pa je tudi medse- bojnega zaupanja in osebne od- govornosti. Zato je nujna preno- va Zveze komunistov, reforma političnega sistema, da ne govo-

NA SESTANKU — Razni dogovori za akcije vzamejo Beli Banfija pre- cej časa, toda uspešni rezultati dogovorjenega ga navdajajo s posebnim optimizmom. Konkretnih rezultatov politike v Pomurju gotovo ne manj- ka.

se naučil in tudi videl vso resnico o sposobnostih in zvestobi teh štirinožcev. Zato se rad odpra- vim na sprehod s psom.

Vse to torej delam precej časa. Zato rad pravim, če začneš tako živeti že v rosnih letih, se navadi- š in takega te, sicer ob velikem odpovedovanju, sprejme tudi družina. Že leta pa je moj naj- večji problem, da komurkoli zelo težko obljubim, kdaj bom doma in kdaj bom šel na dopust ali na prijateljski obisk. Vse to mi na- tančno »izračuna« služba; temelji- to in brez pomilovanja! Ni tež- ko verjeti, da je res tako. In ven- darle se tu ne da ničesar ukreniti.

TUDI POLITIKA PRINAŠA NOVE ZAHTEVE

Predsedala sva na čisto politič- ko. V tej zvezi me je namreč mo- čno zanimalo, kaj si predstavlja pod pojmom politike in politika? Posebno zato, ker je v današ- njem času o tem gotovo težje go- voriti kot nekdaj. Zadeve so se namreč z družbenim razvojem bistveno spremenile. Tudi v poli- tiki. In prav je tako! »Čas, življe- nje in razvoj prinašajo s sabo spremembe in nove zahteve, pa tudi pričakovanja in vizije. V preteklosti je bilo res storjenih kar precej napak. Politika v naj- širšem pomenu besede nosi brez dvoma svoj del odgovornosti. Pred odgovornostjo pa se ne mo- rejo skriti niti politiki. Vse to do- bro vemo, toda velikokrat to za- megljujemo in zadeve skušamo prikriti za neko skupno odgovor- nostjo. To pa na žalost ni le v poli- tiki! Moramo biti kritični, toda obenem tudi realni in pravični. Povsod so navsezadnje vidni tu- di rezultati, česar nikakor ne bi smeli spregledati. Kriza, ki nas je zajela, velikokrat zamegljuje tudi tisto dobro, doseženo v preteklo- sti. Tako pa se marsikje zatečejo v skrajni radikalizem, podkivanja in politikanstvo. Večkrat razmiš- ljam, kdo je danes največji kriti- kant in kdo je upravičen kritizi- rati. Osebnost mislim, da je naj- bolj upravičena mlada generaci- ja, ki je v izjemno težkem položa- ju in ne vidi jasne in lepe prihod- nosti. Vsaj ne tako hitro, malo pa je »prispevala« k napakam v pre- teklosti.

Po drugi strani pa je dosti ta- kih, ki v tej družbi zelo lepo živi- jo. Ti so v bistvu že imeli sociali- zem po »svoji meri«. To se naj- večkrat prehitro pozablja. Tu ne mislim samo na »neke« politike, ki res niso dosti nastopali, amp- ak so lepo sedeli v svojih stolč- kih in pazljivo opazovali dogaja- nje okrog sebe, temveč tudi na ti- ste, ki pravijo, da so oni že dolgo vedeli, da so drugi vse zapravili, oni pa ničesar.«

Tu se je nazorno pokazal nje- gov odnos do politike in razli- čnih politikov, ki same nergajo, sami pa ničesar ne naredijo za spremembo razmer. Ostala sva še nekaj časa pri tej »prikljub- ne« temi. »Sem proti politiki, ko- mitejem in drugim institucijam, ki s pozicij oblasti, lokalizmov, osebnih ambicij na voluntaristi- čni način gradi tovarne, ustana- vlja šole, namešča kadre in brez ljudi odloča o njihovi usodi. Sem pa tudi proti politikanstvu, pod- tikanjem, kritizirstvu brez argu- mentov in podobno. Mislim, d a nam tudi danes v politiki manjka

rim posebej o nujnosti gos- pidske reforme. Eno brez dru- gega ne bo dalo rezultatov! Za- me je v tem trenutku najpo- membnejše, če dobi kakršna koli ideja Zveze komunistov podporo med ljudmi, predvsem pa še med nekomunisti in mladimi.«

VSE, KAR SEM POČEL, ME VEŽE NA LJUDI

Od partijskih kongresov je mi- nilo dve leti in pol. Kje vidite premike v prenovi Zveze komu- nistov? »Ne glede na probleme, ki nas danes tarejo, in krizo, ki jo na neki način preživlja tudi ZK, sem prepričan, da sta minula kongresa v marsičem pomenila prelomnico v partijskem življe- nju in delu. V Sloveniji pa še po- sebej prva konferenca ZKS v tem letu. Odprta je široka demo- kratična razprava, kresanje razli- čnih pogledov o nadaljnjem družbenem razvoju. S tem pa je navsezadnje tudi odpiranje do ljudi, vloga manjšine in večine, vloga ZK v družbi nasploh in njen sestop z oblasti. Vse to je danes pred nami, vendar smo v praksi še premalo naredili. Osebo- no pa mislim, da smo v ZKS odprli vsa prava in aktualna vprašanja našega nadaljnjega razvoja. Vendar je v praksi še vedno veliko ovir; od metod dela do pomankanja znanja, zaupa- nja itd. Po drugi strani pa veliko- krat zavračamo dobre alternati- vne pobude ali pa nekritično sprejemamo poglede, pa če le- ti vodijo k napredku ali ne.«

In kaj si najbolj želite v novem letu? »Odprtih vprašanj je nešte- to. Mislim, da bomo morali v Ju- goslaviji najti v naslednjem letu enakost v različnosti, pregreto sceno pa usmeriti k praviim vpra- šanjem te družbe. Hkrati homo morali sprostiti pobude in ustvari- ti prostor vsem novim idejam in pobudam, ki bodo v korist lju- di, boljše, še humanejšega in bogatejšega socializma. K temu morajo dati svoj prispevek tudi delovni ljudje in občani Pomur- ja. Ob tem pa moramo misliti tu- di na lasten razvoj, da ne bi za- stajali za drugimi deli Slovenije. Objektivno sicer še obstajajo do- kajšnje razlike, toda prizadeva- nja za kulturnejše in humanejše življenje mora prevladati. Sem sodi tudi naša vsakodnevna skrb za razvoj dobrih mednarodnih odnosov in odnosov s sosedi zu- naj naših meja.

Ob koncu bi želel povedati še tole: velikokrat sem imel pogo- vore z novinarji, in to o različnih temah. Takega pogovora še ni- sem imel. Presenetila me je to- kratna odločitev! V teh časih se namreč najde malo časa za oseb- ne ali drugačne probleme lokal- nih politikov, vpogled v njihovo življenje z druge strani. Ker pa me avtor tega pogovora že dlje časa dobro pozna, sva se pogovarjala odkrito in sproščeno. Ob ureja- nju misli za tale pogovor sem še- le ugotovil, da me vse to, kar sem delal in počel, veže na ljudi, do- ločene posameznike in prijatelje, ki so mi pomagali oblikovati mo- jo pot. Zato jih tudi omenjam. Ta pogovor sem želel povezati z njimi, ker sem prepričan, da ni človeka in poklica, ki ne bi bil vezan na ljudi. V politiki pa prav gotovo ne!« MILAN JERŠE

V DRUŽINSKEM KROGU — V kratkem predahu med službo in politiko najde Bela Banfi ne- kaj trenutkov za družino. Tedaj se z ženo in otrokoma najraje sprostijo ob prebiranju kake zani- mive knjige. Foto: N. Juhnov.

bogate praktične izkušnje iz pr- vih let službovanja na tej šoli. Vpeljal me je namreč v t. i. vaški aktivizem na terenu,« živo pripo- veduje Bela Banfi.

»Skoraj bi pozabil! Delovna doba — tista prva, ki se tudi vpi-

Puconci, prva hiša čez progó proti Gorici. Stoji čisto na sa- mem. Tu so nekoč stanovali nje- govi stari starši, sedaj pa je seve- da na tem mestu lepa hiša. Nekaj korakov čez cesto pa je pokopa- lišče. Vprašal sem ga, če ga ni

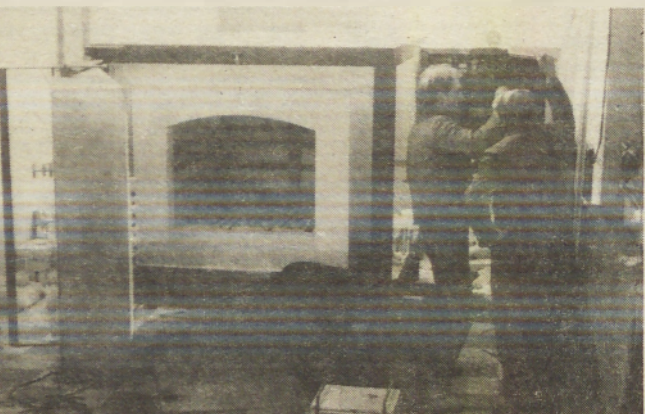
Velikokrat je osnovna komu- nikacija med nami tudi list papirja ali telefon. Pa ne vedno! Res pa je, da mi že več kot 15 let žena sporoči, kdaj gremo kam na obisk, kam smo se »samoupra- vno« odločili za dopust, da mi je

JASI v dirki za prvenstvo

Rahlo »odštekano« besedovanje s 35-letnim Sobočanom, nekdanjim državnim prvakom v cestnohitrostnih motodirkah, ki ga starejši poznajo kot malega Grabarja, prijatelji kot Bitlesa, drugi pa kot Janeza Štefaneca. Predvsem pa je to mož, ki je po očetu »ezermestru« nasledil ustvarjalno žilico in je hkrati avtomehanič, strojni tehnik, učitelj likovnega pouka in še marsikaj. Njegov »imidž« prepoznamo v izpovedi: »Delam samo tisto, česar ni mogoče izdelati za vsakim vogalom.«

KO PADE »KLINGICA ZA ŠPIČALA«

Rojstvo ohrtno znamke JASI (strojogradnja in elektrooprema Janeza in Silve Štefanec iz Murske Sobotice) sega v 80. leta, ko je bilo menda še zanimivo, če sta dva delila dohodek. »To je bila samo »finta«, ki iz ekonomskih razlogov ni več toliko privlačna,« pravi Janez in sočno, z vsem folklornim izrazjem, izpove, čemu obrtnikovanje po tem, ko sta mu oče in mati z izdelavo kronskih zamaskov za okce v dobrem desetletju utrdila pot navzgor. »Penezi«, ki sta jih prislužila z učiteljevanjem, Silvi in Janezu sčasoma niso več zadostovali za spodobno preživetje. »Živela sva doma, stari so nama kuhali, vajena sva bila biti vsak drugi teden na Dunaju, v Salzburgu, Budimpešti, Londonu in drugje po svetu,« penezi« pa manj kot v študentskih časih. Tako se živeti ne da, sva si re-

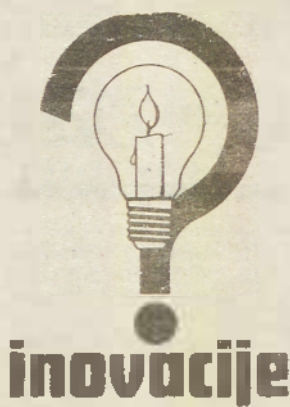
Posnetek je nastal tik preden so Štefanecovo peč, kamor je vgrajenih ničkoliko inovacij, posredovali naročniku.

kla in začela iskati, kaj bi delala. Mi pravi obrtniški maček Špilak: Štefanec, ti pa to delaj! In pred mene vrže »kljingico za špičala«. Gledam in ne verjamem. Vprašam očeta: Papa, kaj ti praviš na to? On: Ja, to bo pa težko. Jaz pa pot pod noge in hajd v Nemčijo. Ravnal sem kot drugi: kradel tehnologijo.« Štefanecova pripoved je zvenela kot kriminalna štorija po scenariju FBI-ja ali CIE. »Svercala« se je v tovarne in v eni od njih bi ga skoraj ujeli. Žena ga je s prižiganim avtom čakala nekje v bližini in tako sta jo zadnji hip odkurila. »Če vsega tega ne bi počel, bi morala naša podjetja »kljingice« uvažati in za to odšteti recimo milijon mark,« samozavestno pripominja Janez in se ob misli na izpeljane pustolovščine vedro hahlja.

»JA GRABAR, A DELAŠ GILJOTINO!«

Štiri leta sta z ženo izdelovala »kljingice« — veliko za plastičarja v Mariboru, zvečine pa za zimske olimpijske igre v Sarajevu — nakar je sledila preusmeritev na izdelavo nožev za tapete. »Spoznal sem, da zadeva s »kljingicami« ne bo šla na veke, čeprav je res, da se je mojih rezil prodalo po Jugoslaviji kakih 20 ali 30 milijonov.« Spet je bilo treba skočiti po pamet v Nemčijo, da bi se učinkoviteje vpeljal v nov posel. »Doma smo potem skušali napraviti neke vrste giljotino; stvar je bila namreč še najbolj podobna tej napravi. Pa so mimoidoči napegnili oči in se čudili, rekoče: Ja Grabar, a delaš giljotino!« Spet hahljanje in samogovor, češ, kako je mogoče, da ga podpisani ni prej poznal, ko je bil na primer še dirkač

Nekaj dlje se zadržimo pri njegovi nemiri, ustvarjalni zmogljivosti, ki je izrazito nekonvencionalna, neposredna, zna biti tudi trda in »nesramna«. Bilo mu je vsega 21 let, ko je že — tako rekoč še kot smrkolin — »letal po inkubiranih in ga nihče ni preveč resno jemal.« Edini, ki ga je prečno vzel, je bila mariborska invarna Swaty, kjer izdelujejo bruse. »Ti hudiči z razvojnoraziskovalnega oddelka so delali zame 14 dni in so vse skupaj bolj prijateljsko poračunali. Podobno velja za železarno Jesenice — ala jim verja. Skratka: pamet zunaj, material doma. Trdim, da je slovenska industrija odprta in kamor koli pridem, poznam vsaj nekaj doktorjev, magistrov, strokovnjakov. Vse ti povejo, razen če ne gre za vojaške zadeve. Vemo pa, kako je s tem na jugu. Tam ti rečejo: »Šta ti privatnik, kra-

inovacije

deš levo i desno in podobno. Kaj sem doslej ukradel? En k... Postavil sem si hišo, kakršno ima vsak drugi v Soboti. Kje sva ostala?»

SAMO ENKRAT JE PODKUPOVAL

Noži za tapete so šli kakšno leto še kar v promet; Janez pravi, da bolj za silo, a vseeno. Tržišče je opravilo selekcijo in spet je bilo potrebno presedlati. Še prej, preden se ustavimo pri najnovejšem Štefanecovem poslu, pa beseda dve o pogledu v prihodnost. Seveda bi rad razširil svojo dejavnost, in sicer tako, da bi imel na tujem, vzemimo v sosednji Avstriji, manjšo podružnico. S tem bi lažje prebijal carinske zapore oz. prišel do elementov, ki so bistveno cenejši in kakovostnejši, in jih vgrajeval v izdelke. »Jasno, da si moram zagotoviti tudi prostor na tujem, zunanjem trgu. Brez tega je vse skupaj prazna slama. Če mi to uspe, bom delal kot biser. Bom ko »susl« Spet se vračava k njegovemu »imidžu«: da ne bo pomote tistemu pred leti. »Začel sem dirkati, pa ne zato, da bom drugi, ampak da bom prvi. In sem tudi bil prvi. Tako se to dela — tudi v obrti.«

Zatrjuje, da je voljan pomagati, ker so mu drugi pomagali — iz sloven-

LETOS ŽE 3 MILIJONOV STEKLENIC RADENSKE NA TRGU BOSNE IN HERCEGOVINE

Sarajevski prodajni center

Zaradi razmer v Jugoslaviji, ki ima marsikdo denar le za najnujnejše potrebe, se je prodaja izdelkov Radenske tudi v Bosni in Hercegovini nekoliko zmanjšala. Kakor je dejal vodja prodajnega centra v Sarajevu, Hasan Delizajmović, so v desetih mesecih prodali 3,2 milijona steklenic, od tega mineralne vode čez 90 odstotkov načrtovane prodaje, brezalkoholnih pijač pa 78 odstotkov. Vzrok padca prodaje pa je predvsem visoka cena.

Vsi pa upajo, tako v Radenski kot tudi 16 delavcev prodajnega centra, da se bo prodaja povečala z odprtjem novih prostorov saj bodo odslej kupci na tamkajšnjem območju lahko prejeli željeno količino pijač že v dveh urah.

Radenska je imela v Sarajevu prodajni center že dvajset let, vendar so se morali zaradi najetih prostorov večkrat seliti. Zaradi tega so se odločili, da zgradijo lastne poslovne prostore. Graditi so začeli lani novembra (izvajalec del je bila delovna organizacija SIPAD s kooperanti) skupaj z Lekom iz Ljubljane, skupna površina skladiščnih in upravnih prostorov je 1200 kvadratnih metrov. Radenska pa je za naložbo morala odšteti 720 milijonov dinarjev.

Prodajni center Radenske v Sarajevu so odprli v četrtek, 15. decembra 1988, in je le eden od devetih, ki jih ima Radenska po vsej Jugoslaviji. Cilj je seveda v prvi vrsti kakovostnejša oskrba, hitra dostava ter neprestana navzočnost na trgu. V Bosni in Hercegovini prodaja Radenska nekaj več kot 5 odstotkov vseh pijač, ki jih prodaja domačem jugoslovanskem trgu. Prek novega prodajnega centra v Sarajevu, ki oskrbuje mesto in ožjo okolico, bodo letos prodali skupno 5 milijonov steklenic Radenske, od tega 3,3 milijone steklenic mineralne vode in 1,7 milijona brezalkoholnih pijač.

To pa je polovica vseh prodanih količin na območju Bosne in Hercegovine.

Bernarda Balažić-Peček

MURSKA SOBOTA

Večina cestarjev za izločitev

Referendum o izločitvi tozda Varstvo in vzdrževanje cest Murska Sobotata iz Cestnega podjetja Maribor, ki je bil 21. decembra, je uspel. Glasovalo je vseh 199 zaposlenih. Za izločitev se je odločilo 141 delavcev ali 71 odstotkov. Zdaj jih čakajo priprave na oblikovanje oziroma ustanovitve samostojne delovne organizacije ali, po novem zakonu, podjetja. Računajo, da se bodo tako organizirali s 1. aprilom 1989. Z reorganizacijo nameravajo zmanjšati stroške za skupne službe, se bolj približati krajevnim skupnostim in se na tržišču uveljaviti kot samostojno podjetje, predvsem za obnovo in vzdrževanje cest v Pomurju. J. G.

V BANOVCIH BO TUDI POKRITI BAZEN

Tik pred koncem leta je vodstvo delovne organizacije Radenska sklenilo, da nadaljuje z naložbo v termalnem kopališču Banovci, ki sodi v sklop hotela Jeruzalem v Ljutomeru. V letošnjem letu so nad restavracijo v Banovcih obnovili in zgradili sobe s 44 ležišči, zgradili energetski objekt, ki zagotavlja toplo vodo za ogrevanje celotnega kompleksa v Banovcih s poceni energijo,

Z gradnjo pokritega bazena v termalnem kopališču Banovci bodo začeli takoj po novem letu, 4. januarja. Izvajalec del pa je SGP Pomurje iz Murske Sobotice.

in povezali enega od bazenov s hodnikom proti restavraciji. Da bi lahko v Banovcih nemoteno poslovali vse leto, so sklenili, da januarja začno z gradnjo pokritega bazena. Celotna vrednost naložbe po sedanjih cenah je 5 milijard 35 milijonov dinarjev. Ta denar bodo zbrali iz skladov za nerazvite, izvajalca in za izvozno usmerjene naložbe. Seveda bosta denar zagotovili tudi temeljna in delovna organizacija.

Dušan Loparnik

Iz lendavske občine Na vidiku novi programi

Kaže, da bodo motnje pri sofinanciranju gradnje tovarne Ilves v Petišovcih odpravljene, saj je lendavski izvršni svet pri ustreznih republikanih organih dosegel, da neživljenjska določila o združevanju denarja za manjrazvite (in šele potem možnost črpanja za lastne naložbe na nerazvitih območjih) v tem konkretnem primeru (še) ne bodo veljala. Potem obstaja upanje, da bodo tovarno sveč in čistilnih sredstev odprli v drugi polovici leta in da se bo zaposlilo 100 delavcev.

Lendavski izvršniki (občinski izvršni svet, zlasti njegov predsednik Jože Kurnjaja) pa imajo v žerjavici še več programov. Tako vse glasneje govorijo (skrivnosti torej ni več) o proizvodnem programu biovin, ki naj bi ga prav tako izpeljala Ilirija Vedrog. V obratu, ki bo predvidoma nekje v Čentbi, bodo izdelovali iz vinskih tropin neke vrste super gnojila. Na lendavskem območju se dobro uveljavlja s proizvodnjo in zaposlovanjem tudi Lek, ki ima v Lendavi dva obrata, zdaj pa je na vidiku še obrat za izdelavo rinkomicina. Nastal naj bi v dveh letih, zaposlil pa po nekaj deset delavcev. V mestu pod goricami tudi še niso odpisali zamisli o tovarni keramike. Zdaj sicer omenjajo manjši obrat (kar je tudi pametno), pozneje — če bo zadeva stekla — pa razširitev izdelave ne bo vprašljiva. Bo pa vsekakor bolj gospodarno, kot pa prodaja gline kot polizdelka za Pionir Novo mesto in tovarno v Libojah. Pa dva bi namreč rada imela (poceni) lendavsko surovino. Sicer prihaja novost tudi iz Elektromateriala, ki bo gradil proizvodno dvorano, iz nove DO Promet in delavnice želijo tesnejšega sodelovanja z Agrotehniko, v polanski Delozi pa bodo poslej več delali pri Murinih programih.

TOKO DOMŽALE, OBRAT DROBNA GALANTERIJA ŽIŽKI

Dodelavnih poslov ne gre odpisati

Pred nekaj leti, ko so v Žižkih ukiniteli temeljno organizacijo združenega dela Drobna galanterija in je namesto nje ostal le obrat, so v lendavski občini zagnali velik vik in krik, saj so se zbal, da bodo po enaki poti krenili še drugi tozdi, ki imajo matične organizacije zunaj občine. Po drugi strani (kar je zopet skrajnost) pa ves čas tolerirajo ljubljanski Lek, ki ima v Lendavi le obrat.

Tale uvod naj bo opozorilo vsem tistim, ki so hoteli uveljavljati dvojna merila pri statusnem organiziranju združenega dela. Dejstvo je namreč, da nobena skrajnost ni dobra, še manj pa poskusi zunanjih vplivov na odločitve delavcev. V primeru žižkovskega obrata je treba zapisati, da razvoj ni zastal, četudi je zgubil del svojih prvotnih pristojnosti. Najpomembnejše je, da ima delo! Te dni je 68-članski kolektiv močno angažiran na tako imenovanih dodelavnih poslih za nemško firmo Favorit iz Kirna.

Gre za dolgoletnega poslovnega partnerja, za katerega delajo praviloma v četrtem trimesečju leta. Tokrat šivajo iz blaga, ki ga je poslal kupec, vojaške torbice. Plačano bodo dobili torej le delo. V obratu Drobna galanterija v Žižkih pravijo, da dodelavnih poslov ne gre odpisati, saj v primeru take izdelave ni težav pri nakupu surovin, ni treba najemati dragih posojil... ampak vnaprej vedo, kolikošen bo zaslužek, pa tudi to, da bo račun za opravljeno delo poravnal v določenem roku. Pa še nekaj je! Delo (šivanje) za tujega partnerja mora biti kakovostno. V Žižkih imajo nekaj težav, ki pa so posledica delno neustrezne strojne opreme, zato pa se toliko bolj trudijo — z rokami! Seveda pa vplivajo manj sodobni stroji na produktivnost in s tem na osebni dohodek.

Delovna organizacija Toko

Domžale se je v zadnjem obdobju močno usmerila v izvoz; na tujih tržiščih prodaja dobrih 40 odstotkov svoje proizvodnje. V približno tolikšnem odstotku gredo v izvoz tudi izdelki iz obrata v Žižkih. Ob dodelavnih poslih sicer izdelujejo še modne ženske torbice in šolske torbe. Tako prve kot druge izdelujejo iz različnih materialov (usnje, umetno usnje, platno), kar zahteva od delavcev določeno izurjenost. Sicer pa so se na majhne serije izdelkov že navadili, kar je dokaz, da v manjšem kolektivu lahko hitreje spremeniš vrsto izdelka in tehnologijo kot pa v industrijskem gigantu. Nelogično se zdi, da smo v naši družbi prišli do tega spoznanja šele sedaj, ko se utapljamo.

Tozdi ali obrat? Tega vprašanja zdaj za Žižke nihče ne postavlja več; pomembnejše od takšnega ali drugačnega statusa je, da proizvodnja teče, da imajo delavci dovolj dela in da tli upanje, da ga bodo dobili še oni, ki se oglašajo v tovarnici tako rekoč vsak dan z vprašanjem: ali obstoji možnost, da bi se vam pridružili? V kolektivu Drobne galanterije v Žižkih se želi zaposliti predvsem ženska delovna sila. V letošnjem letu so delo dobili samo štipejdisti, kar pa ne pomeni, da se v boljših časih, ki morajo priti (slabše nam vendarle ne more biti), ne bo ponudila možnost za združitev dela še tistim, ki zdaj trkajo na vrata.

Š. Sobočan

LJUTOMER, ORMOŽ

Referendum o izločitvi uspel

Marlesov tozd Masivno pohištvo Ljutomer se je že pred časom odločil, da se bo osamosvojil. K temu tozdu sodita tudi dve ekonomski enoti — žagi v Ormožu in Radenci. 20-članski kolektiv žage v Ormožu je sklenil, da bo delil usodo Masivnega pohištva, v Radenci pa so se odločili, da še naprej ostanejo v sklopu delovne organizacije Marles.

V ponedeljek so se člani kolektiva z osebnim izjavljanjem odločili, da se izločijo iz delovne organizacije Marles. V ormoški žagi in ljutomerskem tozdu je skupaj 320 zaposlenih. Glasovalo je 297 delavcev. Za izločitev je bilo 280 delavcev, proti pa le 13. In kaj to pomeni? Če bodo vsi drugi Marlesovi tozdi dali soglasje, se bo tozd Masivno pohištvo že s prvim januarjem leta 1989 konstituiral kot enovita delovna organizacija. Obstajajo vse možnosti, da bo tako, saj so doslej dali že ustno zagotovilo, da s soglasjem ne bo težav. Če pa bi se v katerem od tozдов vseeno premislili, bodo morali v Masivnem pohištvu počakati na pravnomočnost sklepa sodišča, ki bo na podlagi uspelega referenduma moralo izdati odločbo o osamosvojitvi. D. L.

Splošno gradbeno podjetje Gradbenik Lendava
Delavski svet delovne organizacije razpisuje v skladu s statutom delovne organizacije dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornosti:
1. DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE Pogoji: a) visoka ali višja strokovna izobrazba gradbene smeri b) najmanj 3 oz. 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili c) Predložen ustrezen program poslovne politike d) da kandidat ni kaznovan ali v kazenskem postopku v smislu 511. čl. zakona o združenem delu
2. VODJA KOMERCIJALNEGA SEKTORJA Pogoji: a) visoka ali višja izobrazba gradbene smeri b) strokovni izpit za vodenje objektov c) najmanj 3 oz. 5 let prakse pri enakih ali podobnih delih
3. VODJA PROIZVODNO TEHNIČNEGA SEKTORJA Pogoji: a) visoka ali višja izobrazba gradbene smeri b) strokovni izpit za vodenje objektov in preskus znanja iz varstva pri delu c) organizacijske sposobnosti in smisel za delo z ljudmi d) najmanj 3 oz. 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah
4. VODJA EKONOMSKO FINANČNEGA SEKTORJA Pogoji: a) visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri b) 3 oz. 5 let prakse pri enakih ali podobnih delih c) da kandidat ni bil kaznovan za kaznivo dejanje, storjeno iz koristiljublja
5. VODJA SPLOŠNO KADROVSKE SLUŽBE Pogoji: a) visoka ali višja izobrazba pravne ali druge ustrezne smeri b) 3 oz. 5 let prakse pri enakih ali podobnih delih c) opravljena šola za poslovne delavce v gospodarstvu
Mandat za vsa razpisana dela in naloge traja 4 leta. Poleg navedenih pogojev morajo kandidati za razpisana dela in naloge izpolnjevati še pogoje, določene z zakonom in družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike. Rok za prijavo z ustreznimi dokazili za razpisana dela in naloge je 8 dni od dneva objave na naslov: SGP GRADBENIK, p. o., LENDAVA, Lendava, Kranjčeva 6 (za razpisno komisijo)
O izidu razpisa bomo objavljene kandidate obvestili v 30 dneh po razpisnem roku

Š. S.

MALO ZA ŠALO, VEČ PA ZARES

Tisoča plemenska telica za Srbijo

Na zadnjem letnem skupščinskem zboru, ki ga je organiziral Kmetijsko združenje Slovenije, so se razpravljali o tisočih plemenskih telicah, ki jih bo Slovenija darovala Srbiji. Darovanje je bilo predmet razprav, ki so se odvijale v duhu prijateljstva in sodelovanja med obema državama.

Politiki se celo leto kregajo in obtožujejo, me pa se tako dobro razumemo.

Ne bojmo se bogatih kmetov

Da je organizirano kmetijsko združenje, ki se bori za interese kmetov, ni sporno. Vendar pa se v zadnjem času pojavljajo obtožbe, da so nekateri kmetje, ki so se bogatili, začeli izkoriščati druge kmetje. To je razlog, zaradi katerega se združenje bori za večjo enakost in pravičnost.

Mene je bolj strah »revnih« politikov, ki imajo svoje vile v Neumu.

ALL LETOS SE ZADOLŽIŠ Z RAKETAMI PROTI TOČI

Zdaj, ko smo priznali Božič, nam bodo zadostovali zvonovi.

KMETOM PREKIPEVA

Kmetu je dajati najprosi, naj vpije, naj se vedno znova je upeharjen, saj je zato odgovoren — Mikec, ki vlada, ki zadržuje standarde z neopremeni in nizko cenovno politiko, ki v besedah kmetu silno pomaga, v resnici pa za njega ničesar ne naredi? Ali morda mlekariji, ki ne poznajo nobene uspešne poti?

Takšni smo kot ekonom lonec, samo pi-skamo.

Mastitisi zmanjšujejo prirejo mleka

Mastitis je vnetje, ki jo spremlja izločanje mleka, ki je mikrobiološko spremenjeno, povečano število celic v mleku, poslabšanje belih krvnih celic, in bolezen, ki jo spremlja vročina. Mastitis deluje negativno na prirejo mleka in na zdravje krave.

Večje zlo od mastitisa je državna administracija.

MESARJI V ŠKRIPCIIH

Zaradi razmerij cen mesa in cene mesnih izdelkov, ki so v Sloveniji višje kot v drugih državah, se mesarji soočajo s težavami. To je razlog, zaradi katerega se združenje bori za nižje cene mesa in večjo konkurenčnost.

Mesarji so v škripcih, kmetje pa v r...

PODRUŽNICA SLOVENSKE KMEČKE ZVEZE V GORNJI RADGONI

Pravičnejše plačilo grozdja

Člani radgonske podružnice Slovenske kmečke zveze, med njimi je tudi veliko zasebnih vinogradnikov, niso zadovoljni z letošnjim plačilom grozdja. Zahtevajo pravičnejše obračunavanje in delitev stroškov.

Predsedstvo podružnice je na zadnji seji razpravljalo o gospodarskem položaju vinogradništva v občini in ugotovilo, da je plačilo za vloženo delo vinogradnikov in kletarjev nepravilno. Visoke stroške pridelave grozdja v družbenem sektorju pokriva namreč klet z zvišano ceno vina in nižjo ceno grozdja, ki ga odkupijo od kmeta.

Po mnenju predstavnikov kmečke zveze bo posledica te nepravilne cenovne politike manjša prodaja grozdja in nezainteresiranost za obnovo vinogradov, poleg tega pa bodo zasebniki iskali na trgu boljše ponudnike in ne bodo prodajali grozdja najbližjemu in prvemu kupcu.

V imenu pridelovalcev grozdja zahtevajo, da vinogradnikom ne izplačajo za 30 odstotkov povečane akontacijske cene, kakor je bilo najprej določeno, ampak za 50 odstotkov. Prav tako predlagajo, da se dogovorijo za delitveno razmerje, ki jih je določila Poslovna skupnost za vinogradništvo Slovenije že pred desetimi leti. Po tem dogovoru pripada kleti za ugovorje, stekleničenje in prodajo vina 39 odstotkov, pridelovalcu grozdja pa 61 odstotkov od cene.

Bernarda Balazic-Petek

Katastrski dohodek po novem

Potem ko so na predzadnji seji zborov soboške občinske skupščine delegati sprejeli osnutek odloka o novih lestvicah katastrskega dohodka v občini in predlagali temeljitejšo analizo in seznanitev z novim predlogom, so na zadnjem zasedanju občinske skupščine odločili sprejeti v enakem besedilu, kot je bil predlagan že za prejšnjo skupščino. Ker je katastrski dohodek osnova za obdavčitev zasebnega kmetijstva, za izračun prispevnih stopenj posameznih samoupravnih interesnih skupnosti ter osnova za določitev kriterijev za posamezne pravice občanov (otroški dodatek, štipendije, socialne pomoči), so že pri sprejemanju osnutka odloka delegati posebej opozorili na nekatera vprašanja, ki jih bo potrebno upoštevati pri izvajanju določil tega odloka. Ker gre za nekaj več kot trikratno povečanje sedaj veljavnega katastrskega dohodka, so menili, da je potrebno to upoštevati pri določanju posameznih obremenitev. Največjo obremenitev predstavlja vsekakor prispevek

za zdravstveno zavarovanje, vendar so na zadnjem skupščinskem zasedanju delegati dobili pojasnilo, da v prihodnje na tem področju ni pričakovati večjih razbremenitev. Kmetje s svojimi prispevki namreč že zdaj ne pokrivajo stroškov zdravstvenega zavarovanja in zato po vsej verjetnosti tudi v prihodnjem letu, ko bo že veljal nov izračun katastrskega dohodka, ne bo prišlo do znižanja prispevne stopnje.

Kmetje se sicer zavedajo svojih obveznosti do družbe, vendar poudarjajo, da se kmetijstvo nahaja v težkem položaju, še vedno so prisotna velika cenovna nerazmerja, zato bi sočasno z izračunom novega katastrskega dohodka morali razmisljati tudi o razreševanju teh vprašanj. Samo primerjave z obremenitvami zaposlenih v družbenem delu niso realne, saj so pogoji dela v zasebnem kmetijstvu povsem drugačni. Poleg dela morajo kmetje v proizvodnjo vlagati tudi sredstva, dohodek, ki ga ustvarjajo, pa čisto ne pokriva niti stroškov proizvodnje.

L. Kovač

Regionalni program iz tv studia Maribor

PRVA ODDAJA V SREDO, 4. JANUARJA, OB 18.30 NA II. TV MREŽI

Gre za informativno kontaktno oddajo, ki bodo zajele življenjski utrip severovzhodne Slovenije. Prva oddaja bo na sporedu v sredo, 4. januarja, ob 18.30 do 19.00. Do 1. marca bodo oddaje na sporedu vsako sredo po 30 minut. Po 1. marcu pa bodo v TV studiu Maribor pripravili regionalni program dvakrat tedensko po eno uro. Do tega termina naj bi namreč dobili

novi opremo v vrednosti 500 tisoč nemških mark. Denar za nakup opreme so prispevale delovne organizacije in si s tem zagotovile pokroviteljstvo regionalnega programa. Gre za nakup 4 kamer, montažne enote, karakter generatorja...

VSEBINA PRVE ODDAJE 4. JANUARJA OB 18.30 NA II. TV MREŽI

Tema oddaje bodo izplačila obresti, gostje v studiu pa bodo neposredno odgovarjali na vprašanja gledalcev. Govora bo še o nakupu rafinerije v INA-NAFTI v Lendavi, o življenju Romov v Prekmurju, o eni najprizadenejših krajevskih skupnosti v Lenartu pri Mariboru, o zrekih kovačih in še o čem. Oddaja bo potekala v živo. Mnenja in predloge gledalcev pa bodo v TV studiu Maribor 4. januarja sprejemali že od 8. ure zjutraj.

Srečko Pirtovšek

VIDEOTEKA RADENCI

vam ponuja:

- izposojanje kaset s prek 350 filmi
- izposojanje playerja
- presnemavanje kaset
- posebna ugodnost »vikend paketov«

SE PRIPOROČAJO V RADENCIIH, Trubarjeva ulica 3, ali tel.: 73 078.

OBVEŠČAM JAVNOST, DA SEM ODPRL DELAVNICO ZA INŠTALACIJE VODOVODNE IN CENTRALNE KURJAVE. ZA OBISK SE PRIPOROČAM, STORITVE OPRAVIM HITRO, KAKOVOSTNO IN PO UGODNI CENI.

Izidor HAJDINJAK, Žižki 63 b, ČRENŠOVCI. VSEM LJUDEM ŽELIM SREČNO IN VESELO 1989. LETO!

CVETLIČARNA

MARTE VIDONJA
Nuskova 23, tel.: 78 648
ŽELI VSEM CENJENIM STRANKAM SREČNO IN USPEŠNO LETO 1989.
Za obisk se tudi v prihodnjem letu priporoča.

GOSTILNA ŠIPLIČ PUŽEVCI

Želi vsem gostom in sovaščanom SREČNO 1989, in se še naprej toplo priporoča s svojimi storitvami.

CVETLIČARSTVO IN VRTNARSTVO GYÖRFI

nasproti avtobusne postaje, tel.: 21 495, želi svojim strankam srečno novo leto 1989 in se priporoča: venci, šopki, lončnice (božične zvezde, cvetoče gladioli, flamingovi itd.) po znatno nižjih cenah kot v cvetličarnah.

50-LETNA TRADICIJA — PRIZNANA KAKOVOST.

OLJARNA FRANCA CIPOTA, Trubarjeva 67, Krog, tel.: 22 865

ŽELI OBILO SREČE, ZDRAVJA, USPEHOV IN MIRU V PRIHAJAJOČEM 1989. LETU.

NAPRODAJ SO NASLEDNJE NEPREMIČNINE:

1. Stanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem in pripadajočimi zemljišči v Beltincih, Panonska 99 (domačija Baša) — parc. št. 1138, 1139 in 1140, k. o. Beltinci.
 2. Stanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem in pripadajočimi zemljišči v Brezovcih pod h. št. 12 (domačija Domjan) — parc. št. 649, 650 in 651, k. o. Brezovci.
- Vse potrebne informacije dobite v odvetniški pisarni Toth, Titova 31, Murska Sobota, oz. po telefonu 21 678.

Pomurje in Kosovo

ABC Pomurka bo zgradila na Kosovu 17 farm za rejo krav mlekarij z možnostjo hlevljenja 5 krav, 8 farm za 27 krav in pet farm za 10 krav.

Investitor naložbe je Kmetijska zadruga Drenica. Tehnologijo za vzrejo in objekte je pripravil Živnorojski zavod za Pomurje. Kosovski kmetijci načrtujejo v kooperaciji z ABC Pomurko še 100 farm za krave molznice. Projektno dokumentacijo in tehnologijo vzreje za vse bo prispevala ABC Pomurka, ki bo za hleve tudi priskrbelo osnovno čredo in prevzela skrb za reprodukcijo.

B. H.

Sozd ABC Pomurka je v teh dneh postal bogatejši še za eno pridobitev. Na Lendavski cesti v Murski Soboti so dogradili in predali namenu novo zgradbo Centra za razjso sozda, v kateri je 1.432 kvadratnih metrov površin, gradnja pa je veljala 1,75 milijarde dinarjev.

Foto: B. Hegeduš

GORNJERADGONČANI ZAHTEVAJO REŠITEV PROBLEMA FARM V PODGRADU

ŠE VEDNO SMRDI

»Ko so načrtovali gradnjo lagun in gnojno-namakalnega sistema, so obljubljali, da bo smrad zmanjšan za 70 odstotkov. Vendar pa je letos poletni smrdelo za 70 odstotkov bolj,« smo slišali na zboru občanov Krajevne skupnosti Gornja Radgona (9. 12. 1988), na katerem so sodelovali tudi nekateri odgovorni družbenopolitični delavci, predstavniki Kmetijskega kombinata (ne direktor farme in predsednik KPO, ker sta bila ravno takrat na seji republiškega komiteja za varstvo okolja) ter načrtovalci dr. Rismal. Le-ta je moral odgovarjati na številna vprašanja občanov, bolj ali manj upravičena, med najbolj glasnimi pa so bili prebivalci Lutverc, ki so doma med farmo in zbiralniki gnojevke.

Farma v Podgradu, kjer letno vredijo 3 milijone kilogramov svinj, ni le ekološki, ampak tudi politični in meddržavni problem. Spomnimo se samo na hokaj avstrijskih trgovcev na letošnjem Kmetijsko-živilskem sejmu, ki so hoteli na ta način opozoriti na nevezdržen smrad. Stvar je vzela v svoje roke mešana avstrijsko-jugoslovanska komisija, vendar so informacije o njenem poročilu in sprejetih sklepih različne. Občane moti predvsem neznošen smrad, saj so morali zaradi njega v poletni vročini puščati okna zaprta, bojijo pa se tudi za čistočo pit-

ne vode. Pred meseci je namreč ena od lagun začela puščati, v javnost pa ni prišlo nobeno natunčnejše poročilo. Dr. Rismal je dejal: »Gnojno-namakalni sistem je bil načrtovan z dvema ciljema — zmanjšati onesnaževanje reke Mure in zmanjšati smrad. Prvi cilj je bil dosežen, saj je bila Mura zaščiten, drugi pa še zdaleč ne. Vzrok je v tem, da sistem ni niti eno uro deloval tako, kot je bilo načrtovano. Ker se je gradnja zbiralnikov zavlekla za eno leto, so jih morali polniti z gnojevko, še preden so bila vsa dela končana. Dodatni zapleti so nastali,

ker je zbiralnik od začetka puščal, nato pa je spet prišlo do okužbe vode v vodnjaku in gradnja je bila spet prikinjena za nekaj časa. Prav tako smo imeli težave z opremo, za kar je kriv izločevalce.

Povsod po svetu je poskusna doba delovanja dve leti. Avstrijci so si načrte in ves sistem ogledali. Strinjali so se, da je to najprimernejša rešitev, pripombe so imeli le glede pogona. 25. decembra bi morala vsa zadeva zopet delovati. Ekološko najbolj čista rešitev bi bila predelava gnojevke v zaprtih reaktorjih v bioplin, vendar je cena tako visoka, da si je Kmetijski kombinat v sedanjih časih ne more privoščiti.

Problem je vseslovenski, so menili občani. Meso iz farme v Podgradu vozijo v mesnice po vsej Sloveniji — torej bi bilo prav, da bi te probleme reševali vsi v republiki.

Ena od rešitev bi bila tudi »razselitev« farme in zgraditev manjši farm, kjer bi tudi manj smrdelo.

Bernarda Balazic-Petek

FRANCEKOV PREMISLANJE

Letos bova silvestrovala doma.

Hoteli so že polni, za Havaje pa mi je zmanjkalo nekaj tisočakov.

Hoteli so že polni, za Havaje pa mi je zmanjkalo nekaj tisočakov.

NOVO LETO

Bila sem v vasi pri dedku in babici. Bil je zadnji dan v letu. Ves popoldan sem krasila novoletno jelko. Zid nad kaminom sem okrasila s smrekovimi vejicami in rdečimi trakovi. Na mizi je bil že pripravljen poginjek za svečano večerjo. Darila so že čakala lepo zavita pod jelko.

Opočno jih bodo dali drug drugemu in si zaželeli veliko lepega. Po vsej sobi sta se razlivali toplota in predpraznična neukanost. Novo leto se je bližalo s počasnimi koraki. Sedla sem k oknu in opazovala drobne snežinke, ki so se spuščale na tla. Vas je bila osvetljena. Če sem na hitro pogledala, se mi je zdelo, da se snežinke prelivajo v različne barve. Natanko opolnoči se mi je zazdelo, da se je vreme umirilo. Tudi snežiti je prenehalo. Vaseca je naenkrat oživila: iz vseh hiš se je zaslila petje, vriskanje in smeh. Ljudje so se zbrali, da bi očistili vsaj hišne pragove in si tako voščili vse dobro. Mladi in stari so ob svetlobi luči v čudoviti zasneženi naravi drug drugega zaželeli vse najboljše, dosti zdravja in sreče. Tako so veseli vstopili v prve ure novega leta, ki bo prineslo vsakemu kaj novega.

Jaz pa sem se ob tem spomnila ubogih gozdnih prebivalcev, ki so zaradi debele snežne odeje ujeti, lačni in jim zaradi mraza preti smrt. Predvsem zaradi njih sem si v tistem trenutku zaželela, da bi se zima čim prej poslovila.

Romana Benko, 6. a,
OŠ Karel Destovnik-Kajuh,
Murska Sobota

Vsem otrokom sveta . . .

Vojna — beseda polna sovraštva in prepira. Mar ne bi bilo lepo, če bi izginila, če bi usahnila v temo, če bi prešla v zgodovino in se ne bi vrnila? Želje so zaman, vse več je žrtev agresije in nepotrebnih spopadov. Ko bi le tega več ne bilo! Živimo v miru! Dajmo vsem otrokom sveta mir!

Vesna FARIČ, 7. a

Lakota. Ko slišim to besedo, me vedno obleti groza. Mi imamo zadosti hrane. Včasih vidim s svojimi očmi, kako kruh leži v smeteh. Afriški temnopolti trebuščki pa komaj čakajo na hrano, saj umirajo od lakote.

Suzana PRŠA, 7. a

Hodim v šolo, ki je lepa, velika stavba. Tam se srečujem s prijatelji in učitelji. Veliko se naučim, kar je koristno za življenje. Kaj pa moji vrstniki nekje v Afriki? Nekateri sploh ne vedo, da obstajajo šole, kaj šele, da bi jih obiskovali. Dajmo vsem otrokom sveta šole!

Anita VOGRINČIČ, 8. c

Velik del prebivalstva se mora še dosti ubadati z raznovrstnimi problemi. Vzroki so predvsem nerazvitost, neizobraženost, pomanjkanje denarja. Eden takšnih problemov je tudi slabo razvita ali sploh nerazvita medicina v revnejših državah sveta. Le-te nimajo denarja za nakup dragih zdravil in drugih sredstev, s katerimi bi zaščitili prebivalstvo. Zdravnikov je malo, pa še ti so premalo podkovani v svoji stroki. Poleg vsega pa ostaja ljudstvo še neinformirano in neizobraženo, da bi se lahko samo varovalo in preprečevalo bolezni. Posledice nosijo otroci že od rojstva. Zaradi nestrokovnega poroda jih veliko umre, drugi pa se otepajo z najrazličnejšimi boleznimi. Če otroci ne umrejo zaradi bolezni, jih pokoplje lakota. Primitivna ljudstva se v takih brezizhodnih položajih zatekajo k vračem in čarovnikom, ki le škodujejo. Vse svet bi si moral prizadevati za dvig zdravstvene ravni prebivalstva v nerazvitih državah.

Lesar GORAN, 8. a

Če bi bil svet na moji dlani in bi mu jaz vladala, bi zadušila vse vojne, nasilje in sovraštvo. Moja roka bi umorila lakoto in v mojem svetu bi zavladal mir. Ne bi bilo več besed moje, tvoje . . . bilo bi vse naše.

Želim si, da bi lahko delala sneženega moža — Narisla Sonja Tratnjek, 6. b, OŠ Turnišče.

Na nebo bi postavila veliko sonce, na katerem bi se iskrla beseda MIR.

Moja FRUMEN, 8. a

MISLI SO ZAPISALI ČLANI DOPISNIŠKEGA KROŽKA NA OŠ TIŠINA.

O Kranjčevih dobrih ljudeh . . .

Na pobudo učiteljice slovenskega jezika sem prebral Kranjčevo delo *Povest o dobrih ljudeh*.

Knjiga se mi je na prvi pogled zdela nezanemljiva, vendar je ta nezanimivost trajala le nekaj strani. Pisatelj v njej, tako kot v številnih drugih knjigah, opisuje neokrajeno naravo ter ljudi, ki so vse svoje življenje preživeli z njo, ob rokavu reke Mure. Bili so revni, toda naravo so imeli radi. Danes pa . . .

Narava ni več to, kar je bila. Gozdovi so posekani, živali preplašene. Po rekah plavajo odplake in mrtve ribe. Namesto svežega zraka prodira v gozd vonj po mestnem smogu. Pravo nasprotje nekdanje narave. Mislim, da se bomo ljudje morali zresniti, če že drugače ne, s knjigo Miška Kranjca v rokah.

Dejan FUJS, 8. a, OŠ Dane Šumenjak,
Murska Sobota

Zaželim si miru

Mir — črke, ki povedo marsikaj. Vendar komu? Kaj pomeni mir nam? Čas brez vojne. To pravi razum. Kaj pa srec?

Po ta odgovor moramo romati daleč. V deželo, kjer pokajo puške, pojejo granate . . . za ta, nam tako malo vreden pojem, se borijo tudi mnogi otroci s puško na rami; lačni, nikoli siti. Tudi v teh telesih bije srce. Drobno, majhno srce, ki pa je polno upov na boljše, lepše čase. Velike, temne oči izražajo le tri želje: mir, svoboda, hrana. Takšen otrok ne ve, kako naj si razlaga mir, srce pa ve in on to čuti. Kajti to srce vzklika: »Vzeli ste mi otroštvo, mladost. Vsaj živeti mi pustite!« Morda si mir predstavljamo kot srečen nasmeh otroka, nasmeh, ki ga že dolgo nismo opazili, le plahe oči, polne debelih solz. Solze pa so tako grenke, da razjedajo celo kamen.

Mir pomeni za takega otroka oazo sredi največje puščave, otok rešitve med brezmejnimi globinami morja. Ta otrok ne toči solz za igračami. »Katero večjo stvar pa bi si potem želel,« se vprašamo. Da, zares hoče veliko stvar, ki pa mu jo je človek, ki samega sebe razglasa za humano bitje, odvzel. Ta stvar, ta ideal, ki venomer zapolnjuje njegove misli, je MIR. Nič več vojn s trupli nedolžnih na vsakem koraku . . . Toda te želje so podobne meglicam, ki turobno visijo na nebu in nato izginejo. To so le sanje, ki izginjajo s prvimi sončnimi žarki.

Zato naj bo moja iskrena želja v novem koledarskem letu, ki že trka na vrata, sestavljena samo iz treh črk: Mir!

Darko Ipša, 8. b,
OŠ Karel Destovnik-Kajuh,
Murska Sobota

Domovina je ena nam vsem dodeljena

Pravzaprav ne vem, kaj se je zgodilo z nekdanjo ugledno Jugoslavijo. Skupaj smo se borili, da bi jo osvobodili in v njej mirno živeli. Med vojno ni nihče spraševal, kdo je Slovenec, kdo Srb, kdo Makedonec . . . Vsi smo Slovani in vsi smo stremeli za tem, da dobimo svojo državo, svojo domovino. Dolgo smo bili zatirani; prišel je čas, da se osvobodimo. To so bile sanje naših prednikov. Z bojem skozi stoletja so jih uresničili. Gradili so domovino za nas — da bi nam bilo boljše kot njim. Zdaj, ko vse to imamo, svojo domovino, svobodo, mir in srečo, bi morali biti zadovoljni. Saj smo, vendar včasih iščemo preprič brez vzroka. Takšni prepri pa nas pripeljejo v položaj, v kakršnem smo zdaj.

Vsi v Jugoslaviji smo si bratje, zato si ne postajamo tuji. Ne razdrimo (istega, kar so naši dedje združili). Imamo samo to domovino! Tatjana Flegar, 8. b,
OŠ Grad

Dedek Mraz med nami

Jelko smo že okrasili in dedka Mraza povabili. Z njim se bomo veselili in si vse najboljše zaželeli.

Peli bomo in plesali, nato pa dedka Mraza poslušali. Besede modre bo govoril in naloge nove nam naložil.

Mi mu bomo obljubili, da bomo pridno se učili, potem bomo se daril lotili in naprej se bomo veselili.

Renata ŠPILAK, 5. a

Prišel je zopet zimski čas, z njim pa tudi dedek Mraz. Spet prinesel bo darila. Kaj le v njih se letos skriva?!

Morda prinesel mi bo knjigo, to zelo bi me razveselilo. Zraven bodo tudi sladkarije, to prave bodo spet gostije.

Zalika MATJAŠEC, 5. a,
OŠ Stefan Kovač,
TURNIŠČE

Tone Rovšnik

POMEN RADGONE IN NJENE OKOLICE V BOJIH ZA SEVERNO MEJO (1918—1919)

Radgona s svojo okolico na zemljevidu Evrope ni predstavljal nobenega zajetnega ozemlja, okrog katerega bi se po končani I. svetovni vojni lomila kopja velesil za zeleno mizo, saj si to ozemlje na vsej evropski prostornosti s prostim očesom komaj lahko slutil. Vendar je prav to ozemlje za majhen slovenski narod pomenilo prav toliko, da je prišlo na dnevni red mirovnih pogajanj v Parizu in da so se okrog tega ozemlja lomila tako vojaška kot tudi diplomatska kopja.

Dogodki v Radgoni in njeni okolici so kmalu po razsulu Avstro-Ogrske v veliki meri vplivali na širša prizadevanja ohranitve slovenske ozemeljske celovitosti in so svoj epilog dobili tudi na mirovnih pogajanjih v Parizu. Predvsem pa je sama obramba Radgone (pod imenom Radgona se pojmuje današnja avstrijska Radgona Radkersburg — op. pisca) in celotne pokrajine ob Muri dobila pomembno in častno mesto v bojih za severno mejo 1918/1919 ter sprožila posebno strategijo diplomatskih odnosov in prizadevanj pri določanju meje na Muri.

Zaradi časovne oddaljenosti in tudi zaradi svoje drobnosti v primerjavi s tedanjimi velikimi svetovnimi dogodki so nam dogajanja tistega časa manj poznana. Manj znani ali celo nepoznani so nam ljudje, ki so ustvarjali to »drobno« slovensko zgodovino, pa vendar so s svojim junštvom in tudi prirojenemu slovensko trdoživostjo preprečili nemščini in njegovim simpatizerjem korak globlje v slovensko domovino.

Mnoga junštva so bila v tistem času izkazana v bojih za ta košček slovenskega ozemlja, žal so za mnoge ostala anonimna. Veliko borcev-prostovoljcev je za vedno ostalo na mrtvi straži slovenstva. Bili so prostovoljci,

zaobljubljeni svojemu generalu Maistru — koliko je bilo zavesti, poguma in odgovornosti do kasnejših rodov.

Nekoč je dr. Makso Šnuderl v intervjuju za VEČER (16. 10. 1965) dejal: »Ne vem, če je bilo kdaj v zgodovini toliko ljudi tako nevhvaležnih tolikim ljudem, kakor je naša družba nevhvaležna Maistrovim borcem, brez katerega ne bi bilo slovenskega Maribora.«

Dogodki v Mariboru v noči z 22. na 23. november 1918, ko so pripadniki mariborskega polka prostovoljcev na Maistrov ukaz razoročili enote nemškega Schutzwehra ter s tem prehiteli nemški napad na slovensko vojsko, določen za 24. november 1918, in ko je general Maister sklenil dogovor s štajerskim deželnim glavarjem dr. Rintelnom o zasedbi železniške proge Spilje — Radgona skupaj z vsemi kolodvorji zaradi varnosti prometa proti Ljutomeru, so neposredno vplivali na to, da se je del mariborskega polka prostovoljcev odpravil braniti ozemlje ob Muri. Tako je 6. stotnija pod poveljstvom nadporočnika Bena Zeilhofera zasedla železniško progo Spilje — Radgona in 1. 12. 1918, na sam datum združitve jugoslovanskih narodov v enotno državo kraljevino SHS, skupaj z enoto nadporočnika Janka Žela (kasnejšega ravnatelja OŠ v Apačah) izvedla pohod na Cmurek in Radgono.

Nadporočnik Janko Žel je osebo ob generala Maistra dobil ukaz, da s svojo enoto zasede Cmurek (današnji Murek — op. pisca). Zato se je 1. 12. 1918 odpravil iz Maribora z vlakom ter potoval preko Spilja skupaj s 6. stotnijo nadporočnika Bena Zeilhofera, ki pa je dobil nalogo zasedati Radgono. Janko Žel se v svojem pismu Benu Zeilhoferju z dne 29. 10. 1968 spominja, kako so v večernih urah prispeli v

70 let

Cmurek, kjer bi Žel moral opraviti svojo nalogo. Vendar si je premislil in skupaj z enoto Bena Zeilhofera nadaljeval pot proti Radgoni, kjer je bila močnejša nemška posadka. Že v temi so prispeli v Radgono. Nikjer niso našli nemške posadke, čakalo jih je le nekaj neoboroženih nemških oficirjev, med njimi tudi bivši poveljnik nemške posadke. Ta je tudi povedal, da je nekaj sto močnega posadke zapustila mesto, ko so zvedeli za prihod slovenskih vojakov. Pustili so vse orožje in municijo v skladišču na mestnem poveljstvu.

Čez dva dni je nadporočnik Janko Žel odšel s svojo enoto ob desnem bregu Mure skozi Apaško dolino proti Cmureku. Tu so slovenski vojski zavarovali železniško postajo in most. Za prihod slovenskih vojakov so v Cmureku zvedeli že pred tem, verjetno so to novico sporočili iz Apaške doline. V Cmureku se je na hitro zbral občinski svet na čelu z županom dr. Schormanom, ki je močno protestiral proti zasedbi trga. Kasneje se je zvedelo, da se je sicer maloštevilna nemška posadka pod poveljstvom poročnika Heinerja umaknila malo pred prihodom slovenskih vojakov čez železniško progo v nekaj kilometrov oddaljeno naselje, ki ni več spadalo v zasedbeno področje. Tako Janko Žel kot Beno Zeilhofer sta bila za uspešno osvojitve Radgone in Cmureka pohvaljena v dnevnem povelju generala Maistra dne 11. decembra 1918.

Okolico Radgone, predvsem pa obrobje Slovenskih gor in smeri proti Apačam in Spodnji Ščavnici, je do prihoda sloven-

SLOVENSKE ODLOČITVE ZA JUGOSLAVIJO

skih prostovoljcev skrbno čuval in pred nemškimi vpadi branil zavedni Slovenec Alojz Senekovič z Narodno stražo, ki jo je ustanovil takoj po razpadu Avstro-Ogrske. Senekovičev Narodno stražo so sestavljali sami zavedni domačini, ki so dobro razumeli, kaj pomeni obvarovanje doma in pokrajine pred oboroženimi nemškimi tolpmi. Ta Narodna straža je bila verjetno ena prvih podobnih oblik na Slovenskem in za njeno ustanovitev ni bilo potrebno nobenega ukaza deželne vlade ali koga drugega, ampak je bila odraz zavesti, organiziranosti domačinov ter globoke narodnostne zavednosti samega Alojza Senekoviča, ki se je rodil 23. 6. 1857 v Spodnji Ščavnici in je imel za seboj že nekaj pomembnih dejanj, kot na primer ustanovitev posojilnice in hranilnice 1. 1900, ustanovitev Ciril-Metodovega društva 1. 1913 in

Ob prihodu 6. stotnije mariborskega polka prostovoljcev v Radgono se je Maistrovim borcem priključil tudi dr. Franc Steinfelner, čeprav nemškega priimka velik slovenski domoljub, ki je do takrat služboval in opravljal svoj sekundarij v bolnišnici v Radgoni, ki jo je vodil primarij dr. Kamniker, po rodu Slovenec, vendar zagrozen nasprotnik slovenskega gibanja in hkrati podžupan mesta Radgone. Vodstvo bolnišnice v Radgoni, ki je slovela kot ena najboljših podeželskih bolnišnic na Štajerskem, je takoj po zasedbi Radgone prevzel dr. Franc Steinfelner.

Po prihodu slovenske vojske na ozemlje ob Muri, predvsem pa v Radgono, se celotne razme-

re na tem območju delno stabilizirajo, pojavi pa se seveda močna nemška propaganda tako v Radgoni sami kot v Apaški dolini, ki je bila naseljena pretežno z nemškim prebivalstvom, z namenom: storiti vse, da to ozemlje pride pod avstrijsko državo. Slovensko stran je na neki način ohrabil velik šod v Radgoni 26. decembra 1918, na katerem je govoril sam general Rudolf Maister.

Nemška stran je ves čas kazala določene aktivnosti proti slovenski zasedbi Radgone in ostalih krajev ob Muri ter kar odkrito pozivala pod orožje. Tako je do najbolj odkritega vojaškega obračuna, ki je imel zelo daljnosežne posledice, prišlo v zgodnjih jutranjih urah 4. februarja 1919, ko so oboroženi nemški in ogrski oddelki pod poveljstvom nadporočnika Johanna Mickla (sicer slov. porekla, kasnejši nemški general, po katerem nosi danes ime vojašnica avstrijskih obmejnih enot v Radgoni) napadli 6. stotnijo nadporočnika Bena Zeilhofera.

Takole se Beno Zeilhofer spominja radgonskega spopada 4. 2. 1919: »Točno ob pol šestih uri četrtega februarja 1919 so hkrati švigile napadalčeve in branilčeve svetlobne rakete v še mračno jutro nad radgonsko bojišče, ozračje pa je pretreslo pokanje pušk, regljanje strojnici in eksplozije ročnih granat. Obkolili so nas z vseh strani, napadalčeve kolone so se pojavile celo sredi mesta ter naskočile postajno poveljstvo na Glavnem trgu, v Taborški ulici so napadle orožniško postajo in iz Dolge ulice napadle v hrbet našo stražo narednika Oslaka pred Kodaličevu hišo. Oslak je tedaj moral odbiti frontalni napad in za hrbtom še pet napadov. . . . Svojo pripoved o tem dogodku, ki so jo zabeležili v reviji 7 D 16. marca 1978, je nadaljeval tako:

»Na dan napada sem imel dvesto deset borcev in štiri strojnice. Ti moji fantje so bili vojaki, da je bilo kaj. Sami prostovoljci so bili, skoraj vsi viničarski fantje iz Slovenskih gor. Niso izgubili poguma niti takrat, ko sem bil med napadom ranjen in sem med bojem do zore s slamnjace

poveljeval borcem.«

Nadporočnik Bena Zeilhoferja je zadel krogla kmalu po napadu Nemcev na osrednjo vojašnico v Radgoni, ki je bila zunaj mestnega obzidja. Zadet je bil v desni bok v trenutku, ko je nadomestil ranjenega strojnika. Beno Zeilhofer je za svoje junško držanje v boju kmalu po spopadu sprejel red belega orla pete stopnje z meči. To je odlikovanje, na katerega je lahko bil ponosen sleherni. Enakovredno je bilo na primer Karadordevi zvezdi z meči ali pa črnogorski medalji Obilica, vezano na nekatere ugodnosti, ki jih tudi nova Jugoslavija daje kot priznanje za hrabrost v boju za našo svobodo.

Nadporočnik Zeilhofer je po krvavi radgonski noči s 4. na 5. februar 1919 predal poveljstvo drugemu, njega pa so prepeljali na okrevanje v Radence. Poveljstvo je prevzel Oton Vreča, rezervni poročnik stare avstro-ogrske vojske, ki se je po razpadu monarhije vrnil iz okolice Moravske Ostrave v Maribor ter se v prvi polovici novembra 1918 vključil v mariborski pešpolk, čigar poveljnik je bil podpolkovnik Škrabar. Svoje spomine na radgonski krvavi spopad je zapisal v KRONIKI št. 2 1969 z naslovom: Moja udeležba v bojih na severni meji 1918/1919.

Oton Vreča je bil kot vodnik mitralješkega voda premeščen iz Maribora v Spilje 20. decembra 1918, pozneje pa je bil premeščen v Radgono k 6. stotniji 2. bataljona mariborskega polka prostovoljcev pod poveljstvom nadporočnika Bena Zeilhofera. Tu je opravljal službo postajnega častnika in adjutanta nadporočnika Zeilhofera. Opravljal je vse administrativne posle garnizije in imel vse potrebne stike s civilnimi oblastmi v mestu, ki so bile nemške. Njegova opažanja, ki jih je tudi zapisal, so jasno nakazala, da je bila slovenska vojaška posadka v Radgoni trn v peti Nemcem. Le-ti so bili sicer brez moči proti vojaški posadki, vendar so pričeli z močno protislovensko propagando ter pridobivanjem prostovoljcev za ljudsko vstajo proti krivicam in nasilju, ki ga je nemško prebivalstvo trpelo s strani slovenskih vojakov.

Skorajda brez dialoga

Za javno tribuno Komunistična o dograjevanju kulturnega policentrizma, ki je bila v sredo zvečer v soboški galeriji, bi stežka zapisali, da je bila tribuna, pa tudi javnosti je bilo bolj malo. Alternativi v kulturi so jo bojkotirali, pa tudi če bi bili tam, bi stežka prišli do beede, saj jo je urednik v založbi Komunistična, Marjan Pungartnik vodil tako, da je dajal besedo le tistim za mizo, ne pa tudi drugim udeležencem. Resda so bili gostje eminentnejši, saj je bil med njimi slovenski minister za kulturo Vladimir Kavčič, vendar smo od njega pričakovali kaj več kot načelno podpiranje policentrizma v tem, da bi imeli povsod enake možnosti. Strinjali smo se z njim, da kulturne skupnosti po občinah, posebej pa republiška, niso zmogle zagotoviti programa, ki bi zagotavljal nacionalno identiteto slovenskega naroda. Da se je v današnjem času odveč iti uporabnike in izvajalce v skupščinah, v katerih so glasnejši izvajalci. Toda prav Komite za kulturo je tisti, ki bi skupaj z drugimi strokovnimi službami moral dati strokovne podlage za to, da bi se stvari spreminjale na bolje, ne pa da njegov predsednik opozarja na osebni vidik v pogledih, očitno ne pripravljen in presenečen, da o tem sploh mora

Pogled v stelo Staneta Jagodiča, ki ga je ob prisotnosti redkih obiskovalcev, predvsem iz vrst politikov, v soboški galeriji opravil Drago Medved. Je dopolnil nastop izrazne pesalke Jasne Knez. Opozorila je na bližnjo ekološko katastrofo.

Foto: N. Juhov

pereč problem, ki ga občutimo na lastni koži, v občini pa, da imamo eno najnižjih prispevnih stopenj za kulturo v republikah. Zato nas ni bilo potrebno blagoroglasno (kot je to počel Francšek Drofenik, igralec, ki je zdaj direktor Mestnega gledališča v Ljubljani) prepričevati, kako sla-

Na vprašanje, kakšen je koncept Komunističnega dne v Murski Soboti, s poudarkom na kulturi, je Marjan Pungartnik, kot eden glavnih organizatorjev, odgovoril: »Naša osnovna zamisel je bila v tem, da pridemo v neko okolje, recimo v pomursko središče, ki je na neki način periferija slovenske kulture, in se tam pogovarjamo o slovenskem kulturnem policentrizmu. Hkrati smo v njo želeli prinesiti nekaj konkretnega kulturnega dogajanja, kot je razstava Pogled v stelo Staneta Jagodiča in nastop Jasne Knez ter za mlade koncerti glasbene skupine Lačni Franz. Hoteli smo nekaj drugega, pa se je zapletlo s Krpanovci, ker so na turneji drugod v Sloveniji. Naš koncept je v tem, da se pogovarjamo z ljudmi tukaj, koliko so zadovoljni s Komunističnim, in to ne v zaprtem krogu, ampak z javnostjo, ker mislimo, da bi moral opravljati funkcijo javnega glasila za vse občane, in ne le za komuniste.

Hkrati pa nismo hoteli, da bi bila kultura naša propagandna priljuga, ampak enakovredna vrednota. Največje težo zato pripisujemo prav javni tribuni in okrogli mizi o policentrizmu, zaradi tega, ker mislimo, da je to zdaj kritični pojem slovenske kulture in da zaradi zmanjšanih sredstev za kulturo postaja problem. Rad bi, da o njem govorijo domači ustvarjalci in kulturni politiki z vidika, kaj se da prenesti na visjo raven, tako v Zvezi komunistov kot Socialistični zvezi in drugod, ter potem, kako te nabrane probleme reševati.

Ce jih bodo tudi drugod reševali tako, kot so jih v Murski Soboti — z monologom in statisti, kakršne smo se počutili prisotni v soboški galeriji, potem je bolje, da prihranimo stroške na način, da ostanejo v centru in se tam (kot doslej) zmenijo, kako in kaj naprej v kulturi! Možnosti zanjo in policentrizem so v časih, ko postajamo bolj militaristična kot kulturna družba, tako vedno slabše.

govoriti. Tako kot direktor Kulturnega centra Miško Kranjec, Branko Mernik, ko ga je voditelj javne tribune (kot edinega od domačinov) povabil za mizo, da predstavi poleg institucije tudi svoje videnje mnogosrediščnosti. Vse skupaj je pravzaprav izvenelo povsem v razkoraku z dobro pripravljenimi tezami, ki naj bi služile kot iztočnica. Raven javne tribune je bila občutno nižja, tudi zato, ker je predsedujoči ves čas govoril o provinci, v kateri da so, kot nekakšni zamorski deželi, in ga ni mogel dvigniti niti Borut Suklje, zadolžen za kulturo pri vodstvu republiške frontne organizacije, ki se je trudil v tej smeri. Predstavniki mladine Jože Artnak je označil policentrizem kot komunikacijsko mrežo, v kateri bosta prevladovala kakovost in tržnost. Najbolj ilustrativno pa je bilo čutili, kako je dejansko s policentrizmom v knjižničarstvu, ko je Marjan Pungartnik z izkušnjo Mariborčana nedvomno povedal, da je potrebno zaobiti slovensko središče in se znajti po svoje, kajti center pomeni blokado in onemogočanje dejavnosti na obrobju. Že v uvodni besedi je kot veliko oviro označil tudi mobilnost oziroma oddaljenost od središč, kar je za našo regijo vedno bolj

bo je s kulturo kot porabo. Prevede načelno je o kulturi govoril tudi tajnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Tone Štefanec, od katerega smo pričakovali, da bo nakazal reorganizacijo ljubiteljske zveze. Neposrednejši je bil zato v svojem medključu njen občinski tajnik Geza Kišfalvi in domačijsko vseh Janez Karlin, ko je omenjal uspehe domače gledališke skupine. Dejstva, da je njena dejavnost z zaprtjo grajsko dvorano onemogočena, pa ne. Primerno oster je bil zato v svojem izjavljanju pred iztekom tako imenovane javne razprave predsednik občinske kulturne skupnosti Marjan Čenar, ki je opozoril goste, da je včasih potrebno tudi prisluhniti, ne pa na pamet kreirati na primer gostovanjsko politiko med Porabci, kjer je razumljena le narečna, ne pa tudi knjižna slovenska beseda, stik pa onemogočen tudi zato, ker so v pisarnah, kjer so nastajala izhodišča, upoštevali vse prej kot geografske značilnosti oziroma stičnost pokrajin. Očitno je naša res predaleč, obenem pa vseeno dovolj blizu, da so se prišli iz središča pogovarjati k nam o tistem, kar že vemo, pri tem pa niso čutili potrebe, da bi vzpostavili dialog.

Brigita Bavčar

LOJZE LOGAR, SLIKAR, GRAFIK IN KIPAR

NEDVOMNO JE LOGAR ENA NAJVIDNEJŠIH OSEBNOSTI MLAJŠE SLIKARSKE GENERACIJE, KI JE NENAVADNO HITRO DOJELA UMETNOSTNE TOKOVE KONCA 60. LET IN SE PREPRIČLJIVO PREDSTAVILA. SREČANJE Z LIKOVNIMI STVARITVAMI LOJZETA LOGARJA JE SREČANJE Z NAJBOLJ AKTUALNO PROBLEMATIKO DANAŠNJEGA ČASA, Z NJIMI SE UVRŠČA UMETNIK MED POMEMBNEJŠE JUGOSLOVANSKE MOJSTRE.

Lojze Logar je letos ustvarjal v pariškem ateljeju CITE INTERNATIONALE DES ARTS. V družbi z umetniki z vsega sveta je ustvaril nov ciklus in se zelo uspešno preiskoval v kiparstvu, tako da Paris predstavlja začetni, a zelo ustvarjalni Logarjev kiparski opus.

Z akademskim slikarjem, grafikom in zdaj tudi kiparjem sva se pogovarjala v njegovem novem ateljeju v Ljubljani po prihodu iz Pariza.

— Letošnje bivanje v Parizu ni tvoje prvo srečanje s Parizom in Francijo?

LOGAR: »Moje prvo srečanje s Parizom in Francijo sega v leto 1970, ko sem tam prvič razstavljal v dokaj imenitni družini takrat mladih jugoslovanskih umetnikov (Veličković, Jemec, Pogačnik in dr.). Na razstavi Novejša jugoslovanska umetnost, ki je bila nekakšna uvodna, velika in odmevna razstava v Grand Palaisu. Kasneje sem še večkrat sodeloval na razstavah po Franciji in tudi letos sem med bivanjem v Parizu sodeloval na njihovem mednarodnem bienalu.«

— Kakšne so možnosti tujcev, da se uveljavijo v umetniškem središču, kot je Pariz?

LOGAR: V Parizu je na tisoče umetnikov, nekateri trdijo, da jih je celo sto tisoč, ki so prišli in še prihajajo v to posvečeno mesto. Nekateri zelo samozvestno, drugi zopet naivno preprosto trkajo na vrata galerij in leta in leta čakajo svoj veliki dan. Največ jih konča na Montmartru med proizvajalci »turistične umetnosti«, da se preživijo. Danes je potrebno priti v Pariz kot dovolj formirana in originalna osebnost z referencami pomembnih galeristov in z bogatim seznamom mednarodnih razstav in nagrad.

V okviru možnega

Pred novoletnim vzdušjem se je vabilu na pogovor o prostorski stiski in onemogočeni kulturni dejavnosti v Murski Soboti odzval predsednik kulturne skupnosti Slovenije Sergej Pelhan, rezime dogovora pa podal predsednik občinske kulturne skupnosti Marjan Čenar:

Konkretni dogovori so taki: finančno kulturna skupnost Slovenije sodeluje pri obnavljanju tistega dela gradu, ki ga zaseda muzej s svojo dejavnostjo, zato, ker je regijska institucija in kot takšna delno sofinancirana od republiške kulturne skupnosti. Njeno vodstvo nam je obljubilo pomoč pri iskanju možnosti za razširitev občinske bilance, da bi domu nabrali več sredstev, ker razpolaga kulturna skupnost le s polovično prispevno stopnjo (od povprečne slovenske) in se to, ker traja že dlje časa, tudi pozna in ima neizbrisne posledice na naših materialnih možnostih.

Dvorana sama v sedanjem sistemu financiranja ni stvar republiške niti občinske kulturne skupnosti, ne druge v ustreznem regijskem središču. Možnost je le preko sredstev za nezavestnost, vendar soboška občina ni v celoti nerazvita in tako ni na seznamu tistih, ki bi bile deležne tovrstne pomoči. Dogovorili smo se, da bi poskušali ta spisek nerazvitih na področju kulture razširiti z dodatnim kriterijem o deležu kmečkega prebivalstva. Kajti gre za dejstvo, da se sredstva za kulturo pobirajo le iz osebnih dohodkov zaposlenih in da občina, ki ima manjše število teh, zunaj kmetijstva zbere pač manj sredstev in svojih problemov ne more normalno reševati. Zato smo se poleg tega odločili tudi za drugačen pristop pri reševanju knjižnične mreže v Sloveniji, za upoštevanje regijskih knjižnic, ki jih sedaj knjižničarske strokovne institucije v centrih dobesedno ignorirajo.

Rezultati dogovora so relativno skromni, vendar mislim, da se vsaj v okviru republiške skupnosti gihljemo v okviru možnega.«

bb

V novem ateljeju L. Logarja

Pariz danes ni več tisti simpatični boemski Pariz od nekdaj, ampak pomembno profesionalno središče biznisa, kot so New York, Düsseldorf ali pa Milano.

— Že v naslednjem katalogu bo pisalo: Lojze Logar, akademski slikar, grafik in kipar. Kako si odkril svoje kiparske sposobnosti prav v Parizu?

LOGAR: Mislim, da sta na to vplivali predvsem neobremenjenost in samozavest, ki mi jo je dal Pariz, ko sem lahko svoja dela neposredno konfrontiral z deli drugih avtorjev. Sicer pa je name vplivalo celotno vzdušje, pa tudi pozitivne reakcije, ki sem jih bil deležen. Sam stejem na moje pariško obdobje za zelo plodno, saj sem poleg skulptur naslikal serijo slik velikega formata in nešteto risb in skic za grafike.

— Torej je bilo tvoje bivanje v Parizu uspešno in plodno. Gotovo razmišljaš o vrnitvi v Pariz. Kdaj in zakaj?

LOGAR: »Najprej bi odgovoril, če dovoliš, zakaj. Predvsem zato, ker je tam umetnost zelo cenjena, vsaka dobra umetnost oziroma vsak dober umetnik ima tam možnost, da se uveljavi. Presenetljivo manj je spletkarjenja in zunaj umetnostnih okoliščin, ki sodijo k uspehu, kot pri nas doma. Tako imam možnost, da bi že naslednje leto, če me ne bi zadržali kakšni pomební projekti doma, preživel in ustvarjal v Parizu vsaj pol leta.«

— Poleg časa, ki si ga prebil v pariškem ateljeju, si letos razstavljal na vseh koncih sveta. Kje vse?

besedilo in foto:

RADE BAKRAČEVIČ

VELIKO ZANIMANJE ZA PONATIS KNJIGE ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU

AGENCIJA KOT OKNO V SVET

»Idejo, da bi ponatisnili zgodovinsko povest, ki je povezana s temi kraji, nam je dal prav obiskovalec iz Prekmurja, z Goričkega, tako da je to naš prvi naročnik. Žal sem pozabil njegov naslov,« je pripovedoval vodja Turistične agencije Klopoteč, Aleš Arih.

Klopoteč so odprli maja letos, skrbel pa naj bi za imidž Agrokombinata oziroma njegove gostinsko-turistične dejavnosti in za turistični razvoj celotnega kraja Lenart v Slovenskih goricah. Do sedaj so za oboje kar dobro skrbeli. V kratkem času so izdali že tri publikacije: najprej brošuro Lenarska turistična pot ter zapis z okroglega mize o Rudolfu Maistru, ki je dolga leta preživel po čitnice na Zavrhu.

V torek, 20. decembra, pa so v viteški dvorani gradu Hrastovec predstavili tretjo publikacijo, ki je bila kar velik zalogaj za tako mlado in majhno agencijo. V samozaložbi so namreč izdali ponatis zgodovinske povesti Črni križ pri Hrastovcu. Aleš Arih je o delu agencije tako povedal: »Usmeritev naše Klopoteče je tako imenovani izobraževalni turizem, to pa pomeni, da želimo na literariziran način podajati naše naravne, kulturne in narodopisne značilnosti Slovenskih goric. Zato smo se odločili, da pri sluhnem željamo krajanov, njihovi čustveni navezanosti na povest in knjigo, ki jo je 1928

leta napisal dr. Ilauing. Ob glavni cesti Maribor—Lenart—Gornja Radgona namreč še danes stoji spomenik »črni križ«, ki spominja na nesrečno ljubezen med Agato in grofom Herbersteinom. In ker Agrokombinat gradi v Črnem lesu tudi hotel, ki se bo imenoval Agata, smo bili še toliko bolj spodbujeni za ponatis.«

Izdali so jo v samozaložbi, vendar bo verjetno 5 tisoč izvodov hitro pošlo, saj imajo že sedaj veliko naročil. Prodajali jo bodo tudi na prednovoletnih sejnih v Mariboru in na Ptuj, naročite pa jo lahko tudi po telefonu v agenciji Klopoteč. Prav gotovo bodo morale tudi druge agencije razmišljati, če je dovolj samo to, da so ustanovljene in da organizirajo na leto nekaj izletov. Aleš Arih je namreč še dejal: »Mislim, da mora naša agencija to svojo usmeritev negovati, kajti današnji turist ni več zadovoljen samo s klobaso in litrom vina. Današnji turist hoče nekaj več, zato mislim, da je naša usmeritev pravilna.«

bbp

kulturni koledar

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava PRIDOBITVE ZA STALNO ZBIRKO 1971—1988. Razstavljeneh je 370 del 62 avtorjev.

Na študijskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice je razstavljeno KNJIŽEVNO DELO IVANA CANKARJA (ob 70-letnici pisateljeve smrti).

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je do 13. januarja na ogled najnovejši ciklus pastelov in olj akademskega slikarja in likovnega pedagoga Ludvika Pandurja. V divjem prepletu barv so nakazana pravljica razmerja, hkrati pa tudi slikarjeva duhovna stanja, ki postajajo naslikana resničnost.

FERENC KRIEG: TROFEJA, olje (z razstave 16. mednarodne likovne kolonije v Lendavi)

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so MOJI PRVI KORAKI DO ZNANJA (Pomurska založba), Anton SKAZA — KLETARJENJE JE UŽITEK (Kmečki glas) in Jana Milčinski — TO SI TI, NINA (založba Borec).

MOJI PRVI KORAKI DO ZNANJA je zbirka šestih knjižic, ki spodbujajo predšolske otroke k ustvarjalni igri, k učenju ob razvedrilu. Vsebujejo veliko preprostih vaj, ki jih lahko otroci samostojno rešujejo. In ker so pri vseh tudi prvine zabave, si otroci pridobivajo osnovno znanje nevsiljivo, tako rekoč igrivo.

Vendar brez pomoči staršev kljub vsemu ne bo šlo. Pri tem ne mislimo na zahtevnejše naloge, marveč predvsem na celosten odnos: skupaj z otroki si vaje oglejte, preberite jim navodila, pogovarjajte se o njih, pomagajte jim pri reševanju. S tem boste pomagali malim zvedavcem pridobivati in krepiť samozavest in pozneje, v šoli in življenju, se bodo lažje spoprijemali z resnejšimi in težavnejšimi nalogami.

V zbirki Pomurske založbe so med šestimi naslovi naslednji: RIŠI NAPIŠI, ŽIVALI NAM POMAGAJO, NORČAVE ŠTEVILKE, KRATKOČASNO ŠTEVILJE, RAČUNANJE JE ZABAVA IN GREMO V ŠOLO.

S to knjigo bodo otroci spoznali osnove branja in pisanja. Pri zasnovi in izbiri vaj so sestavljale vodila štiri osnovna načela:

1. otrok naj si pridobiva ročne spretnosti ob številnih vajah,
2. navaditi se mora smeri pisanja od leve proti desni,
3. spozna naj »zgradbo« besed,
4. knjiga spodbuja k skladnemu delovanju oči in rok.

UMIRANJE GRADOV

Ljudi cenimo tudi po tem, kako znajo ohranjati dediščino, ki so jim jo zapustili predniki.

Pomurci bomo glede tega bolj slabo zapisani. Gradovi, čeprav jih ni veliko, propadajo. Pri Negovi v radgonski občini, Gradu na Goričkem in zadnje leto soboški grad.

Z MALO DENARJA SE GODEC MANJ UDARJA

Kotiček doma in domovine

Obljubili smo, da bomo o Slovenskem kulturno-prosvetnem društvu Lastovka, ki so ga pred 11 leti ustanovili v Ingolstadtu v Zvezni republiki Nemčiji, pripravili nekoliko obširnejši zapis, kot je bilo poročilo o njihovem praznovanju največjega jugoslovanskega praznika, dneva republike. In res se je pri njih v minulem letu toliko dogajalo, da kaže o Lastovkah povedati kaj več.

ČE SE DALEČ PELJEŠ

Kdor je letos prihajal na njihove prireditve, gotovo ni mogel spregledati najmlajše članice, 4-letne Karmen Korenčan. Ko smo jo povprašali, od kod je doma, nam je korajžno odgovorila: »V Nemčiji.«

— Kaj pa tvoji starši?
»Ne vem. To je daleč. Tega ti ne moreš vedeti. Enkrat smo bili na morju, pa sem že sama plavala.«

— Kje pa je to morje? V Nemčiji?

»Ne, v Jugoslaviji.«

Je tam tvoja prava domovina?

»Da, to je, če greš v Jugoslavijo, pa se daleč pelješ.«

Seveda, kaj naj bi drugega rekla 4-letna deklica. Vsa leta odrasča v Nemčiji; zdaj hodi tudi v nemški vrtec, kjer ji prav gotovo ne vcepljajo ljubezni do njene prave domovine. Presenečeni pa smo lahko, da kljub vsemu dokaj dobro govori slovensko.

»Naučila sta me očka in mama in sestra mi pomaga.«

Otroci, ki so s svojimi starši na tujem, se torej pri učenju maternega jezika predvsem odvisni od družinskega kroga. Staršem pa so v veliko pomoč tudi razne oblike dopolnilnega pouka. V Ingolstadtu ga vodi Olga Kerčmarjeva, ki otroke pripravlja tudi za nastopanje na javnih prireditvah, na katerih recitirajo, pojejo, plešejo ... Tudi Karmen je

s ponosom izgovarjala slovenske besede.

KLJUB RDEČIM ŠTEVILKAM DELAVNI

V Pomurju bi našli le malo tako dejavnih kulturnih društev, kot je ingolstadtska Lastovka, čeprav so doma najbrž boljše razmere za tovrstne dejavnosti. Sicer pa predsednik društva Zvone Kokalj ugotavlja:

»Začeli smo s krizo, z rdečimi finančnimi številkami. To je bilo

4-letna Karmen Korenčan, najmlajša članica društva Lastovka.

gotovo neprijetno dejstvo. Šlo je za dolgeve iz preteklih let, za katere nismo vedeli in so nas presenetili. Toda našli smo rešitve.

Ena izmed njih je bila oddaja društvenih prostorov v podnajem otroškemu vrtcu, druga pa, da smo se odločili društveno dejavnost v celoti voditi na prostovoljni osnovi. Na srečo pa je bil tudi letošnji Bürgerfest za Lastovko uspešen. Tako dolgovi, ki smo jih imeli, ni več. Srečujemo pa se z utesnjenimi prostori, saj nam je ostalo le 26 odstotkov površine. Toda če pomislimo, da je mnogo slovenskih društev po Evropi in svetu, ki nimajo niti tega, potem smo lahko kljub vsemu zadovoljni, saj je ukrep samo začasen. Če bo teklo vse po načrtih, bomo imeli konec prihodnjega leta spet na razpolago celo hišo in še nekaj sredstev, s katerimi si bomo lahko pomagali v morebitnih sušnih obdobjih. Sicer pa je teklo delo Lastovke podobno kot vsa leta doslej. Primerno smo proslavili slovenski kulturni praznik, dan žena, dan republike in druge praznike. Avgusta je bilo že 11. srečanje članov Lastovke in drugih naših delavcev in izseljencev v Moravskih Toplicah. Tudi nekaj družinskih prireditev smo imeli za rojake, kot tudi za domačine Nemce. Uspešno smo sodelovali na tradicionalnem Bürgerfestu in na prireditvi ob 1. maju, ki jo je organiziral sindikat. Uspešno je bilo tudi sodelovanje s slovenskim dopolnilnim poukom. Še uspešneje bo prav gotovo v tem šolskem letu, ko smo dobili novo svet staršev. To sodelovanje je pomembno za

Kadar imajo kakšno prireditev, morajo skoraj vsi člani društva pomagati — ali v kuhinji, za pultom, pri strežbi, pri srečevanju ...

obe strani, saj ti učenci nastopajo na vseh večjih društvenih prireditvah. Posebej nas veseli, ker je poleg mladinske folklorne skupine, ki jo vodi Helena Lešnjak, končno zaživelo tudi delo mladinske dramsko-recitacijske skupine, ki jo vodi Petra Celec. To pomeni, da so naši mladi začeli radi prihajati v Lastovko, saj se vedno znova veselijo srečanj ob koncu tedna. Prihajajo tudi, če njihovi starši utrujeno obsedijo doma. In počasi prihaja v društvu do menjave generacij. Če bomo uspeli doseči to, da se bodo pri Lastovki radi zbrali mladi in pozneje njihovi otroci, potem bo naše društvo doseglo najpomembnejši cilj, ki smo si ga postavili na ustavnem občnem zboru pred 11 leti.

Ko bi bil obisk v naših društvenih prostorih večji, nam sploh ne bi bilo treba sprejeti ponudbe otroškega vrtca. To naj bi bil tudi odgovor na kritiko tistih, ki menijo, da je bila to neprimeren odločitev. Lastovke nismo ustanovili samo za upravni odbor, za veselice in podobno. To je za nas kotiček doma in domovine.

STIKI SE NE SMEJO PRETRGATI
Kot smo lahko nekajkrat slišali, k uspešnemu delovanju SKPD Lastovka veliko pripomore tudi njihov pokrovitelj, to je občinska konferenca Socialistične zveze Murska Sobota. V čem in zakaj ta skrb. Jože Stvarnik, sekretar na občinski konferenci, nam je med drugim dejal:

Kot pokrovitelj Kulturno-prosvetnega društva Lastovka se vsekakor zavedamo pomembnosti poslanstva, ki ga opravlja to društvo med našimi delavci v Ingolstadtu in okolici. Reči mo-

ram, da je delo Lastovke zelo plodno, in to zato, ker je posebej namenjeno mladim, ki skozi razne oblike društva ohranjajo svoj jezik, kulturo in slovensko, čeprav odrasčajo daleč od domovine. Društvo si je predvsem v svojih skromnih prostorih ustvarilo intimno domače ozračje, lahko bi rekli košček domovine. Poudarek pri delovanju Lastovke je predvsem na ohranjanju samobitnosti, materinega jezika in gojenju kulture slovenskega naroda, kar se odraža skozi pesem, ples in govorno izražanje. To pomeni za naš mali slovenski narod neprecenljivo bogastvo.

Naša srečanja so trikrat letno. Vedno se snidemo ob 8. februarju, ko skupaj proslavimo slovenski kulturni praznik, in za 29. november, ko praznujemo dan republike. Predstavniki pokrovitelja se tedaj odpravimo v Ingolstadt, z nami pa pripotujejo tudi kulturne skupine, ki nastopajo

Čeprav je Lastovka v osnovi kulturno-prosvetno društvo, gojijo v njem tudi športno dejavnost. Tako imajo kegljaško sekcijo, ki šteje 25 članov. Imajo 2 moški in eno žensko ekipo. Slednja je v minuli sezoni izgubila samo tri tekme. Tudi v finančnem pogledu so uspešni, saj so prigrisnili okrog 2 tisoč mark.

Vedno se snidemo ob 8. februarju, ko skupaj proslavimo slovenski kulturni praznik, in za 29. november, ko praznujemo dan republike. Predstavniki pokrovitelja se tedaj odpravimo v Ingolstadt, z nami pa pripotujejo tudi kulturne skupine, ki nastopajo

na proslavi. Enkrat letno pa se srečamo v Moravskih Toplicah, kamor povabimo tudi zdomce in izseljence iz drugih krajev v tujini, ki so tedaj v domovini.

Lastovki pomagamo predvsem tako, da poskrbimo za del kulturnega programa, ki ga pripravijo kulturne skupine iz občine Murska Sobota, financiramo pa tudi nastop ansambla, ki gostuje iz Slovenije v Ingolstadtu. Pri tem se vedno povežemo tudi z

JANEZ RUDOLF

Na tujem sem 15 let, od tega v Ingolstadtu, kjer delam v tovarni Audi. 11 let. Vse pa kaže, da se bom v kratkem za stalno vrnil domov. V Čezanjevcih nameravam imeti avtomehanično obrt. Doma sem si seveda uredil tudi stanovanje. Med drugim pa bi se lahko zgodilo, da bi mi v tovarni odpovedali službo, saj bo Audi, kot slišimo, odpustil okrog 4 tisoč delavcev.

V društvu Lastovka sem redni član 3 leta, prej pa sem bil član nekega nemškega športnega društva in za vse ni bilo časa. Sem me najbolj vleče to, da se lahko srečam z domačimi ljudmi; največ nas je Pomurcev. Posebej se navdušujem za kegljanje, rad pa pridem pogledat tudi nastope mladih lastovk in gostujočih skupin iz Slovenije.

Zvezo kulturnih organizacij občine Murska Sobota.

Ob naših srečanjih se tudi pogovarjamo, kar nas zanima, o položaju zdomcev v tujini in njih o razmerah pri nas, pa tudi o delu društva. Tokrat smo imeli tudi prvi skupni sestanek s člani upravnega in nadzornega odbora društva Lastovka, kar je bilo za obe strani zelo koristno. Odkrito smo namreč spregovorili o nekaterih problemih v društvu, predvsem finančnih in prostorskih, in dogovorili smo se, da bomo pripravili še skupen pogovor s predstavniki mestne uprave Ingolstadta.

To sodelovanje nas seveda precej stane, saj so že samo potni stroški zelo visoki. Prizadevali pa si bomo, da kljub vsemu ne bo zastalo, saj bi s tem naredili veliko škodo. Zgubili bi stik z našimi ljudmi.

Ker smo ga v mnogo čem že izgubili, bi bil to najbrž eden izmed zadnjih korakov, s katerimi se oddaljujemo od naših ljudi, ki živijo in delajo na tujem.

Jože Graj

»Črna birka nejma srce«

Karel Krajcar daje videz umirjenega človeka. Ne sili v ospredje. Kljub temu ga pozna vsak človek v Porabju. Poznajo ga tudi širše, ljudje, ki se zanimajo za etnografijo in usodo pokrajine ob Rabi. Učitelj, ki že dobrih dvajset let poučuje na števanovski šoli, je zbiratelj ljudskega izročila.

»Že v času študija na univerzi v Budimpešti sem se začel zanimati za etnologijo Porabja. Vedel sem, da čas neizmerno hiti in da je usoda porabskih Slovencev v nevarnosti. Skrb za negovanje

Karel Krajcar upa, da bo knjige, v kateri so porabske pravljice, prevedene v slovensčino in madžarsčino, kmalu prišla med bralce.

jezika kulture in narodnostne identitete me je spodbujala in mi dajala moč in voljo za zbiranje ljudskega izročila, pravi števanovski učitelj. Tako je dobil magnetofon in z njim hodil od hiše do hiše, predvsem v Števanovcih in na Verici-Ritkarovcih. »Stari ljudje so vedeli marsikaj povedati. To so zgodbe, pravljice, ki so jih pripovedovali eden drugemu pri opravljanju kmečkih del: pri ličkanju koruze, luščenju bučnih semen in še marsikje. Poleg tega sem na teh obiskih pogledal tudi na marsikatero postrežbo, kjer sem našel stara pisma in fotografije, orodje in druge stare predmete.

Zbrani predmeti so se kopili, najprej na podstrešju osnovne šole v Števanovcih, potem pa je občina kupila neko staro hišo in v njej so uredili muzej. »Na žalost pa to ni trajalo dolgo. Ker je bila hiša v zelo slabem stanju, so jo leta 1983 podrli. Veliko posode iz gline, predmetov, ki so jih uporabljali v gospodinjstvu in pri kmečkih opravilih, je prevzel monaški muzej, nekaj pa sem shranil pri sebi doma.« V njegovem glasu se čuti razočaranje.

Silva Eöry

Kot da je zaradi vsega tega prenehal z zbiranjem starih predmetov. Gotovo pa jih je tudi vse teže najti, saj je tudi v Porabju vse več novih hiš. Njihova podstrešja pa ne skrivajo več zakladov in skrivnosti preteklosti. Kljub vsemu pa Karel meni: »Lepo bi bilo, če bi našli kakšen prostor, mogoče v kulturnem domu ali kje drugje. Poleti imamo tu pri nas pionirski tabor, sem prihajajo mladi iz različnih krajev Madžarske, in ko smo imeli še muzej, so si ga vedno z zanimanjem ogledali.«

Vrnimo se k pravljicam. Lahko rečemo, da jih je Karel Krajcar začel zbirati še pravočasno, saj so mnogi ljudje, ki so mu jih pripovedovali, kmalu zatem umrli. Tako jih je v zadnjem trenutku rešil pred pozabo. Od Črne birke nejma srce do Vrag i srnak, 29 pravljic, zbranih v knjigi Slovenske pravljice iz Porabja.

»Kot nam vsaka stvar iz preteklosti govori o minulem življenju ljudi, nam porabske pravljice posredujejo duh Porabja, to se pravi mišljenje, čustvovanje, upanje in sanje malega človeka. Človek je v pravljici izpovedal svojo tesnobo, ki ga je morila pri belem dnevu in pri polni zavesti, in svojo morečo stisko, ki ji ni znal dati imena, temveč je prišla iz njegove podzavesti — tega skritega vira temnih, brezdanjih globin.« Tako je zapisala v uvodu te knjige etnologinja dr. Zlata Vokačeva.

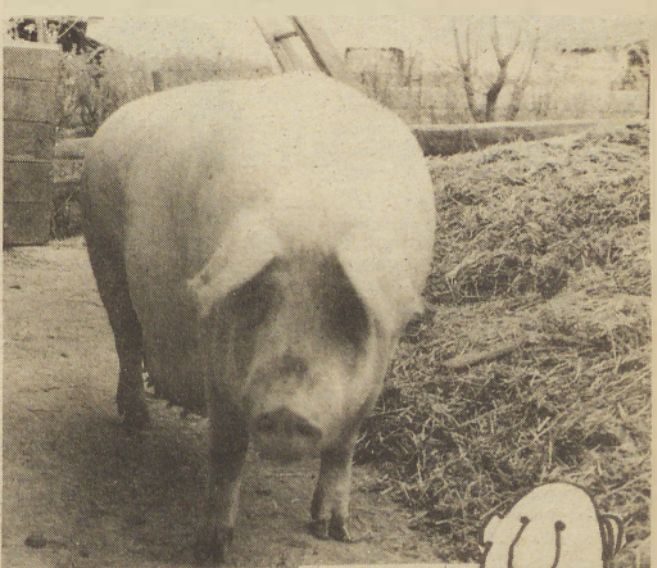
Te pravljice tudi omogočajo, da bolje razumemo porabskega človeka. »Poznajo jih tudi naši otroci, pravi števanovski učitelj, saj jih uporabljamo tudi pri pouku. Dobro je, ker so zapisane v narečju, ker jih tako otroci lažje razumejo. Vesel sem, če lahko tudi na takšen način pripomoremo k ohranitvi materinega jezika oziroma spodbudimo v mladih ljubezen do jezika njihovih dedov in babic.«

Vse to je torej dajalo Karlu Krajcarju moč in voljo, da se je lotil ljudskega izročila. Da pa bi vsaj delček tega spoznali tudi ljudje v matični domovini, naj bi v kratkem izšla zbirka pravljic, prevedena v slovenski in madžarski jezik. »Pri tem se moram zahvaliti Jožetu Ternarju. On mi je predlagal, da prevedem pravljice v madžarski jezik, sam pa se je lotil prevajanja iz porabsčine v slovensčino.« Delo je že končano in upajmo, da se bodo te zbirke kmalu pojavile. Zbiralec pravljic tudi upa, da jih bodo lahko kmalu brali tudi v Sloveniji in da jim bodo všeč.

EKOLOGIJA — AVSTRIJCE MOTI SMRAD

Le kako nočejo Avstrijci razumeti, da smrad s farme v Podgradu zdravju ni škodljiv?

Gnojno-namakalni sistem in zbiranje gnojnice v treh velikih lagunah naj bi bila najprimernejša ekološka rešitev za farmo v Podgradu. Sosedje čez Muro se ne strinjajo. Smrad jim bo odgnal vse goste, trdijo. Bo prihodnje leto manj smrdelo na tej in oni strani meje?

V JAJCU IŠČEJO DLAKO

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

Srečno 1989

V društvu Lastovka se je od ustanovitve do danes včlanilo 663 naših delavcev in njihovih otrok, ki živijo v Ingolstadtu in okolici. Medtem se jih je 65 za stalno vrnilo v domovino, 10 jih je umrlo, članarino pa je v minuli sezoni plačalo 167 članov. Med njimi je 30 otrok.

Rudi Kocmut — športnik Pomurja 1988

Čaka me veliko tekmovanje v Angliji

Letošnji športnik Pomurja, enindvajsetletni radiomehanik, zaposlen v Gorenju Elrad v Gornji Radgoni, sicer član radgonskega Partizana. Rudi Kocmut, se je začel ukvarjati s športom že v osnovni šoli in mu ostal zvesti tudi v poklicni šoli, kjer je tudi učitelj telesne vzgoje odkril njegov talent. Potem so se začela tekmovanja in uspehi, ki so ga še bolj spodbudili k načrtni vadbi. Leta 1984 se je udeležil olimpijskih iger invalidov v New Yorku, kjer je tekel na 100, 200 in 400 metrov in se odlično odrezal. Najuspešnejši je bil v teku na 400 m, kjer je z novim svetovnim rekordom 1:07,8 zmagal in osvojil zlato olimpijsko medaljo. Potem je dve leti kasneje sodeloval na svetovnem prvenstvu invalidov v Belgiji in v teku na 800 m zmagal, in 1500 m pa je bil drugi. Lani se je udeležil neuradnega svetovnega prvenstva v Parizu, kjer je nastopil v teku na 800, 1500 in 5000 metrov. Najbolje se je odrezal v teku na 5000 m, kjer je zmagal, v teku na 800 m pa je bil drugi. Potem se je začel vneto pripravljati na olimpijske igre invalidov v Seulu, in pod sicer strokovnim

vodstvom Braneta Kluna. Treninzi so bili naporni, potrebno je bilo veliko časa in znoja, kar pa je Rudi ob razumevanju delovne organizacije tudi zmoget in ni mu bilo žal. V Seulu je namreč v teku na 1500 m zasedel drugo mesto in dobil srebrno medaljo, v teku na 800 m pa v polfinalu postavil nov svetovni rekord 2:17,50. Zelo je vesel, da je bil izbran za letošnjega športnika Pomurja. To mu je tudi spodbuda za delo in že zdaj razmišlja o velikem tekmovanju invalidov, ki bo prihodnje leto v Angliji, kjer prav tako ne želi ostati prazen rok.

Marija Števanec — športnica Pomurja 1988

Športnica Pomurja — moj največji uspeh

Letošnja športnica Pomurja, osemnajstletna pripravnica pri Službi družbenega knjigovodstva v Murski Soboti, sicer članica Atletskega kluba Pomurje iz Murske Sobote, Marija Števanec, doma iz Borejca, se je začela ukvarjati s atletiko pred tremi leti. Sprva, ko je bil njen trener Tihor Lebar, bolj rekreacijsko, zato tudi rezultati niso bili takšni, kot je bilo pričakovati. Pred enim letom, ko je trenerke posle prevzel Mirko Šeruga, pa je začela vaditi bolj resno in načrtno, zato tudi rezultati niso izostali. Tako je letos postala trikratna republiška prvakinja pri starejših mladinkah in dvakratna republiška prvakinja pri članicah. Uvrščena je bila v slovensko reprezentanco, ki je sodelovala na tekmovanju v Avstriji in v teku na 400 m dosegla najboljši letošnji rezultat 57,14. Prav tako je dosegla najboljši rezultat v Sloveniji pri starejših mladinkah v teku na 800 m s časom 2:17,7. Poleg republiških naslovov pa je bila na državnem prvenstvu v tekih na 400

in 800 m druga. Postavila je tudi nova pomurska rekorda. Prav gotovo pa ima tudi veliko zaslug, da je ekipa starejših mladink AK Pomurje letos postala republiški in državni prvak v krosu. Zelo zadovoljna je, da je postala športnica Pomurja, in meni, da je to njen največji uspeh doslej. Čeprav bo drugo leto tekmovala med članicami, kjer bo konkurenca močnejša, upa, da bo z dobrim delom dosegla vsaj takšne rezultate kot doslej, če ne boljše.

Štefan Titan — predsednik ŠD Tišina

Kmečka olimpiada — igre prijateljstva

Športno društvo v krajevni skupnosti Tišina, ki obstaja komaj dve leti, je v tem času doseglo pomembne uspehe v rekreaciji in tekmovanju, hkrati pa se je uveljavilo kot odličen organizator številnih prireditve. Letos so organizirali 34 raznih tekmovanj in srečanj, med katerimi so bila nekatera množična in vključena v republiški program. Tako so z različnimi oblikami dejavnosti pritegnili k aktivnostim nad 3.500 občanov iz krajevnih skupnosti in zunaj nje. Člani posameznih klubov ali sekcij pa so se uveljavili tudi na tekmovaleh področju, kjer prednjačijo strelci, ki imajo v svojih vrstah letošnjega zmagovalca republiške zlate pušice in drugega tekmovalca v državi v streljanju z zračno puško. Sicer pa je športno društvo na Tišini oblikovalo program aktivnosti tako, da so se lahko izkazali tudi starejši. Ponosni so, da so bili izbrani za najboljši športni kolektiv Pomurja, zato še smeje načrtujejo za naprej. Kot meni predsednik društva Štefan Titan, ki je tudi

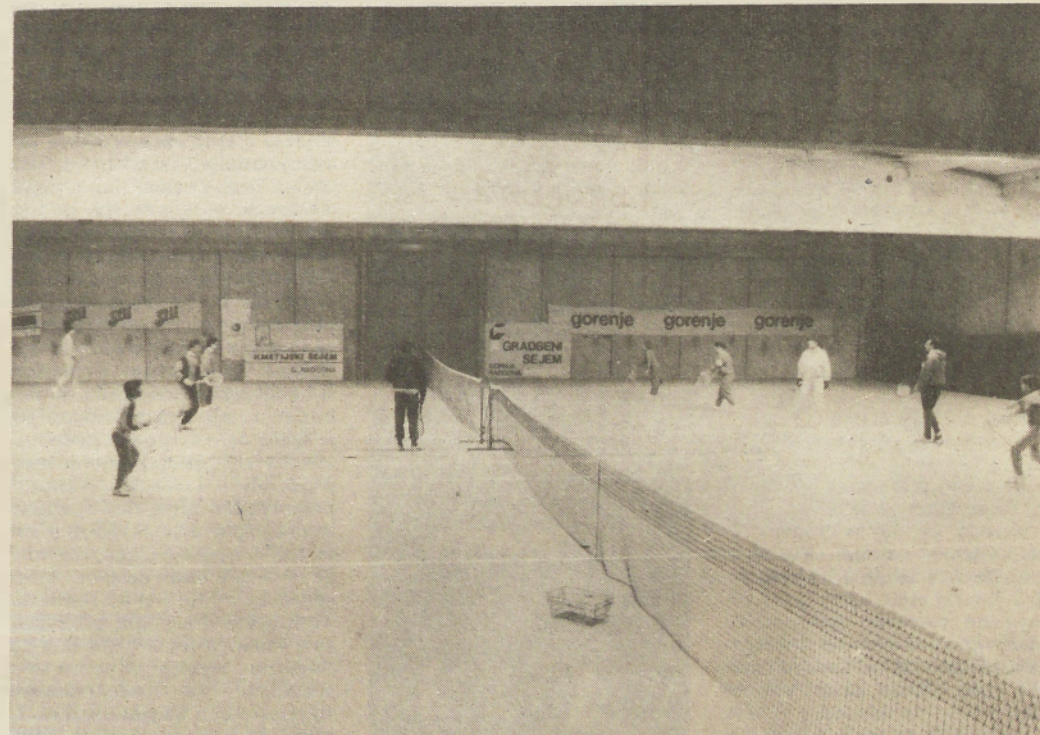
najzaslužnejši za uspešno delovanje, bodo v prihodnjem letu ohranili vse letošnje oblike delovanja, hkrati pa tudi uvedli nove. Tako načrtujejo organizacijo večje rekreacijske prireditve — KMEČKE OLIMPIADE oziroma IGRE PRIJATELJSTVA. Na teh igrah naj bi se pomerili vrstniki tudi iz drugih občin Pomurja in zunaj nje. Tekmovali bi v šaljivih igrah, streljanju s fračo v balone, teku s hoduljami in drugem. S temi oblikami naj bi tudi pritegnili nove občane.

RAZCVET POMURSKEGA TENISA

V zadnjem obdobju doživlja pomurski tenis pravi razcvet. K temu so prav gotovo pripomogle številna nova teniška igrišča širom po Pomurju, pa tudi organiziranost, saj delujejo v vseh štirih pomurskih občinah teniški klubi ali sekcije, ki skrbijo za razvoj belega športa. V zadnjih letih je bila tudi dosežena precejšnja množičnost in prvi znaki se že kažejo, saj sta v minuli tekmovalni sezoni v tretji republiški ligi že sodelovali dve pomurski ekipi. Čedalje več pa je tudi učiteljev in vaditeljev tenisa. Najbolj pa je seveda razveseljivo, da to ni več samo rekreacijski šport starejših, temveč je za tenis vedno večje zanimanje med najmlajšimi. Sicer pa smo k pogovoru povabili predstavnike vseh pomurskih teniških klubov in sekcij, da bi bil tako naš zapis o tem lepem športu kar najbolj celosten.

V RADENCIH TENIS DOMENA RADENSKE

V Radencih že nekaj let deluje teniški klub, ki šteje 75 članov, največ jih je iz delovne organizacije Radenska. S tozdom Naravno zdravilišče, katerega last so teniška igrišča, klub izredno dobro sodeluje in pomaga pri organiziranju raznih turnirjev in turistične ponudbe. Koristnost takega sodelovanja pa vidita obe strani, pravi tajnica kluba MATEJA JAKLIN, ki ima prav gotovo veliko zaslug za uspešen razvoj tenisa v Radencih. Letos so v Radencih pripravili več turnirjev in srečanj. Prvo tako srečanje članov kluba je bilo za prvomajske praznike, ki pa ga je pokvarilo slabo vreme. V Radencih je bil tudi prvi od štirih turnirjev za zdraviliški pokal, ki jih prireja Skupnost slovenskih naravnih zdravilišč. Drugi tovrstni turnir je bil v Moravskih Toplicah, tretje v Čatežu in sklepni v Rogški Slatini. Tradicionalni je v Radencih vsakoletni turnir za pokal Radenske noči in turnir za konec sezone. Člani teniškega kluba Radenci sodelujejo tudi v tekmovanju pomurske lige, kjer so zasedli drugo mesto. Skupaj s teniško sekcijo radgonskega Partizana

Teniški igrišči v hali Kmetijsko živilskega sejma v Gornji Radgoni omogočata igranje tudi v zimskem času.

za nadaljnji razvoj tega lepega športa. Ekipa Ljutomera je v minuli sezoni tekmovala v pomurski teniški ligi, kjer bodo tekmovali tudi v prihodnje. Teniška sekcija Ljutomerskega Partizana je letos organizirala tudi dva turnirja, prvega v okviru turističnih dnevo v Ljutomeru in drugega ob praznovanju 120-letnice prvega slovenskega tabora. Z začetnim delom bodo nadaljevali. V prihodnjem letu načrtujejo zgraditev potrebnih klubskih prostorov, pri čemer računajo na pomoč Ljutomerske krajevnne skupnosti, nekaterih delovnih organizacij in obrtnikov. Seveda pa bodo veliko del opravili prostovoljno.

Z NOVIMI IGRIŠČI DO VEČJE MNOŽIČNOSTI V LENDAVI

Teniška sekcija pri lendavskem Partizanu je bila ustano-

pa bodo tudi v prihodnje skrbeli za usposabljanje strokovnih kadrov.

V MURSKI SOBOTI TUDI KLUBSKI PROSTOR

»Teniški klub Pomurje v Murski Soboti je letos uresničil vse zelo zahtevne naloge,« pravi predsednik kluba LUDVIK ZRIM. Dosegli so namreč precejšnjo množičnost, saj je članarino plačalo 321 članov, od tega 228 pionirjev in mladincev. Ti podatki zgornjo pričajo, da tenis čedalje bolj privlači mlade in da ni samo domena starejših. Vseh pet teniških igrišč v soboški Fazaneriji je bilo stoodstotno zasedenih, poleg tega pa jih je veliko igralo v Moravskih Toplicah in Rakičanu. Na teniških igriščih v Murski Soboti se je letos igralo 4.312 ur, tako da so bila igrišča na dan zasedena po šest ur. Če

V RADGONI POKRITI IGRIŠČI

Pri radgonskem Partizanu obstaja teniška sekcija že dvanajst let, ustanovili pa so jo pred ureditvijo igrišč na Stadionu bratstva in enotnosti. Ob ustanovitvi so imeli 420 članov, medtem ko jih je danes 108. V Radgoni imajo nekaj zelo zagnanih in delavnih funkcionarjev, ki imajo tudi največ zaslug, da uspešno uresničujejo sprejete naloge. Letos so organizirali dva tečaja za začetnike, ki ju je obiskovalo 25 kandidatov. Organizirali so klubsko in občinsko prvenstvo ter pionirski ligo. Na ta način so tudi pritegnili 30 pionirjev. Nadvse pa so zadovoljni, da se je prva ekipa, ki je doslej tekmovala v tretji republiški ligi, uvrstila v drugo ligo. Upajo, da bodo tudi v tej konkurenci dosegali zadovoljive rezultate ter da bodo uspeli za-

Marjan Levčič

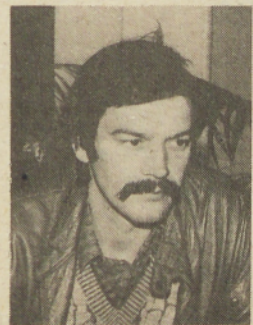
Mateja Jaklič

Ludvik Zrim

Predrag Maurin

Miha Strah

na so pripravili srečanje pionirjev. Sicer pa v klubu namenjaajo posebno skrb mladim, za katere organizirajo začetne in nadaljevalne tečaje, en vaditelj pa je tudi individualno delal s štirimi nadarjenimi mladimi tekmovalci. S takim delom bodo nadaljevali tudi letos, saj imajo v programu novo igrišče ter nakup potrebne opreme. Prihodnje leto namenjajo razpisati tekmovanje, da bi igral vsak z vsakim in bi tako pritegnili k aktivnosti še več članov delovnega kolektiva Radenske in drugih. Tekmovali bodo tudi v pomurski ligi in skupaj z Radgončani sodelovali pri organizaciji pionirske lige.

NOVI PROSTORI V LJUTOMERU

V Ljutomeru je bila ustanovljena teniška sekcija pri Partizanu pred dvema letoma, ko so bila narejena tri nova teniška igrišča. V sekcijo je vključenih 110 članov, med njimi polovica pionirjev in mladincev. »Za tenis je veliko zanimanja, zato se je potrebno dobro organizirati, kajti to je zahtevna športna panoga,« pravi predsednik kluba dr. PREDRAG MAURIN. V Ljutomeru sedaj gojijo tenis rekreacijsko. V načrtu imajo, da bodo usposobili nekaj potrebnih vaditeljev tenisa ter nadaljevali s tečaji pionirjev, kar je tudi osnova

vljena pred sedmimi leti. Vanjo je vključenih 109 članov, največ pionirjev in mladincev. Prav gotovo pa bi bila ta številka še večja, saj sta bili le dve teniški igrišči v Lendavi daleč premalo. Stanje se bo izboljšalo sedaj s tremi novimi teniški igrišči v okviru rekreacijskega centra pri hotelu Lipa. Potem so še težave s potrebnimi sredstvi, ki so zelo pičila. Kljub težavam pa so v Lendavi letos v celoti uresničili načrtovano, saj imajo štiri vaditelje in enega učitelja tenisa. Osrednja usmeritev, pravi MARJAN LEVČIČ, eden najaktivnejših članov teniške sekcije v Lendavi, je množičnost. To pa bodo lahko še vsaj podvojili, kajti tako med mladimi kot tudi starejšimi je za tenis veliko zanimanja. Iz te množičnosti pa bodo lahko izbrali tudi boljše igralce, ki se bodo vključevali v tekmovalni sistem, ki ga imamo pri nas. Že sedaj pa se najboljši Lendavčani preskušajo v pomurski teniški ligi, kjer so z doseženimi rezultati zadovoljni. Pred tem so se namreč Lendavčani vključevali v tekmovanje na Hrvaškem. V Lendavi je letos obiskovalo osrednjo šolo tenisa okrog trideset novih članov. S takim delom bodo nadaljevali, in če bodo imeli boljše materialne možnosti, lahko dosežejo tudi boljše tekmovalne dosežke. Računajo namreč, da bodo v prihodnje deležni pomoči združenega dela, veliko pa naredijo sami s članarino in prostovoljnimi delom. Seveda

pa upoštevamo še sobote in nedelje, ko so bili tudi nekateri turnirji, so te številke še večje. Poleg dosežene množičnosti pa je prva ekipa teniškega kluba Pomurje iz Murske Sobote sodelovala v tekmovanju tretje republiške lige, druga pa v pomurski ligi. Pionirji pa so bili vključeni v tekmovanje severovzhodne Slovenije, kjer so se lepo izkazali. Prizadevni člani kluba, na čelu s predsednikom, pa so se uveljavili tudi pri organizaciji. Organizirali so več teniških tečajev za pionirje, pionirke, mladince, mladinke, člane in članice. Skupno je tečaj končalo 108 udeležencev, kar ni tako majhna številka. Klub je vlagal tudi precejšnja sredstva v izobraževanje učiteljev in vaditeljev tenisa. S pomočjo teh bodo lahko v prihodnje organizirali še več teniških tečajev, za katere vlada veliko zanimanja. Zanimivo je tudi, da so pri Teniskem klubu Pomurje v Murski Soboti sredstva zbirali na razne načine, s članarino, igralnino, prireditvami in teniškim plesom. Poleg tega pa so uspeli pritegniti k sodelovanju več delovnih organizacij ne samo iz Pomurja, temveč vse Slovenije, ki jih denarno podpirajo.

Letos pa so pri teniških igriščih tudi uredili vadbni zid in razsvetljavo na dveh igriščih, tako da se je lahko igralo tudi zvečer. Pripravljajo pa se na gradnjo klubskih prostorov, da bi tako ustvarili normalne razmere za igranje in delovanje kluba.

gotoviti potreben denar. Teniška sekcija radgonskega Partizana je bila tudi organizator devetega tradicionalnega teniškega turnirja za plaketo Kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, ki se ga je udeležilo kar 62 igralcev. To je eden najštevilčnejših teniških turnirjev v Sloveniji in tudi kakovosten. Sicer pa Radgončani tesno sodelujejo s teniskimi klubi v Mariboru, Celju in avstrijski Radgoni, s katerimi imajo več prijateljskih srečanj. Pomembna pridobitev za radgonski tenis in veliko širše pa sta pokriti igrišči, ki so ju uredili v hali Kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, kar bo omogočilo igranje vse leto. Pri tem so bili deležni razumevanja sejma in Radenske. Na Stadionu bratstva in enotnosti pa načrtujejo še tri nova teniška igrišča, ki naj bi bila nared v prihodnjem letu. Želijo si, da bi lahko na teh igriščih igrali že na desetem tradicionalnem turnirju za plaketo Kmetijsko-živilskega sejma. Sicer pa je v Radgoni dovolj strokovnih kadrov, tako da bodo lahko uspešno uresničevali postavljene naloge tako pri rekreaciji kot tekmovalnem tenisu. Tako je razmišljal neutrudni organizator tenisa v Radgoni, MIHA STRAH.

Feri Maučec

Aktualni zapis

Razgibana telesnokulturna dejavnost

V soboški občini, kjer je okrog 130 organiziranih nosilcev telesnokulturnih dejavnosti v 38 krajevnih skupnostih, ugotavljajo, da se redno in občasno ukvarja s telesno kulturo okrog 20.000 občanov različnih kategorij. Uvajajo nove oblike dejavnosti in povečujejo število udeležencev. Zlasti se povečuje število nosilcev športnorekreacijske dejavnosti, zaslediti je boljše organiziranost in večjo koordinacijo. Vse športnorekreacijske dejavnosti so bile letos vključene v vseslovensko akcijo RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE. Tako postaja telesna kultura v soboški občini sestavni del življenja delovnih ljudi in občanov, uspešno pa tudi uresničujejo programske naloge. V tekmovalnem športu si prizadevajo, da dajo določeno prednost nekaterim športnim panogam, saj vseh oblik dejavnosti ni mogoče zadovoljivo financirati. Boljše rezultate dosegajo v pionirskih in mladinskih kategorijah, zato bo tudi pri članskih vrstah potrebno poiskati možne rešitve za razvoj. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa je v telesnokulturni dejavnosti tudi čedalje bolj navzoče sofinanciranje občanov. V soboški občini so letos tudi uspešno izvedli igre krajevnih skupnosti, kjer je sodelovalo čez 2.000 občanov, in delavske športne igre, kjer je v desetih športnih vrstah sodelovalo

čez 1.000 udeležencev iz 47 delovnih organizacij. Športno rekreacijo pa so tudi popestrili z občasnimi akcijami, kot so teki, hoja, štafete in tazi turnirji. Pri izvajanju športnorekreacijskih akcij so prednjačili v strelstvu, nogometu, malem nogometu in akcijah planinskih društev. Upada pa taborniška dejavnost. Uspešno so tudi izvajali vse oblike smučanja, plavanja in streljanja. Osrednje aktivnosti v športni rekreaciji pa so bile: kolesarski maratoni, pomurski rekreacijski tek, pohod na Vaneč, kolesarjenje v Tropovcih, štafeti teki v Bakovcih, tekovanje parov in družin v Bakovcih in na Tišini in drugo. Delo v športni rekreaciji in posameznih vrstah tekmovalnega športa so občanom predstavili na posebni prireditvi Telesnokulturno popoldne ob propagandnem nastopu gimnastične vrste iz Ljubljane. V soboški občini tudi uspešno poteka športna rekreacija invalidov, čeprav odnosi še vedno niso popolnoma urejeni. Program aktivnosti je bil tudi uresničen v šolskem športu. Tekmovanja šolskih športnih društev so najprej potekala po sektorjih in občinskih prvenstvih. Številne ekipe pa so se uvrstile v republiško polfinale, osvojena pa sta bila tudi dva republiška naslova. V tekmovalstvu pa najboljše samoupravno in množično šolsko športno društvo

je v soboški občini tekmovalo 19 šol. V delo šolskih športnih društev pa je vključenih okrog 8.000 učencev. Tudi letos so izvajali tekmovalne akcije za športne značke, žal samo za prve tri, medtem ko četrta skupina v srednjih šolah nikakor ne zaživi. Za celotno razvejano telesnokulturno dejavnost so vsekakor najbolj zaslužni številni organizatorji — amaterski delavci.

V soboški občini delajo tudi pri pripravi prednostnega programa in kriterijev za financiranje teh programov, saj z razpoložljivimi sredstvi ne morejo financirati obširne programe v štirinajstih športnih panogah. Izbrali so tudi občinsko listo najobsebnostnejših športnikov po listi Zvez telesnokulturnih organizacij Slovenije. Vsem trenerjem in vaditeljem pa tudi omogočajo sprotno izobraževanje in pridobivanje licenc. Z novo športno dvorano v Murski Soboti pa so se izboljšale tudi prostorske zmogljivosti. Boljše tekmovalne dosežke pa dosegajo v individualnih športih, manj pa v ekipnih. Pri individualnih športnih panogah so bili doseženi pozitivni premiki v ženskem športu: atletiki, judu, karateju in ritmični gimnastici, pri moškem športu pa v namiznem tenisu, rokoborbi, judu in strelstvu.

Feri Maučec

— ODBOJKA —

Ljutomerčani četrti

Odigrano je bilo zadnje jesensko kolo v prvi republiški moško odbojarski ligi. Agropod Ljutomer je gostoval v Mariboru in prepričljivo s 3:0 premagal mladinsko ekipo Stavbarja. Čeprav so Ljutomerčani nastopili brez najboljšega igralca Jožeta Štraka, ki ga je uspešno zamenjal Mitja Belec, so zaigrali odlično, kar še posebej velja za igro na mreži, kjer sicer niso najboljši. Tako so Ljutomerčani po prvem delu tekmovalja pristali na solidnem četrtem mestu.

Jesenski del					
Brezovica	11	10	1	30:10	20
Fužinar	11	10	1	30:30	20
Granit	11	9	2	30:31	18
LJUTOMER	11	6	5	24:19	12
Mislinja	11	6	5	23:19	12
Topolšica	11	6	5	21:18	12
N. dom	11	6	5	21:25	12
Šempeter	11	5	6	22:20	10
Kočevje	11	4	7	19:26	8
Stavbar	11	3	8	13:27	6
Celje	11	1	10	9:30	2
Železar	11	0	11	8:33	0

Ljutomer drugi, Pomurje tretje

V Križevcih pri Ljutomeru je bil zadnji letošnji odbojarski turnir kadetov severovzhodne Slovenije. Rezultati — Agropod Ljutomer:Pomurje 2:0, Hoče:Granit 2:1, Pomurje:Granit 2:1 in Agropod Ljutomer:Hoče 2:0. Vrstni red: 1. Agropod Ljutomer, 2. Pomurje, 3. Granit in 4. Hoče. Skupni vrstni red po 6. turnirjih: 1. Stavbar (Maribor), 2. Agropod Ljutomer, 3. Pomurje (Murska Sobota), 4. Granit (Slovenska Bistrica) in 5. Hoče.

T. Ficko

ZRVS pred stražnico

V počastitev dneva JLA je bil v Apačah tradicionalni odbojarski turnir. Med tremi ekipami je zmagala KO ZRVS Apače, ki je bila tudi organizator turnirja, pred Stražnico Jože Kerenčič Kojščice in Osnovno šolo Apače.

— KOŠARKA —

Zmaga Sobočanov

V prijateljski mednarodni košarkarski tekmi je ekipa Pomurja iz Murske Sobotke premagala Falco iz Szombathelya na Madžarskem z 99:84. Strelci za Pomurje: Juteršnik 41, Klemar 20, Kerčmar 15, Belič, Tušar in Banič po 6, Cigut 4 in Roškar 2.

— STRELSTVO —

Zmaga Ljutomera, poraz Noršinec

V sedmem kolu prve republiške strelske lige je Ljutomer premagal Unior iz Zreča s 1464:1449 krogi. Vodeča ekipa A. Majerič iz Maribora pa je premagala Noršince s 1472:1453 krogi. Noršinci so z 10 točkami na tretjem mestu, Ljutomer pa s 4 točkami na osmem.

V drugi republiški strelski ligi sever pa so pomurske ekipe dosegle naslednje izide — Koloman Flisar Tišina:Jovo Jurkovič Videm 1452:1428, Kajuh TAM Maribor:Mura 1383:1448, SCT Murska Sobota:Središče 1402:1391 in Panonija Murska Sobota: 1. Pohorski bataljon Ruše 1434:1447 krogov.

II. republiška liga sever					
TIŠINA	7	6	0	1	10137 12
Ruše	7	6	0	1	10110 12
MURA	7	6	0	1	10079 12
VIDEM	7	4	0	3	10018 8
PANONIJA	7	4	0	3	10908 8
Stavbar	6	2	1	2	7055 5
Središče	7	2	0	5	9852 4
Muta	6	2	0	4	8419 4
SCT	7	1	0	6	9859 2
Tam Maribor	7	0	1	6	9769 1

— IZBIRA ŠPORTNIKOV —

Nagy-Kardinarjeva tretja

Tako kot vsako leto je Društvo športnih novinarjev Slovenije tudi tokrat izvedlo anketo za najboljše športnike in športnice v Sloveniji, ki so jih razglasili na slovesnosti v dvorani osnovne šole v Ratanjski vasi pri Rogški Slatini. Med najboljšimi športnicami Slovenije je Marija Nagy-Kardinar, kegljarka iz Dobrovitke, državna reprezentantka in udeleženka svetovnega prvenstva v Budimpešti, kjer je Jugoslavija ekipno osvojila zlato, na tretjem mestu.

Predsednik Občinskega sveta Zvez sindikatov Murska Sobota, Janez Kovač, na prireditvi SPORT-GLASBA podeljuje priznanja in pokale najzaslužnejšim ekipam in posameznikom v letošnjih sindikalnih športnih igrah.

Foto: N. Juhov

POGOVOR Z ROBERTOM DRVARIČEM — TEHNIČNIM VODJEM KK RADENSKA

Kegljavci iščejo nove oblike dela

Kegljaški klub Radenska iz Murske Sobotke se že nekaj let srečuje s težavami, saj je brez lastnega kegljišča. To je tudi pripomoglo k temu, da nekateri najboljši tekmovalci zapuščajo klub in da kegljavci Radenske, ki so pred leti sodili med najboljše v državi, tačas tekmujejo v drugi republiški ligi. V zadnjem času pa se ven-

sodelujejo v delavskih športnih igrah Pomurja. Tako je kegljišče vsak dan zasedeno od 15. do 21. ure. Vse to pa izvajajo amaterji. Pri teh naših aktivnostih so tudi dobili nekaj pomoči TKS Murska Sobota. Veliko razumevanja pa sta pokazala DO Mineral in Vikend v Radencih. Seveda pa nas pri urejanju kegljišča čaka še veliko dela, saj je potrebno kupiti garnituro kegljev, krogel, obnoviti plastiko in drugo. Tako da bo kegljišče lahko registrirano za športno tekmovalje.

— V kegljaškem tekmovalju v Pomurju predvidevate nekatere novosti. Kaj načrtujete?

»Z razmahom kegljaške dejavnosti v Radencih so se pokazale potrebe po višjih oblikah rekreacijsko-tekmovalne aktivnosti. Že lansko leto uvedena rekreacijska liga Pomurja je pritegnila veliko ekip, tako da načrtujemo za leto 1989 organizacijo rekreacijske moške lige s 16 ekipami in ženske lige z 8 ekipami. Poleg tega pa je predvidenih 88 ekip delavskih športnih iger (Murska Sobota 52, Gornja Radgona 16, Ljutomer 12 in Lenart 8). Vse to pa bo mogoče uresničiti le ob zagotovitvi potrebnih finančnih sredstev v sindikalnih organizacijah, kajti kegljanje je šport, ki je precej drag.«

— Kegljaški klub Radenske tačas tekmujejo v drugi republiški ligi vzhod. Kakšne so možnosti v tem tekmovalju?

»Kegljaški klub Radenske sta zaradi neugodnih možnosti za delo zapustila dva odlična tekmovalca: mladi Steržaj in Smodiš, ki tekmujeja za mariborski Konstruktor v prvi zvezni ligi. Z uvedbo zvezne lige je izpadla iz slovenske lige polovica moštev, žal med njimi tudi Radenska. Klub pa je ostal tudi brez nekaterih dobrih igralcev. Tako smo se precej znašli v drugi republiški ligi vzhod. Klub smo precej pomladili. Prvi rezultati kažejo, da se bomo potegovali za najvišje mesto v tej konkurenci, seveda če bomo imeli osnovne možnosti za delo.«

F. Maučec

— JUDO —

Novoletni turnir

V Murski Soboti je bil tradicionalni novoletni turnir v judu za pionirje in mlajše mladince. Sodelovalo je 65 tekmovalcev. Rezultati — pionirji — do 31 kg: 1. Cikajlo, 2. Hašaj, 3. Erniša (vsi MS) in Zajtl (Le.); do 34 kg: 1. Novak (Le.), 2. Čuk (MS), 3. Pečanič (Le.) in Horvat (MS); do 38 kg: 1. Gonc (Le.), 2. Vehaj, 3. Kocon in Kisilak (vsi MS); do 42 kg: 1. Panič, 2. Djurov (oba MS), 3. Hozjan (Le.) in Kocon (MS); do 46 kg: 1. Novak, 2. Glažar (oba MS); do 50 kg: 1. Šeruga, 2. Cikajlo, 3. Mazouzi in Krstič (vsi MS); nad 50 kg: 1. Šadl, 2. Brozovič (oba MS), 3. Bohar in Zrna (oba Le.). Mladinci — absolutna kategorija: 1. Kos, 2. Šadl, 3. Cikajlo in Mazouzi (vsi MS).

T. Kos

— ŠPORTNO SREČANJE OB DNEVU JLA —

Zmagovalec OK ZSMS

V počastitev dneva JLA je bilo v Murski Soboti tradicionalno športno srečanje v kegljanju, streljanju z zračno puško in šahu, ki ga je pripravila OK ZRVS Murska Sobota. Sodelovalo je deset ekip. V kegljanju je zmagala ekipa soboške garnizije, v streljanju je bila najboljša ekipa OK ZSMS, med posamezniki pa Aleš Stevanec s 188 krogi, v šahu pa je zmagala OK ZSMS. Skupni zmagovalec je postal OK ZSMS s 27 točkami pred OŠTO Murska Sobota, 24. soboško garnizijo, 23. PŠTO, 17. ZZB NOV, 13. OK ZRVS in Carino, po 9. UNZ, 8. Sekretariatu za LO, 6. in DRŠI, 4 točke.

— ŠAH —

Marčeva in Kelemen najboljša

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotke je pripravilo zadnji letošnji hitopotezni turnir. Med 26 mladinci in mladinkami je zmagala Mirica Marčeva pred Kokhom, Jerebicem, Katarino Marčevico in Časarjevo. V skupni uvrstitvi desetih turnirjev za letos pa sta najboljša Mirica Marčič in Peter Kelemen, ki sta osvojila po 87 točk. Sledijo: Katarina Marčič 73, Alen Kelemen 52 in Jerebic 36 točk. Zlasti pa je razveseljivo, da se je turnirjev udeležilo skupaj 29 mladincev in mladink. Med dvanajstimi mladinkami pa vodi Mirica Marčič z 99 točkami pred Katarino Marčič, 91, in Martino Marčič, 60 točk.

Kovač in Sapač

Šahovska sekcija Partizana Puconci je pripravila 3. tradicionalni novoletni šahovski turnir, in to pod pokroviteljstvom Elektrotehne Murska Sobota. Sodelovalo 26 šahistov. Pri kategorijah je zmagal Kovač z 8 točkami pred Kosom (oba Radenska), 7. in Gerencerm (Lendava), 7 točk. Pri nekategorijah pa je bil najboljši Sapač (MB) s 5 točkami pred Vučkom (Ižakovci), 5. in Raščanom (Rakičan), 5 točk.

Grabar četrti

Brez zmagovalca

Geza Grabar, član AK Pomurje iz Murske Sobotke, je sodeloval na tradicionalnem malem maratonu v Varazdinu. Med 60 tekači iz domovine in Madžarske je s časom 1:12,43 zasedel četrto mesto.

V počastitev dneva JLA je Partizan Bakovci pripravil športno srečanje v odbojki, mini nogometu, streljanju in šahu. Sodelovali so tekmovalci PM, VP in Partizana. Ker so zbrali po 6 točk, ni bilo zmagovalca.

J. R.

— NAMIZNI TENIS —

Sobočani tretji, Radgona druga

Po visoki zmagi nad Mariborom v prejšnjem kolu so Sobočani predolgo »slavili«, saj ves teden praktično niso imeli poštenega treninga in so zato dosegli le polovičen uspeh, Mariborčani pa so oba tekmeča prepričljivo premagali. Tako jim je ušel tudi naslov jesenskega prvaka, ki bi ga ob dveh zmagah osvojili. Če so se v srečanju z oslabiljenim Vitezmom po izredno slabi igri še izvlekli, to ni bilo več mogoče s poletno in borbeno ekipo dobojske Sloge. Vsi trije domačini so igrali slabo, zaradi pomanjkljivega treninga so bili v odločilnih trenutkih zelo nezanesljivi in so tako izgubljali sete in partije, kljub visokemu vodstvu. Gostje so povedli s 3:2 in potem so še bile možnosti za preobrat, če ne bi Kuzma nepričakovano izgubil z najslabšim gostom, mladincem Mihailovičem, saj po tem porazu Sobočani niso bili sposobni še kaj spremeniti. Po jesenskem delu so s 14 točkami zasedli tretje mesto.

Rezultati: SOBOTA—VITEZ 6:3 (Unger—Prajnkovič 2:0, Gašič—Hasanovič 2:0, Kuzma—Hodžič 2:1, Gašič—Prajnkovič 0:2, Unger—Hodžič 1:2, Kuzma—Hasanovič 2:0, Gašič—Hodžič 2:0, Kuzma—Prajnkovič 1:2, Unger—Hasanovič 2:0); SOBOTA—SLOGA 3:6 (Unger—Mulabdič 1:2, Gašič—Mihailovič 2:0, Kuzma—Panič 2:1, Gašič—Mulabdič 1:2, Unger—Panič 1:2, Kuzma—Mihailovič 0:2, Gašič—Panič 0:2, Kuzma—Mulabdič 0:2, Unger—Mihailovič 2:0).

Tudi Radgončani so zapravili naslov jesenskega prvaka prav v zadnjem kolu, ko so proti neposrednemu tekmečema dvakrat izgubili, vendar je treba upoštevati, da so nastopili nekompletni. Po jesenskem delu so s 14 točkami na drugem mestu, prvo mesto pa je zasedel kranjski Merkur z istim številom točk, vendar z zmago v medsebojnem srečanju.

Rezultati: KOVINA—OLIMPIJA:RADGONA 7:2 (Rihtarič 1:2, Kus 1:2, Brumec 0:3); MERKUR:RADGONA 7:2 (Rihtarič 2:1, Kus 0:3, Brumec 0:3).

M. U.

— KOŠARKA —

Zamujena priložnost za zmago

V derbi tekmi ekip z dna lestvice je Kladivar iz Žirov v Murski Soboti premagal domačo Pomurje z 62:60. Sobočanke so zamudile priložnost za prvo zmago v prvem polčasu, ko so gostjem dovolile, da si ustvarijo primerno prednost. Koše za Pomurje so dosegle: Drožinova 18, Borčeva 17, Broderjeva 14, Kolarjeva 9 in Frišičeva 2. V naslednjem kolu gostujejo Sobočanke na Jesenicah.

V tekmovalju druge republiške moške košarkarske lige sta pomurski ekipi izgubili na gostovanjih. Bistrica je premagala Radgona z 92:75; čeprav so Radgončani po prvem delu vodili s 45:42. Strelci za Radgono: Stihlec 21, Fridau 18, Rajbar 9, Mauko 8, Merklin 7, Dokl 6, Kadiš 4 in Slavič 2. Šentjur pa je premagal Pomurje iz Murske Sobotke s 95:82. Strelci za Pomurje: Juteršnik 27, Gomboc 21, Banič 13, Roškar 10, Kerčmar 6 in Gregor 5. V naslednjem kolu se igra pomurski derbi Pomurje:Radgona.

Srednja šola kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava razpisuje na podlagi sklepa zbora delavcev z dne 15. 12. 1988 prosta dela in naloge

— učitelja strokovno teoretičnih predmetov v VIP Poslovno finančna in trgovinska dejavnost — diplomirani ekonomisti z znanjem madžarskega jezika za nedoločen čas

Pogoj za razpisana dela in naloge je z zakonom predpisana strokovna in pedagoška izobrazba.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Srednja šola kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava, Parizanska 82, v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidati bodo pisno obveščeni o izbiri v 15 dneh po izteku razpisnega roka. Začetek dela je 1. 2. 1989.

Francu Sapaču v spomin (1913—1988)

2. decembra 1988 je umrl prvi Prekmurec — diplomirani inženir rudarstva. Kojen je bil leta 1913 v Skakovcih in s 13 leti se je vpisal v soboško realno gimnazijo. Stanovalec je pri svoji sestri, ki je bila poročena v Predanovcih. Od tu je hodil peš ali se vozil s kolesom v Soboto. Tako smo pač takrat vsi siromašni kmečki otroci hodili v soboško gimnazijo, če ni bilo od doma predaleč.

V Soboti je končal pet razredov gimnazije, ker pač takrat več razredov v Soboti ni bilo in še ta zadnji je bil »samoupraven«, v upravi soboške občine. Potem je odšel v šesti razred realne gimnazije v Maribor in potem leta 1934 maturiral. Tu smo skupaj stanovali v znani »prekmurski kasarni« v Gosposvi ulici 2, in sicer Franc Sapač, Ludvik Rogan, Franc Cipot (vsi že mrtvi), Koloman Čarni in jaz. Franc Sapač je bil odličnjak v vseh osmih razredih gimnazije, preživel pa se je z inštrukcijami.

1934. leta se je vpisal na montanistični oddelek Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani in leta 1940 z odliko diplomiral ter postal rudarski inženir. Ob tej priložnosti je Murska krajina v Soboti objavila vest, da je diplomiral prvi rudarski inženir v Prekmurju, Franc Sapač. Ves čas študija v Ljubljani je bil povezan z naprednim, levičarskim gibanjem. Aktivno je deloval v akademskem strokovnem klubu montanistov, v akademskem agrarnem klubu Njiva, katerega napredna aktivnost je segala širje po Sloveniji, a je bila l. 1937 razpuščena. L. 1934 je bil ustanovljen Klub prekmurskih akademikov kot napredno »izvsnovno—nazorsko« društvo visokošolcev iz Prekmurja. V njem je tudi F. Sapač aktivno sodeloval, med drugim na literarnem večeru v Soboti leta 1937 s predavanjem o gospodarskem položaju v Prekmurju. Bil je več let odbojnik KPA, vse do svoje diplome. Sodeloval je tudi v napredni reviji Mladi Prekmurec, ki je izhajala od 1936 do 1940, in pisal o problematiki iz prekmurskega gospodarskega življenja.

Po diplomi leta 1940 je takoj dobil službo v rudniku Radoboj na Hrvaškem. V vojnem času se je pri njem ustavil 1944, tudi njegov ko-

lega iz Prekmurja, Tone Plej, ki je iskal zvezo s hrvaškimi partizani na Kalniku. Toda na poti iz Koprivnice, kjer je stanoval Franc Sapač, ga je v Varaždinu ujela ustaška policija ter ga odpeljala v lager Jasenovac, kjer je umrl. F.

Sapač je tudi sodeloval z narodnoosvobodilnim gibanjem na Hrvaškem, zlasti s partizanskim odredom, v katerem je bil komisar njegov rudarski kolega inž. Konte.

Po osvoboditvi leta 1945 je bilo dogovorjeno, da pride za profesorja na ljubljansko rudarsko fakulteto. Toda hrvaški administrativni aparat v rudarstvu mu tega ni dovolil. Tudi pozneje ga niso pustili, da bi postal profesor na rudarski fakulteti v Zagrebu. Tako je bil pač tehnični vodja rudnikov v Koprivnici, Murskem Središču in Ivancu. L. 1953 je prišel k Združenju hrvaških premogovnikov v Zagreb, kot tehnični direktor, leta

1971 pa postal svetnik v Gospodarski zbornici Hrvaške, kar je bil do upokojitve l. 1979. Sodeloval je tudi z Elektrogospodarstvom Hrvaške in s Skupnostjo za premog Hrvaške. Veliko — na desetine — rudarskih projektov, študij, recenzij in drugih strokovnih del ostane za našim rojakom. Velik prispevek je dal k reformi rudarskega fakultetnega študija v Zagrebu, zlasti pri odnosu praksa-fakulteta.

Dolgoleten in uspešen je bil njegov prispevek k delu Zveze društev rudarskih, metalurških in geoloških inženirjev in tehnikov Hrvaške in Jugoslavije, pa tudi v skupnem Društvu inženirjev in tehnikov Hrvaške in Jugoslavije. Bil je častni in zaslužni član vseh teh društev. Več kot 30 let je sodeloval pri organizaciji strokovnih rudarskih posvetovanj doma in v tujini, posebno na mednarodnih rudarskih sejmih v okviru zagrebskega velesejma.

Kljub odgovornemu delu je vedno našel časa, da je sodeloval s svojimi nasveti, zlasti o energetski problematiki Pomurja. Soboški Vestnik je objavil obširen intervju B. Žunca s F. Sapačem. Vsako leto je obiskoval svoje sorodnike in znance v Prekmurju. Še letos avgusta je bil zadnjič doma v Skakovcih in Brezovcih.

Poslovili smo se mi rudarji, črni in beli, na raportu te zadnje žalostne izmene v rudarsko znanem Samoboru. Samoborska okolica spada namreč med območja stare hrvaške rudarske dejavnosti. Tu so bili rudniki svinci, srebra, bakra in železa vse do konca 19. stoletja. In želja F. Sapača je bila, da bi počival na pokopališču rudarsko znanega Samobora.

KOLOMAN CIGUT

POMURSKEMU DRUŠTVU ZA BOJ PROTI RAKU SO PRISPEVALI:

Družina Matilde GASPER iz M. Sobote, namesto cvetja na grob pok. tov. TURŽE iz M. Sobote 20.000.— din.; OOS ABC Pomurka, TOZD Prašičereja, namesto cvetja na grob pok. mame Josipa ZUMBERIKA iz Izakovec 35.000.— din.; članice aktiva kmečkih žena, KZ G. Radgona, namesto cvetja na grob pok. Terezije PETEK iz Zbigovec 50.000.— din.; sosedje Djura RODIJA M. Sobota, Iva Ribarja, namesto cvetja na grob pok. brata Stjepana RODIJA iz Belega Manastirja.

Vsem darovalcem iskrena hvala! Prispevke nakazujte: 51900-678-48545, Pomursko društvo za boj proti raku.

Vse delovne organizacije in člane društva vjudno prosijo, da poravnajo članarino za tekoče leto. Članarina je 500.— din.

Radio Murska Sobota, od 4. januarja 1989

Prebujajte se z nami!

Prebujajte se z nami!

Prebujajte se z nami!

Prebujajte se z nami!

Prebujajte se z nami!

Prebujajte se z nami!

87.6 MHz
648 kHz

ARCEOMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVALendava o. sol. o.

Vsem občanom lendavske občine in poslovnim partnerjem želimo srečno novo leto 1989!

gorenjeimo

Industrija in montaža, p. o. Lendava
69220 Lendava, Industrijska 4b
Telefon (069) 75-715

- Izdelava in montaža sanitarnih kabin
- Projektiranje, izdelava in montaža toplovodnih, hladilnih in zvočnih izolacij, vodovodnih, toplovodnih, plinskih, aklimatskih in ventilacijskih naprav ter inštalacij
- Izdelava izolacijskih in drugih elementov na osnovi umetnih mas, tlačnih posod
- Zalivanje in brizganje streh in drugih površin z umetnimi masami

SREČNO IN USPEŠNO POSLOVNO LETO 1989 VAM ŽELI GORENJE IMO LENDAVAL!

gorenje

OBIŠČITE NAS V NOVEM RAZSTAVNO-PRODAJNEM CENTRU

gorenje

SREČNO
1989!

Dobimo se v
Kranjčevi 10
LEDAVA
tel.: 069/75 558

DO PROMET IN DELAVNICE
LEDAVA

Industrijska 1
Telefon 75-261

PRIPOROČAMO SE S PREVOZI TEKOČIH TOVOROV, S SERVISNIMI STORITVAMI ZA MOTORNIA VOZILA IN KMETIJSKO MEHANIZACIJO IN TEHNIČNIMI PREGLEDI ZA VSA MOTORNIA VOZILA.

Vsem poslovnim partnerjem in bralcem želimo srečno in uspešno novo leto 1989!

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
Petek, 30. 12. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Pionirski hura, reklame, glasba), 18.00 21 232. TV LJUBLJANA Program: LJ 1 10.10 — 15.30 in 15.30 — 0.25 Teletekst RTV Ljubljana. 10.35 Mozaik. 10.35 Tednik. 11.35 Igralec: Portret Poldeta Bibiča. 12.10 Svet na zaslonu. 12.55 Obersdorf: smučarski poleti, prenos. 15.45 Mozaik — ponovitev. 16.45 Poročila. 17.00 Spored za otroke in mlade. 17.30 Človek in čas: Salajka, sen, ki izginja izobraževalna serija Tv Novi Sad 3/6. 18.00 Zgodbe iz življenja rastlin. 18.25 Novoletno odštevajanje. 19.01 Obzornik. 19.18 Zrno. 19.30 Tv dnevnik. 19.59 Zrcalo tedna. 20.25 R. Mc Donald: Melba. 21.20 Onkraj meja zmogljivosti, dokumentarna oddaja. 22.15 Tv dnevnik. 22.30 Seks v podzemlju, ameriški film. Program: LJ 2 17.00 Izbor iz satelitskih programov. 18.00 Beograjski tv program. 19.00 Domači ansambli: Dobri znanci. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Iz koncertnih dvoran: gala večer z Lucianom Pavarotijem, posnetek iz olimpijske dvorane v Münchnu. 21.35 Izbor iz satelitskih programov. TV ZAGREB Prvi program 8.25 Tv v šoli, 12.55 Smučarski skoki, 15.25 Ponovitve, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kriminalistične zgodbe, 20.55 Kviz, 22.10 Dnevnik, 22.20 Kultura, 23.50 Nočni program. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Tv v šoli, 13.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Evropski policaji, 21.10 Casanova (film), 23.30 Oko (film). Drugi program 11.00 100 let SPO, 12.55 Šport, 16.00 Glasbeni avtomat, 17.00 Papež v Avstriji, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 100 let socialne demokracije, 21.20 Šport, 22.40 Umetnične.	Sobota, 31. 12. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Silvestrski spored Radia Murska Sobota (sodelovanje na telefonu 21 232 in 21 579), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo pri telefonu 21 232 od 14.00 do 16.00). TV LJUBLJANA Program: LJ 1 7.40 — 11.35 in 15.30 — 3.10 Teletekst RTV Ljubljana. 8.05 Otroška matineja Lonček, kuhaj: jajca s kisló smetano. 8.10 N. Simončič: Čmrlj iz Kolorada, lutkovna igrara. 8.40 P. Stroyer: Pepe s trobento. 8.55 Ljubo doma, kdor ga ima, oddaja tv Zagreb. 9.25 Čiračara, angleška nanizanka. 9.50 Slovenski ljudski plesi — 40 let akademske folklorne skupine France Marolt. 10.20 Izbor tedenske programske tvornosti. 13.20 David Copperfield, I. del. 14.10 Ključni mesta, češkoslovaški mladinski film. 15.20 Pamet je boljša kot zama: čarjanje za bistro glavo. 15.35 Studio je vaš, Tatjana in Davor, glasbena oddaja za mlade. 16.15 Poročila. 16.30 Nedorolžeži na tujem, ameriški mladinski film. 18.00 Zaščita matere in otroka, francoska poljudnoznanstvena serija. 18.25 Novoletno odštevajanje. 19.01 Knjiga. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.10 Garfield, risanka. 20.25 Zrebanje 3 x 3. 20.50 Zdravilo za strah, musical. 21.50 Moped show. 22.20 Zlata kaseta. 0.20 London — Ljubljana. 1.15 Elita ubijalcev, ameriški film. TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.55 Mladinsko silvestersko popoldne, 19.30 Dnevnik, 20.00 Novoletni sporeda. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Otroški in mladinski silvestrski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dva silaka (film), 22.15 Noži v kasbahu (film), 0.10 Bandit s temnomodrimi očmi (film), 16.00 Glasbeni avtomat, 17.00 Življenje in smrt ob reki, 17.30 Angeli, vragci in demoni, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Jesen v Laganu, 21.15 Univerzum, 22.15 Šport, 23.10 Mannix. TV MADŽARSKA Čarji. 11.30 Silvestrski otok, verižna igra. 11.50 Tretji kanal, 5. del. 12.25 Iz Amerike: Folk-glasba iz Kalifornije. 15.00 — 3.00 Od treh do treh, silvestrski program na dveh kanalih.	Nedelja, 1. 1. 1989 13.00 do 19.00 Posebna novoletna oddaja z obilico dobre volje, glasbe, s presečenji in nagradami za poslušalce, ki bodo neposredno sodelovali — spet po telefonu na številki 21 232 in 21 579. TV LJUBLJANA Program: LJ 1 8.00 — 0.50 Teletekst RTV Ljubljana. 8.25 Otroška matineja Živ žav I. del. 9.20 Vrnitev antilope, ponovitev angl. nad. 9.45 Cvetje v jeseni, slovenski film. 11.40 Zrebanje — novoletni 3 x 3. 12.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos. 13.40 Garmisch-Partenkirchen: smučarski poleti za svetovni pokal, prenos. 15.30 Izbor iz JRT novoletnih programov. 17.00 Tv dnevnik I. 17.15 Ex libris: O lutkarstvu. 18.20 Zgodbe iz življenja rastlin, 11/13. Seme in plod, francoska poljudnoznanstvena serija. 18.45 Risanka. 19.16 Tv okno. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Naš utrip. 20.35 M. Buh-A. Tomasič: Čisto pravi gusar, 5/5. 21.25 Podarim dobim. 21.40 Zdravo (vmes poročila) 22.40 Novoletna video godba. 23.40 Najboljše iz JRT novoletnih programov. TV ZAGREB Prvi program 8.15 Brezrepi Pele (film), 9.30 Novoletni spored za mladino, 11.55 Novoletni koncert Dunajskih filharmonikov, 16.00 Superman 3. del (film), 19.30 Dnevnik, 20.00 Džekna (drama), 21.00 Magazin, 22.00 Vrtnica, 0.40 Ponny Express (film). TV AVSTRIJA Prvi program 13.45 Otroški in mladinski novoletni spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Spomini na Afriko (film). Drugi program 3.25 Nadaljevanje filmskega večera: Pacifik Banana, Lovca na ljudi, Od jutri sva bogata, Gosji marš, 9.05 Matineja, 12.15 Novoletni koncert Dunajskih filharmonikov, 13.30 Športno popoldne, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Prihodnost tv, 21.30 In sedaj še vse enkrat (film), 23.00 Ko je prišel Jim Dolan (film). TV MADŽARSKA 8.30 Bal norcev, TV igra. 9.50 Gospodinjimo. 10.05 Ubijalec medvedov, pravljica igra. 11.20 Risanka. 12.00 Novoletni koncert z Dunaja. 15.35 Videoklipi. 14.20 Narodna za orkester. 14.30 Varstvo okolja. 15.15 Studio mladih umetnikov. 16.15 Barkochba. 16.55 Kdo bo ostal doma? 17.35 Delta. 18.00 Novoletno voščilo. 18.30 Rentgen. 19.20 Razgovor z Miklošem Nemethom. 20.05 S. Petőfi. 20.30 Madžarska stoletja. 20.50 Jastrebov dan, ameriški film.	Ponedeljek, 2. 1. Ni programa. TV LJUBLJANA 8.35 — 23.10 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Mozaik: 9.00 Zrcalo tedna. 9.15 Naš utrip. 9.45 Podarim dobim, ponovitev. 10.00 Živ žav. 10.50 Hans Christian Andersen, amer. film. 12.40 Iz poveljnih programov tv Sk, tv Pr in JRT. 14.55 London — Ljubljana, ponovitev. 16.05 Tv dnevnik I. 16.20 Ko se bliža konec, amer. film. 17.55 Zgodbe iz življenja rastlin, 12/13 socvetja, francoska polj.-znan. serija. 18.20 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček: avto, ljubo doma, kdor ga ima, 7/8. 19.15 Tv okno. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Fischer-Roberts-Saunders: Ciklon Tracy, avstral. nadal. 20.55 F. M. Dostojevski: Stričkove sanje, predstava drame SNG Ljubljana. Program: LJ 2 15.40 David Copperfield, 3. del zabavne serije. 16.30 Lojtrca domačih. 18.35 Besangelov II, 3. del ameriške nadaljevanke. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Umetniški večer: Carmen, francosko-italijanski film. TV ZAGREB Prvi program 8.20 Otroški in mladinski spored, 17.00 Šport v 1988, 18.30 Novoletni koncert resne glasbe, 19.30 Dnevnik, 20.00 V vrtincu (film). 23.45 Mesto nevarnosti (film). TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver (nadaljevanje), 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Planet preletih (film), 23.00 Svetlola-skina ljubezen, 0.25 Nasilni moški (film). Drugi program 16.00 Glasbeni avtomat, 17.00 Usmiljenje, 17.30 Lipova cesta, 18.00 Angeli, vragci in demoni (nadaljevanje), 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Klinika v Schwarzwald, 21.15 Schilling, 22.00 Čas v sliki, 22.20 Carriers poje v cerkvi, 23.05 Hrestač (balet). TV MADŽARSKA 9.10 Delta, pon. 9.35 Vdove, pon. kriminalke. 10.25 Tanglewood, pon. 1. dela. 16.45 Video-novice. 16.55 Poročila v romunščini. 17.00 Naštevajanje mesecev, januar. 17.35 Ema in dedek, angleška serija. 17.45 TV spored za 3 dni. 18.00 Notranja politika. 18.15 Koledar 1989. 19.00 Literarne uganke za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Žogaste sanje, TV film. 21.15 Panorama. 22.05 Cerkev v Budimu. 22.25 TV dnevnik.	Torek, 3. 1. Ni programa. TV LJUBLJANA Program: LJ 1 8.45 — 23.50 Teletekst RTV Ljubljana. 9.10 Snežak, češkoslovaška oddaja. 9.50 Maribor: Svetovni pokal — Zlata lisica, veleslalom (2), prenos I. teka. 11.30 Domači ansambli: Ansambel Marelja. 12.00 Maja, kratki igrani film za mladino. 12.50 Maribor: svetovni pokal — zlata lisica veleslalom (2), prenos II. teka. 13.30 Iz novoletnih JRT sporedov. 16.40 Kamniti lisjak, ameriški film (del. naslov). 17.35 Tv dnevnik I. 17.50 Zgodbe iz življenja rastlin, 13/13. Orhideje ali kukavičnice, francoska poljudnoznanstvena serija. 18.15 Spored za otroke in mlade. 19.15 Tv okno. 19.20 Dobro je vedeti. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 V vrtincu, ameriški film. 23.40 Video strani, tv okno. Program: LJ 2 20.05 koncert Big banda RTV Ljubljana, posnetek II. dela koncerta. 20.45 Zrebanje Jota. 20.50 Portret: Triptihon. 21.30 Izbor iz satelitskih programov. TV ZAGREB Prvi program 8.20 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sladžana Milošević, 20.35 Carmen (opera), 22.55 Dnevnik, 23.10 Felix Krull. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Spomini na komika, 21.07 Dallas, 21.55 Težave s Harryjem (film), 23.35 Pozdrav Cosa Nostre (film). Drugi program 17.30 Angeli vragci in demoni, 18.00 Alf, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Prihodnost tv, 21.15 Zunanje politični raport, 22.00 Čas v sliki, 22.20 Labodje jezero (balet). TV MADŽARSKA 9.10 Ponovitve. 11.55 Telovadba za invalide. 16.55 Panonska kronika. 17.05 Poročila v nemščini. 17.10 Naš ekran, v nemščini. 17.40 Notranja politika. 17.55 Fundacija za Szeged. 18.30 Zgodovina glasbe, 14. del. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Polip, I. del italijanske serijske kriminalke. 21.15 Studio '89, kulturni TV tednik. 22.00 Sylvia Sass, portret v osmih slikah. 22.40 TV dnevnik.	Sreda, 4. 1. 5.30 Prebujajte se z nami! (prva jutranja oddaja Radia Murska Sobota: glasba, cestne razmere, vreme, informacije iz domačih logov. Poslušajte nas, sodelujte!) 8.00 Konec jutranje oddaje. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, gospodarske minute, reklame, glasba), 18.00 Vprašanja, odgovori, 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. TV LJUBLJANA Program: LJ 1 9.45 — 10.50 in 16.00 — 23.25 Teletekst RTV Ljubljana. Maribor — Zlata lisica, slalom (2): 9.20 — 10.30/45 — I. tek, 12.20 — 13.00/15 — II. tek. Innsbruck — smučarski poleti: 12.55 — 15.00. 10.10 Mozaik. Portret: Triptihon. 16.30 Tv dnevnik I. 16.45 Mozaik. 18.20 Spored za otroke in mlade. 19.20 Dobro je vedeti. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Kitajski sindrom, ameriški film. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.25 Svet poročja. TV ZAGREB Prvi program 8.20 Otroški in mladinski spored, 16.45 Ponovitve, 17.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Filmski večer, 22.35 Dnevnik, 22.55 Nočni spored. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Lepotica in zver, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dva silaka (film), 22.15 Noži v kasbahu (film), 0.10 Bandit s temnomodrimi očmi (film), 16.00 Glasbeni avtomat, 17.00 Življenje in smrt ob reki, 17.30 Angeli, vragci in demoni, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Jesen v Laganu, 21.15 Univerzum, 22.15 Šport, 23.10 Mannix. TV MADŽARSKA 9.10 Tretji kanal. 9.55 Studio '89, pon. 10.40 Longuelune-ovi, pon. francoskega filma. 17.15 Video-novice. 17.30 Varstvo umno prizadetih. 17.40 Rehabilitacijski magazin. 18.10 Prednosti nekega pobalina, sovjetsko-estonski film. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Straub F. Bruno, portret, ob 75-letnici predsednika predsedniškega sveta LR Madžarske. 21.00 Shergar, angleški TV film. 22.15 TV dnevnik.	Četrtek, 5. 1. 5.30 Prebujajte se z nami! (z Radia Murska Sobota v nov dan — informacije za šolarje, voznike, kmete, uslužbenice. Sodelujte z nami in nam po telefonu 21 232 in 21 579 svetujte, kako oblikovati jutranje radijsko prebujanje po vašem okusu!) 8.00 Konec jutranje oddaje. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, kulturna oddaja, reklame, glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. TV LJUBLJANA 9.45 — 11.40 in 15.55 — 23.35 Teletekst RTV Ljubljana. 10.10 Mozaik: šolska tv: slikar tehnike, 3. odd. Slovenski ljudski plesi, 9. odd., poljudnoznanstvena oddaja. 16.30 Tv dnevnik I. 16.45 Mozaik, ponovitev. 18.20 Spored za otroke in mlade. 19.20 Dobro je vedeti. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Tednik. 21.00 J. B. Priestley: Zbiledi blišč, angleška nadaljevanke, 2/7. 21.55 Tv dnevnik 3. 22.05 Retrospektiva jugoslovanskega filma 30 let nagrade Jelen. V gori raste zelen bor. Program: LJ 2 20.05 Mali koncert. 20.20 Mostovi. 20.50 Oči kritike. 21.10 Plesni nokturmo. 21.25 Izbor iz jugoslovanskih programov. TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 15.15 Ponovitve, 17.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Spekter, 21.00 Kviz, 22.10 Dnevnik, 22.30 Nočni spored.

ljubljska banka

Pomurska banka Murska Sobota

TV MADŽARSKA

9.05 Početniška matineja, filmi za otroke. 9.55 Ponovitve, I. Zgodba neuspelega bojnega pohoda, 2. Delta. 11.45 Telovadba za invalide. 16.55 Prometna varnost. 17.05 Spored za 4 dni. 17.15 Za upokojence. 17.45 Tek. 18.00 Okno, služnostni program. 19.30 TV dnevnik. 20.10 Rumeni telefon, TV igra. 21.40 Umetnina tedna. 21.50 Glasbeni utrinek. 22.40 Dve na en mah, angleški TV film. 23.45 TV dnevnik.

Oglašujte
V VESTNIKU!

GRADITELJI POZOR!

Pridemo po les, ga razrežemo, dostavimo na dom, naredimo strešno konstrukcijo in pokrijemo. Izdelamo vam tudi ladijski pod.

VSE PRI ENI HIŠI!

Obenem želimo strankam in poslovnim partnerjem srečno, zdravo in uspešno 1989!

SE PRIPOROČAMO!

Olajšajte si delo!

Obratujemo vsak dan od 7. do 19. ure

FRAS J & M

TESARSTVO-ŽAGARSTVO

Skakovci 21
69261 CANKOVA

NAROČILNICA

NAROČAM VESTNIK

Časopis začnite pošiljati od dne

Ime in priimek:

Naslov: kraj, ulica, hiš. št.

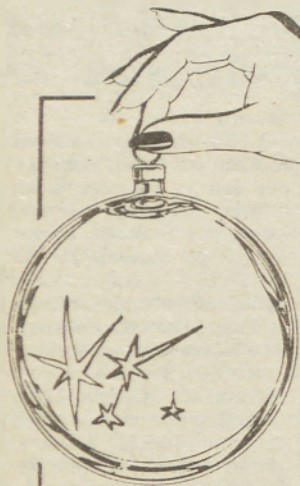
Podpis:

Datum:

Naročilnico natančno izpolnite s tiskanimi črkami, izrežite in pošljite na naslov: VESTNIK, 69000 MURSKA SOBOTA, Titova 29.

Gostišče Izletnik, Ignac Rajh Bakovci, se zahvaljuje vsem gostom, prijateljem in znancem za zaupanje v letu 1988 in vas vabi, da se jim pridružite tudi v prihodnje.

Želimo prijetne praznike in srečno, zdravo in uspešno 1989.

Ste se že odločili, kje boste preživeli najdaljšo, najlepšo in najbolj veselo noč v letu?

Preživite jo z nami in gotovo se boste pravilno odločili! Naravno zdravilišče Lendava je pripravilo za vas:

- silvestrovanje in novoletni ples v **hotelu Lips** — kar dva dni bo za vaše dobro počutje skrbel ansambel Magnet s povezovalcem programa Miloradom Korbarjem;
- prijetno presenečenje;
- za ljubitelje madžarske in ciganske glasbe posebno presenečenje: v **gostilni Park** vas bo v novo leto popeljal ansambel Kardoš;
- domača hrana in pristna lendavska kapljica.

Rezervacije in informacije v **hotelu Lips** (tel.: 75 722, 75 720 in v **gostilni Park** (tel.: 75 034).

Srečno novo leto 1989!

WANTED

Martin in Julie Doma, Tišinska 14, Murska Sobota, želita svojim cenjenim gostom srečno novo leto 1989!
STEAKHOUSE "GRILL JULIE"

TRGOVINA NA DROBNO, VERA HORVAT, Žižki št. 61/a

prodaja vse špecerijsko blago, kruh, mesne izdelke, sadje, zelenjavo in pijače — po konkurenčnih cenah — ter vse gospodinske potrebščine. Želimo srečno novo leto in se priporočamo za obisk!

Gostilna Zdravec-Dervarič iz Radovec na Gorickem želi svojim gostom srečno novo leto in vabi na silvestrovanje!

KULTURNA SKUPNOST MURSKA SOBOTA

objavlja razpis

o podeljevanju nagrad Kulturne skupnosti Murska Sobota za zasluge na kulturnozgodovinskem, muzejskem, likovnem, literarnem, prevajalskem, knjižničnem, publicističnem, gledališkem in glasbenem področju, na področju varstva naravne in kulturne dediščine in drugih kulturnih področjih.

Podeljene bodo naslednje nagrade: plaketa z denarno nagrado za vrhunske dosežke v kulturi,

plaketi — poklicnim organizacijam in priznanji za dolgoletno marljivo in vestno delo v kulturi.

Predloge z utemeljitvami pošljite Kulturni skupnosti Murska Sobota, Titova 24, najpozneje do 16. 1. 1989.

ARCOMURKA

AGROSERVIS, p. o. Murska Sobota

SERVIS motornih vozil in kmetijskih strojev

Pripravite svoje vozilo za hladnejše dni. Potrebovali boste hladilno tekočino. In pravočasno si zaščitite vozilo pred rjo. Priporočamo vam zaščito dinitrol.

Srečno 1989!

zaščita

Dinitrol

zaščita anti-explo

PRODAJA vozil, sestavnih in rezervnih delov

Srečno novo leto 1989 želi svojim gostom

GOSTILNA BENČEC iz Bakovec!

Paša za oči in usta

S pomočjo osmih izjemnih priročnikov o lepoti prehranjevanja PAŠA ZA OČI IN USTA boste odlej lahko oblikovali kulinarčne izdelke nepozabnega okusa in najprivlačnejšega videza. Glavni poudarek nove serije je na vrhunski fotografiji, ki je večnamenska. Pomaga pri izboru jedi, prikazuje možnosti serviranja, predstavlja posamezne ustvarjalne postopke in krepki v nas željo po estetskih vrednotah prehrane. Recepti so enostavni, cenovno privlačni, hkrati pa izjemno učinkoviti tako po okusu kot obliki. Skoraj pri vsakem receptu je dodatno navodilo, ki predlaga nove možnosti ali vam izda kakšno posebej učinkovito kuharsko skrivnost. Dve knjigi poudarjeno skrbita za vitki stas z navedbami hranilnih vrednosti, posebej so označene jedi, primerne za zamrzovanje, v vsaki knjigi pa so tudi podatki o živilih in njihovi uporabi v sodobni kuhinji. Skratka — pri tej najmodernejši seriji izbranih resnic o jedeh in prehranjevanju ne gre več za obilnost zalogaev v skledah brez dna, temveč za vsestransko privlačnost ponujene dobrote. Da bi bili vsak dan bolj ljudje tudi za jedilno mizo! Da bomo vstajali od naših obedov z osrečujočim občutkom, da smo doživeli nekaj lepšega in popolnega, da smo izkazali tudi svojemu človeškemu telesu tisto dolžno spoštovanje, ki smo mu ga doslej odrekli. Koga boste prvega povabili »na eno lepo večerjo«?

VSako ČETRTLETJE NOVO DOŽIVETJE

Serijo PAŠA ZA OČI IN USTA sestavlja naslednjih osem knjig:

SLADICE — TOKRAT MALO DRUGAČE, ki je pravkar izšla, **MESO — OKUSNO IN POCENI**, **BIOHRANA ZA ZDRAVJE IN UŽITEK**, **PEČIVO S SADJEM, ZELENJAVA, DOBROTE IZ PEČICE**, **ZACIMBE ZA PESTREJŠI OKUS**, **JUHE IN ENOLONČNICE**.

Posamezne knjige bodo po zgornjem vrstnem redu izhajale od letošnjega decembra pa do poletja 1990 — približno v trimesečnih razmakih. Vse knjige bodo imele enak obseg, to je 159 strani velikega formata 22 x 26 cm.

Ugodna cena za prvo knjigo **SLADICE — TOKRAT MALO DRUGAČE** je samo 49.000 din in velja vse do konca leta, čeprav je knjiga že prišla iz tiska in si jo lahko že ogledate. Videli boste, da je res kaj videti! Med naročnike serije bo žreb 15. junija 1989 razdelil 14 dragocenih gospodinskih strojev ISKRA.

Pod istimi pogoji sprejemajo naročila tudi vse knjigarne in založniški poverjeniki založbe Mladinska knjiga.

Slavko Adamlje, član ekipe, ki je prejela zlato medaljo na VI. kuharski olimpiadi v Frankfurtu 1988, priporoča nakup knjige **SLADICE — TOKRAT MALO DRUGAČE** in predlaga

»Vsako nedeljo si pripravite novo sladico.«

Kaj ga je pri novi knjigi posebno prijetno presenetilo?

»V knjigi so novi, domiselni načini priprave jedi z zanimivimi dekoracijami.«

»Sladice so predstavljene v primernih posodah.«

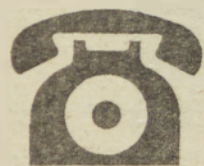
»Uporabljenega je veliko svežega sadja brez težkih sestavnih krem.«

»Priprava jedi je enostavna.«

O celi zbirki pa je prepričan:

»S temi knjigami lahko pozitivno sprememo svoj odnos do hrane.«

Zaupajmo strokovnjaku — pa tudi svojim ustvarjalnim sposobnostim. **PAŠA ZA OČI IN USTA** bo naša trdna opora!

(061) 443-098

M založba mladinska knjiga

Narocilnica

5404 2440 0000

DA, naročam se na serijo osmih knjig PAŠA ZA OČI IN USTA, zato mi, prosim, pošljite prvo knjigo **SLADICE — TOKRAT MALO DRUGAČE**, ki je pravkar izšla, po ugodni prednaročniški ceni 49.000 din. S 1. 1. 1989 bo za naročnike serije začela veljati za prvo knjigo nova cena 78.000 din.

Knjigo bom plačal(a): Priimek in ime _____

— po povzetju, ob prevzemu na pošti; Naslov _____

— v dveh zaporednih brezobrestnih mesečnih obrokih. Poštna št. _____ Pošta _____

Soudeležba pri stroških pošiljanja bo najmanj 1.500 din Zaposlen(a) pri _____

Datum: _____ Matična št. občana _____

Podpis: _____ Ta naročilnica zavezuje založbo in naročnika. Morebitne spore rešuje pristojno sodišče v Ljubljani.

SPORED FILMOV V KINU »PARK« MURSKA SOBOTA od 30. dec. do 5. jan.

30. dec. ob 17. uri amer. komedija **POLICIJSKA AKADEMIJA II** del.

30. dec. ob 19. uri amer. erot. film **DETEKTIVKA IZ BEVERLY HILLSA TRDA EROTIKA** mladini do 18. leta ne dovolimo gleda filma!

31. dec. in 1. januarja **NI KINOPREDSTAV!**

2. jan. ob 17. uri amer. akc. film **ROCKY IV** del.

2. jan. ob 19. uri amer. erot. film **DETEKTIVKA IZ BEVERLY HILLSA TRDA EROTIKA** — mladini do 18. leta ne dovolimo gleda filma!

3. jan. ob 17. in 19. uri amer. akc. film **ROCKY IV** del.

4. jan. ob 17. in 19. uri amer. film **NISEM NEUMNA**.

5. jan. ob 17. uri amer. film **NISEM NEUMNA**. Režija: Evelyn Purcell, igrata Rossanna Arquette in Eric Roberts. **OBE-TAJOČA MLADA ZVEZDNIKA STA POROK ZA DOBER FILM, VREDEN OGLEDA!**

5. jan. ob 19. uri it. erot. film **NEŽNA KOŽA DEVICE ANGELE**. Mladini do 16. leta ne dovolimo gleda filma!

Prodaj

RENAULT GTL 4, letnik 1983, december, prevoženih 63.000 km, registriran do oktobra 1989, prodam. Informacije po telefonu. 069 75 066 in 75 201 — Stefanec, LE-19338

KOMPRESOR ZA LAKIRANJE AVTOMOBILOV prodam. Ladislav Kosa, Lendava Cankarjeva 11. LE-19339

TRAKTOR STEYR 188, 28 KM, s koso, dobro ohranjen, prodam. Mavrin, Babinec 30, Ljutomer. IN-16517

STARO HIŠO in dve gradbeni parceli (Gančani) zelo ugodno prodam. Informacije: Stefan Maučec, Gančani 126, ali telefon: 87 289. IN-16518

HIŠO s prvo ploščo, v bližini Ljutomer (asfalt, telefon, voda, elektrika pri hiši), prodam. Telefon ob 18. do 20. ure: (069) 81 679 IN-16519

KOMBI 850, letnik 1979, prodam. Letnik 81 375. IN-16521

SAKŠOEON AMATTI TENOR prodam. Leopold Horvat, Ljutomer, Cankarjeva 6. IN-16523

Ob koncu leta in tudi v novem 1989. letu na kozarček in piko na Holivo v Osmico. Gostilničarka Trezika Sobočan želi vsem dosedanjim in prihodnjim gostom srečno, zdravo in uspešno novo leto.

STAREJŠO HIŠO in gospodarsko poslopje v Galušaku pri Vidmu ob Sč., (voda, elektrika), 2,5 ha zemlje, prodam. Plaćilo delno na obroke. Alojz Ekari, Zavita 3, Sp. Duplex, telefon dopoldne: 062 211 537. IN-16511

FIAT 128 SPORT prodam. Silvo Dominko, Stari trg 9, Ljutomer. IN-16512

ŠTEDILNIK NA TRDA GORIVA, skoraj nov, levi, prodam. Flisar, Krog, Brodarska 43. M-8651

PLUGE, 10-colne, visok khrens, in motorno žago dolpino prodam. Brezovi 55. M-8653

TRAKTOR IMT 560 prodam. Telefon: 77 633. M-8655

PARCELO V LENDAVI prodam. Gostilna Šihlec, Lendavske Gorice. LE-19329

PRIKOLICO ZA AVTO in varilni aparat prodam. Odranci 234. M-8402

TERMOAKUMULACIJSKO IN PLINSKO PEČ, hladilnik, 180 l, otroško posteljo in motorno žago JAWA, 350 ccm prodam. Telefon: 26 726. M-8656

4 ZIMSKE GUME, 145 x 13, in priključek za prikolico, tip golf, prodam. Telefon: 24 674. M-8659

ŠKODO 100 L, letnik 1972 (tudi po delih), prodam za 400.000.— din. Veržej, Ul. Frana Kozarja 5. M-8665

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO prodam. Hozjan, Velika Polana 161. M-8666

REGAL ZA DNEVNO SOBO z steklenimi vrati, trajnožarno peč plamen, otroško posteljo in stajico prodam. Telefon po 15. uri: 24 682. M-8667

VESTNIK

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar (kultura), Japi Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Branko Žunec, Endre Gonter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I. Telefoni: novinarji 21 383, 21 232; direktorica in glavna urednica, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, GPS in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085 in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za II. polletje 1988 je 25.000 — dinarjev, za delovne organizacije 50.000 — dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk: ČGP VEČER Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

KOSO DUBRAVA za traktor deutz 45 prodam. Bakovci, Zvezna 6. M-8668

KOSILNICA BARTOLINI NAPRODAM. Selo 102, Prosenjakovci. M-8669

KLET in 12 arov vinograde v Lendavskih Goricah prodam. Stefan Žerdin, Velika Polana 75. M-8671

ZASTAVO 101, rahlo karambolirano, prodam. Okoslavci 6, p. Videm ob Ščavnici. M-8672

ŠTEDILNIK NA TRDA GORIVA in termoakumulacijsko peč, 3,5 KW, prodam. Gradišče 3. M-8673

ZDOMCI! **HIŠO V KRIŽEVCIH PRI LJUTOMERU**, takoj vseljivo, prodam. Telefon: 81 994. M-8674

KAVČ IN DVA FOTELJA prodam. Balažic, M. Sobota, Daneta Sumenjak 18. M-8675

NOVO IN STARO HIŠO v bližini Murske Sobotice prodam. Telefon: 062 29-716. M-8435

WARTBURG KARAVAN in travnik v Murski Soboti prodam. Murska Sobota, Cankarjeva 49. M-8450

MEDETAŽNO STANOVANJSKO HIŠO v središču Murske Sobotice (dvojček), prodam. Informacije po 17. uri: telefon 26-481. M-8546

ZASTAVO 750, letnik 1980, registrirano do aprila 1989, ugodno prodam. Grad 123. M-8583

ŠTEDILNIK GORENJE, nov, 50 cm, električni, prodam za 80 SM na odplačilo. Telefon: (069) 82-218. IN-16526

KOVINSKO KONSTRUKCIJO za 160 m² strehe prodam. Telefon: (069) 81-900. IN-16525

RENAULT 4, letnik 1985, prodam. Milan Žunič, Stanjevi 5. M-8676

KOMPRESOR, 1001, prodam. Domanko, Paričjak 12, p. Radenci. M-8677

BREJO SVINJO prodam. Gornja Bistrica 153 a. M-8680

GOSTILNA SPIRIČ ČERNELAVCI SE ZAHVALJUJE SVOJIM GOSTOM ZA ZAUPANJE IN JIM ŽELI MNOGO ZDRAVJA, USPEHOV IN SREČE V NOvem LETU 1989!

PLANIRNO DESKO, novo, za pluježne snega po ulicah in planiranju zemlje, prodam. Ivan Dravec, Turnišče, Poljska 4. M-8683

HIŠO s 1300 m² zemlje prodam. Telefon: 062 27-052. M-8684

HIŠO V KRESNICAH, 13 x 11 m, potrebna adaptacije (telefon, trifazni tok, primerna za obrt), prodam ali zamenjam za dvosobno stanovanje v Ljubljani. Mirko Lipanovič, Kumroška 19, Ljubljana. M-8685

NEMŠKO OVČARKO, staro osem mesecev, prodam. Naslov v pravi listi. M-8686

PARCELO, primerno za gradnjo kleti na Jelovškem bregu prodam. Naslov v pravi listi. M-8687

OPEL REKORD 20 S, letnik 1980, prodam. Krajna 42. M-8689

LADO RIVO, zelo dobro ohranjen, prevoženih 15.000 km, prodam. Bakovci, Stara ulica 1. M-8690

MOPED APN 6, s štirimi prestavi, star 15 mesecev, prodam. Roman Hoheger, Murski Črnci 53 b. M-8693

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE, valjar in silažni kombajn prodam. Murski Petrovci 24 a. M-8694

DELE ZA MERCEDES 11-13, diferencial, menjalnik-reduktor, kabina, pokrov motorja in drugo, prodam. Alojz Bokan, Jurij 31, Rogašovci, telefon: 069 78-742. M-8700

ZAMRZOVALNO OMARO, 100 l, prodam. Lopert, Murska Sobota, Stara 10, telefon: 22-009. M-8704

DVE KRAVI, kontrola A, breji, prodam. Središče 43, p. Prosenjakovci. M-8705

KOMPLETNO POHIŠTVO ZA KUHINJO, tip GRACIA MARLES (be lo-rjavi ultrapas), s hladilnikom in štedilnikom, kombinirano omaro za jedilnico, dve postelji, nočni omarici ter psiho (orohov furnir), vse ohranjeno, prodam. Ogled vsak dan. Murska Sobota, Miklošičeva 15. M-8706

DAN STARE PIŠČANCE

TEŽKIH PASEM — brojerje

NESNICE — samo jarkice

NISNICE, RJAVE — jarkice in petelini

NESNICE, GRAHASTE — jarkice in petelini

že lahko naročite v prodajalnah kmetijskih zadrug:

LENDAVE, GORNJE RADGONE, PANONKE IN LJUTOMER — KRIŽEVCI.

Domače je boljše in cenejše.

Rejec:

tozd **MURSKO POLJE VERŽEJ**

tel.: 87 087

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota. Ureja uredniški odbor:

AVTOMOBILSKI DELI PO UGODNI CENI

novi in rabljeni za motor in ploščevino

AUTO REČEK, WINDSCHMIDT HOF

tel. 9943 3156 2269

TRI SVINJE, visoko breje, prodam. Rakičan, Tomšičeva 35. M-8688

OMARO ZA SPALNICO, novo, še zapakirano, ugodno prodam. Telefon: 26-486. M-8707

KRAVO, staro šest let, brejo, prodam. Črenšovci 122. M-8708

TRAKTOR ZETOR 7211, osebno avto-peugeot 305, zastava 750, kosilnico dubrava in BCS ter voz z gumijastimi kolesi prodam. Franc Kurbus, Radenski Vrh 43. M-8709

HIŠO V MURSKI SOBOTI, Naselje 14 divizije, prodam. Informacije po telefonu: 23-518. M-8710n

JANEZ BUKOVEC, KOBILJE, servis gospodinjskih aparatov, želi vsem strankam

SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1989

Ier se s svojimi storitvami ludi v prihodnje topla priporoča!

MLADO, visoko brejo kravo, prodam. Ravenska 16, Odranci. M-8711

DRVA (akacija, suha) prodam. Satahovi 51. M-8713

STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO, primerno za obrt, prodam. Naslov v pravi listi. M-8751

GOZD V MAČKOVCIH, 30 arov, mešani, ob glavni cesti, prodam. Naslov v pravi listi. M-8752

GOSTINSKI LOKAL v gradnji na Hotizi, ob glavni cesti, prodam. Informacije: telefon 71-212. M-8755

TELICO, brejo sedem mesecev, kontrola A, prodam. Stefan Poredoš, Domajinci 57. M-8757

STROPNE NOSILCE, dolžina 5 m, večjo količino, salonnine plošče, rjave, 6-rebrne, 170 kosov, vse novo prodam 15 odstotkov ceneje ali po dogovoru menjam za drug gradbeni material. Žizki 90. M-8758

TRAKTOR IMT 560 prodam. Mačkovec 14. M-8759

GOSPODARSKO POSLOPJE in 50 arov travnika prodam. Naslov v pravi listi. M-8760

ŠKROPILNICO KŽ, Kranj, 340 l, prodam. Lemerje 62. M-8763

OSEBNI AVTO 650 P, letnik 1980, prodam. Plug posavac, 2-brazdni, 12-colni, prodam ali zamenjam za manjšega. Bratonci 88. M-8754

MILAN ZORGER, gradbeno mehanizacija, hitro in kakovostno opravlja:

planiranje zemlje, rigolanje zemljišč za vinograd.

Vsem občanom in svojim strankam pa želi **USPEŠNO, SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1989** ter se tudi v novem letu topla priporoča

NA SONČNEM IN MIRNEM KRAJU, 10 km iz M. Sobotice, blizu Moravskih Toplic, prodam novo stanovanjsko hišo (8 x 8), centralno ogrevano, kompletno opremljeno, 1500 m² parcele, ali dam v najem za 10 let, najraje zdomcu. Informacije po telefonu: 064 50-554, po 19. uri. M-OP

STANOVANJSKO HIŠO v IV. gradbeni fazi, s 1700 m² zemlje, v neposredni bližini Ljutomer, prodam. Informacije po telefonu: 062 845-519. M-8415

MERCEDES 200 (bencin), letnik 1981, in AUDI 100 L, letnik 1980, prodam. Telefon: 23-081. M-8765

ZASTAVO 750 prodam. Jože Bohar, Ivanjševci 1, p. Prosenjakovci. M-8612

KOMBAJN ZMAJ 142 z adapterjem za koruzo, kombajn za krompir, poljski, ter visokotlačno stiskalnico za seno, vse staro tri leta, prodam. Dobroben 238. M-8613

REZERVOAR ZA GORIVO, nov, za citroen GS, prodam. Stanko Zorec, Podgradje 7 a, Ljutomer. M-8615

KOTNO KLOP in poč. ležišče prodam. Cilka Novak, Murska Sobota, Lendavska 19 a. M-8617

DVA PARA SMUČI ELAN prodam. Telefon: 78-036. M-8619

OPEL CORSKO NAPRODAJ. Telefon: 21-950. M-8620

GOLF, dizel, prodam. Telefon: 71-302. M-8621

NOVO STANOVANJSKO HIŠO, v središču Lendave prodam. Klicati po 16. uri po telefonu: 75-863. M-8622

HIŠO Z DELAVNICO V MURSKI SOBOTI in posebej garažo prodam. Informacije po odvetniku Danilu Harju. Telefon: 23-122 ali 26-469 zvečer. M-8624

OTROŠKO POSTELJO z jogijem prodam. Mesarič, Lendavska 6. M-8525

RAČUNALNIK COMMODORE 64 z disketo prodam. Rakičan, Cankarjeva 19. M-8626

RENAULT 9 TLE, prevoženih 44.000 km, prodam. Karel Gomboc, Nerađnovci 10, Petrovci. M-8627

PRALNI STROJ GORENJE OLIMPIC prodam. Časar, Lendavska 35 a. M-8628

OMARE IN GOSPODINSKE STROJE zelo poceni prodam. Banič, Murska Sobota, Ob progi 73, ali telefon: 22-011. M-8629

MERCEDES 230, letnik 1980, prodam. Bogojina 4 b. M-8630

GOSPODINJE!

Če vam zanuzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. Majdnjak**, Gornji Slaveci 6, Kuzma (069) 78-271

Popravilo z garancijo na vašem domu.

DVE WAUXHALLOVI PLATIŠČI z zimskimi gumami ugodno prodam. Černelavci, Gorička 61, telefon: 26-356. M-8712

TORPEDO TX 55 A, D. V., prodam. Strukovci 43, telefon: 069 76-883. M-8714

KRAVO, brejo devet mesecev, dobro mlekarico, staro pet let, prodam. Ivan Hozjan, Trnje 101. M-8715

ZASTAVO 750, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Vaneča 59. M-8717

REGAL DRAGICA, dvosed, električni štedilnik, hladilnik, kuhinjske elemente in bojler, 10 l, vse po polovinski ceni naprodaj. Telefon: 76-035. M-8718

ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam. Petanjci 98 a. M-8720

OPEL REKORD 2.0 S, letnik 1978, prodam. Telefon: 23-622. M-8721

126 PGL, nov, LADA KARAVAN, letnik 1986, zastava 850 furgon, letnik 1985 in 4 nove gume pireli (175/70 x 13) naprodaj. Telefon: 26-379. M-8724

GOLF, dizel, letnik 1984, zastava AK, 900, letnik 1987, in TAM FURGON, kategorija B, naprodaj. Skakovci 37. M-8725

ŠKODO 110 L ugodno prodam. Vučja vas 37, telefon: 87-251. M-8728

STAREJŠO HIŠO z velikim vrtom, 65 arov, blizu Moravskih Toplic, ugodno prodam. Darinka Lacko, Turnišče, Stefana Kovača 54. M-8729

RENAULT 18 prodam. Celec, Stane-tina Rozmana 12. M-8730

JEDILNI KROMPIR, 2 t, prodam. Telefon: 77-071. M-8731

AVTOMATIKI TOMOS, star eno leto, in dirkalno kolo, 10 prestav, novo, prodam. Murska Sobota, Mladinska 60. M-8732

OSEBNI AVTO ZASTAVA 101 GTI, letnik 1985, prodam. Evgen Časar, Murska Sobota, Stefana Kuzmici 20 a. M-8632

RUČNO OLJE, in televizor, črno-beli, prodam. Telefon: 46-159. M-8634

CITROEN GA, letnik 1981, odlično ohranjen, in globok otroški voziček prodam. Murska Sobota, Mikloša Kuzmici 7. M-8635

IMT 560, letnik 1984, 800 ur, prodam. Bežnovci 5. M-8636

TELEVIZOR, črno-beli, prodam. Murska Sobota, Cankarjeva 53. M-8640

SIMCO 1100 LS, letnik 1974, ugodno prodam. Tušak, Beltinci, Krožna 8. M-8642

TRAKTOR TORPEDO 48 C, s koso, prodam. Gradišče 66, p. Tišina. M-8644

DVA KAVČA in dodani štedilnik calorex na trda goriva prodam. Tišina 3 h ali telefon: 46-200. M-8645

RAČUNALNIK BBC z monitorjem (philips), disketno enoto (640 Kb) z dodatnimi razširitvami, programi in literaturo ugodno prodam. Telefon: 22-776. M-8648

BARVNI TELEVIZOR ORBITER, 56 cm, star deset mesecev, in regal za dnevno sobo (3,60 x 2,20) prodam. Informacije dopoldne 74-377. M-8734

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od
življenja.*

ZAHVALA
DRAGI OČE, tebe ni več med nami,
ostala je praznina. 14. decembra
je v 80. letu starosti umrl dragi
oče, stari oče in sorodnik

Koloman Rituper

iz Kuštanovec

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji
poti, mu darovali vence, šopke in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se govornikom, pevcem in gasilcem.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: sin Feri, snaha Ibolka, vnuka Srečko in Simon, ter
Franc z ženo Heleno

*Lani ta čas smo zrla še v tvoj
obraz, a letos nikjer te več ni.
Zaman te iščejo naše oči.*

*zaman te kliče naše srce.
Srce ljubeče v grobu zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči.*

V SPOMIN

9. januarja mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi
mož, oče in stari oče

Franc Maroš

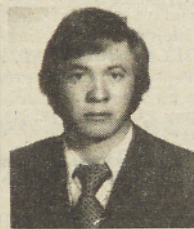
iz Črenšovec

Ne moremo verjeti, da si odšel in se nikoli več ne boš vrnil
med nas.

Tvoj korak je obstal, glas onemel, v našem domu je praznina
in v srcih bolečina.

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

ŽALUJOČI: vsi njegovi

*Nemila smrt,
zakaj nadraže si nam vzela?*

V SPOMIN

23. decembra je minilo 6 bole-
čih let, odkar naju je za vedno
zapustil dragi sin

Franc Šebjan

iz Šalovec

Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in mu
prižigate sveče.

GLOBOKO ŽALUJOČA: mama in oče

*Že pet let v hladnem grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ne mine ura, dan, ne noč,
povsod v naših mislih si navzoč.*

V SPOMIN

7. januarja mineva 5 žalostnih
let odkar je za vedno preneha-
lo biti srce našega dragega mo-
ža, očeta, dedka in tasta

Štefana Nemeta

iz Kobilja

S hvaležnostjo, ki je trajno v naših srcih, se te spominja-
mo.

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu in obi-
skujete njegov prerani grob.

ŽALUJOČI: žena in hčerki z družinama

ZAHVALA

Po dolgi in hudi bolezni nas je
v 85. letu starosti za vedno za-
pustil naš dragi oče

Karel Huber

iz G. Slaveč

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodni-
kom, sosedom, prijateljem, znancem in zdravniškemu
osebju, posebno medicinski sestri Darinki.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem
in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Rozalija, otroci Karel, Regina in Marjan z
družinama, vnuki, pravnuki in drugo sorodstvo

*Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
ker tebe, dragi mož, ni,
da bi skupaj še bili.*

*Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni.
bila je prej tako prijazna,
zdaj pusta bo večne dni.*

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustil dragi mož, svak
in stric

Janez Rožman

iz Filovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim so-
sedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste draga
pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali
vence in cvetje.

Hvala g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za
odpete žalostinke ter govorniku KS za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: ŽENA MARIJA IN DRUGO SOROD-
STVO

*Že eno leto v hladnem grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ne mine ura, dan, ne noč,
povsod v mislih si navzoč.*

V SPOMIN

Mineva žalostno leto, odkar te
ni več med nami, naš najdražji

Aleksander Maček

iz Vadarec 74

Dan brez tebe je prazen, v naših srcih pa krvaveča rana.

VSI TVOJI

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

10. decembra nas je v 80. letu sta-
rosti zapustil dragi mož, oče, tast
in dedek

Jožef Cipot

iz Murske Sobote

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji
poti, vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem, vsem ti-
stim, ki ste nam stali ob strani, z nami sočustvovali, darovali
vence, šopke in v dobrodelne namene ter ustno ali pisno izre-
kli sožalje.

Hvala dr. Kosu, dr. Brozoviču, dr. Vučaku ter osebju internega
oddelka splošne bolnišnice v Rakičanu za lajšanje bolečin.
Posebej se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, pev-
cem za odpete žalostinke in govorniku KS tov. Kardošu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: žena Irena, hčerka Marta z možem Ferijem, vnuk
Milan in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je tiho in mirno zapustila
teta

Ida Adanič

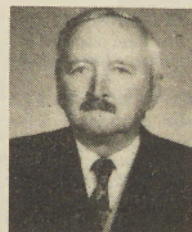
iz Murske Sobote
Vrtna ulica 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sose-
dom in znancem, za izrečeno sožalje ter vsem, ki
so darovali vence in cvetje ter jo pospremili k zad-
njemu počitku.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred in
osebju pogrebnega zavoda za usluge.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi na-
šega draga moža, očeta, ta-
sta in starega očeta

Ludvika Pintariča

iz Martjanec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih tre-
nutkih stali ob strani in nam pomagali. Hvala tudi za iz-
rečeno sožalje in darovano cvetje ter vsem, ki ste ga v
tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala osebju intenzivne nege internega oddel-
ka, seniorju Novaku, pevcem in govornikom.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

*Že eno leto, dragi mož in oče, zdaj počivaš,
klic nobeden te ne zdrami,
tudi solze ne zbude,
napis na grobu nas spominja,
kje naš oče mirno spi.*

V SPOMIN

Zelo boleč je spomin na 30. de-
cember, odkar je zaprl svoje trud-
ne oči naš nikoli pozabljeni dragi
mož, oče, dedek, tast, brat, stric in
sorodnik

Štefan Janič

trgovski poslovodja v pokoju
iz Nuskove

Odšel si tja, kjer ni več trpljenja in ne bolečin. Za teboj ostaja
samo velika praznina v našem domu in v srcih so ostali sledovi
tvojih pridnih rok.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate
sveče.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Po livadi se ozremo,
hiša prazna tam stoji,
vrata nemo so priprta,
ker tebe draga mama, stara mama
več tam notri ni.*

ZAHVALA

Tiho in nepričakovano nas je v 80.
letu starosti za vedno zapustila do-
bra in skrbna mama, tašča, stara
mama in prababica

Katarina Lovrenčec

roj. Mulc
iz Dobrovnika

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih
trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter
darovali za sv. maše, pokojnico pa v tako velikem številu pos-
premili k večnemu počitku.

Posebna hvala g. župniku Krampaču za lep pogrebni obred in
pevkam iz Dobrovnika za odpete žalostinke.

Hvala tudi oktetu ter kolektivu Planike in gasilskemu društvu
iz Turnišča.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Turnišče, 14. novembra 1988

ŽALUJOČI: hčerki Helena in Marija z možem, ter vnukinje
Ivanka, Danica, Darinka in Helena z družinami

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše drage žene,
mame, babice in sestre

Angele Meško

iz Ljutomera

se zahvaljujemo vsem, ki ste ji v zadnjih dnevih lajšali trpljenje, vsem, ki ste jo pospremili na njeni prezgodnji zadnji poti in njen grob prekrili s cvetjem. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem ter govornikom za poslovilne besede. Posebna hvala DO Slovin — TOZD Prevoznistvo, DO IMGRAD in drugim.

ŽALUJOČI: mož Janez, hčerki Elica in Cvetka, sinova Marijan in Dušan ter sestra Zalika

ZAHVALA

7. decembra 1988 nas je v 82. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, tašča, babica in prababica

Alojzija Filipič

roj. Černel
iz Brezovec

Z bolečino v srcih se ob nenadomestljivi izgubi iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali vence, cvetje ali v druge namene ter drago pokojnico v tako velikem številu spremljali na zadnji poti.

Zahvaljujemo se dr. Berdenovi in dr. Bohorju za večletno zdravljenje, duhovniku g. Balažiču za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter tov. Bertalančiču za poslovilne besede. Posebno se zahvaljujemo sosedom Kološevim, Kisilakovi in Poredoševim, ki so ji bili vedno v pomoč. Vsem še enkrat — iskreno hvala!

ŽALUJOČI: hčerka Marija in sin Štefan z družinama

*Skrb, delo in trpljenje
vaše je bilo življenje.
Bolečine in trpljenje ste prestali,
zdaj pa boste sladko spali.*

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je zapustila naša mama, stara mama in prababica

Ema Sapač

roj. Vukan
iz Lemerja

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti. Iskrena hvala dr. Boharju za dolgotrajno zdravljenje. Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO VAS IMELI RADI

*Ak' silni glas bi gromu vzel,
da razodel bi vsem ljudem,
kar sem trpela, saj zase vem,
nihče nikdar bi ne verjel.*

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je po nekaj tednih težke bolezni nepričakovano in za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, prababica, sestra, teta in sorodnica

Justina Janič

iz Nuskove

Z bolečino v srcih se ob boleči in nenadomestljivi izgubi iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vsem dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, ustno ali pisno izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter drago pokojnico v tako lepem številu pospremili k večnemu počitku.

Posebno se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS Rogasovci za ganljive besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Viljem, sin Viktor z družino ter hčerki Marija in Justina z družinama, sestrji z družinama, brat in drugo sorodstvo

*Tam kjer si ti, ni sonca, ne tuci,
le tvoj nasmeh še v srcih nam živi
in nihče ne ve, kako zelo boli,
ko zavedamo se, da več te ni.*

V SPOMIN

Zelo boleč je spomin na 28. december, ko je minilo žalostno leto, odkar nas je nepričakovano zapustil naš predragi mož, ati, brat, sorodnik in prijatelj

Feri Flisar

mizarski mojster
iz M. Sobote

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu, mu prinašate rože in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI, KI SMO GA IMELI NEIZMERNO RADI

*V mojem srcu si se vpisal,
čas ne bo te nikdar izbrisal,
tudi če spokojno spiš,
za mene kakor prej živiš.*

V SPOMIN

25. decembra so minila štiri žalostna leta, odkar nas je zapustil naš dragi mož in oče

Alojz Čizmazija

iz Nedelice

Spomin nate bo živel v naših srcih do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: ŽENA IN OTROCI

*Kje si ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas.*

V SPOMIN

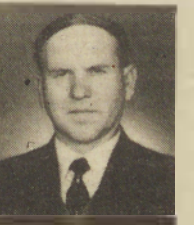
23. decembra sta minili dve leti, odkar nas je tragično zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Štefan Ošljaj

iz Filovca

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

*Kje si ljubi mož in očka,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas.*

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

HVALA

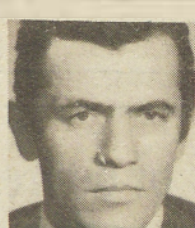
Vsem, ki ste spremljali na zadnji poti našega dragega moža, očeta, dedka in tasta

Martina Kolenka

9. 10. 1930 — 11. 12. 1988
iz Črenšovca

iskrena hvala. Hvala tudi vsem, ki ste nam pisno ali ustno izrazili sožalje in darovali cvetje. Najlepša hvala g. kaplanu, duhovniku Janezu Neradu, pevcem za odpete žalostinke, osebju Kliničnega centra Ljubljana, internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, zdravstvenega doma Črenšovci, posebno patronažni sestrji Mariji, dr. Ivanu Caru, hvala kolektivu Elektromontaže Ljutomer, posebno Miru Zuzzi za poslovilne besede ob odprtem grobu in tudi njegovim sodelavcem. Hvala vsem sodelavcem Kliničnega centra Ljubljana, tozda Planika Turnišče, INE NAFTE Lendava in KINA Črenšovci ter vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovi mnogo prerani zadnji poti.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
ter tihi mir mi zaželite.*

V SPOMIN

Zelo je boleč spomin na 22. december, ko sta minili dve žalostni leti, odkar nas je komaj v 47. letu starosti zapustil naš ljubeči mož, oče, sin, zet in dedek

Štefan Barber

iz Šulince

Hvala vsem, ki se ga radi spominjate in na njegovem preranem grobu prižigate sveče.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Četudi v grobu zdaj počivaš,
med nami živ si,
kot si bil, saj vso ljubezen
in dobroto si za nas izlil.
(narodna)*

V SPOMIN

25. decembra sta minili dve boleči leti, odkar nam je neozdravljiva bolezen vzela voljo do življenja in našega dobrega in skrbnega moža, očeta in starega očeta

Hermana Kočarja

iz Serdice

Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Z BOLEČINO V SRCU VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Franc Širovnik

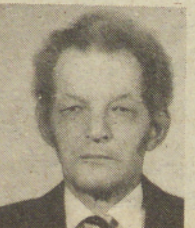
iz Tropovec

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje ali v dobrodelne namene ter nam izrekli sožalje.

Hvala g. kaplanu za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, GD Tropovci in govornici za ganljive besede ob odprtem grobu.

Posebna zahvala kolektivu OŠ Tišina, ki so mi ves čas njegove bolezni stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Še enkrat — iskrena hvala vsem!

ŽALUJOČI: žena Kristina, sin Fredi, hčerki Jožica in Mirica z družinama ter drugo sorodstvo

*Ko sem še živel med vami,
ljubil sem vas vse,
zdaj, ko me več ni,
ljubite me v spominu vi.*

*A ti odhajaš,
vzdihljaji naši
naj te dvignejo v nebo.
Tam boš zvezda,
tam nam žalostnim boš sveril,
tam ti bo lepo...*

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi sin, mož, oče, dedek in brat

Ignac Ftičar

iz Gomilice

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem, botrini in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke ali za sv. maše, dragega pokojnika pa v lepem številu pospremili k večnemu počitku.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke, botru Jožetu Horvatu za poslovilne besede ob odprtem grobu in tov. Peterki za odigrano žalostinko.

Hvala tudi kolektivom Planike, Mure in Integrala Lendava ter mladincem iz Gomilice. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

LJUTOMER

Brez dobrih kadrov ni dobrega gospodarjenja

Kadrovska politika in zaposlovanje sta ena od osnovnih pogojev za dobro gospodarjenje v združenem delu. Tako bi lahko označili rdečo nit zasedanja vseh treh zborov Ljutomerske občinske skupščine, ko so delegati v bistvu neločljivo razpravljali o gospodarjenju po treh četrtinah gospodarskega leta 1988 in realizaciji plana zaposlovanja v tem obdobju.

Nekaj podatkov, ki potrjujejo zgornjo ugotovitev: v zadnjih treh letih je iz Ljutomerskega združenega dela odšlo 6 delavcev z visoko in 15 delavcev z viš-

jo izobrazbo. Prav v zadnjih nekaj letih so tudi rezultati gospodarjenja v glavnem nazadovali. Sedaj so na ravni sedemdesetih let, prav takšna pa je kvalifikacijska sestava zaposlenih.

V gospodarstvu je torej zaposlenih 49 delavcev z visoko izobrazbo, kar je na trenutno 4763 zaposlenih odločno premalo. Ob podatku, da nekateri ozdi nimajo niti sistemiziranih delovnih mest s 6. in 7. stopnjo strokovne izobrazbe, je slika v bistvu zaskrbovalna.

Vprašanje je, kaj se bo dogajalo z združenim delom v prihod-

nje. Ob uvajanju tehnologij višje stopnje, prilagajanju izvozu, zahtevam za boljše produktivnost, večjo kakovost izdelkov in vse drugo, kar zahteva sodobno gospodarjenje, so zahteve skupščine, predsedstva, izvršnega sveta in vseh drugih odgovornih v občini Ljutomer vsekakor upravičene. Zahteve pa so: ustanoviti razvojno skupino ali bolj smelo uresničiti zamisel o koncentraciji strokovnega kadra v razvojnem centru kot osrednji razvojno-raziskovalni instituciji v občini Ljutomer. Nosilke razvoja in ozdi, ki uspešno poslujejo, bi morali začeti zaposlovati strokovno usposobljene kadre, ki bi bili sposobni prinesiti novo kakovost Ljutomerskemu združenemu delu. Dolgoročno zaposlovanje mora temeljiti na ekonomskih vidikih in ne samo na ekstenzivnem razvoju.

Boljšo sestavo zaposlenih si morajo posamezni ozdi zagotoviti z načrtno kadrovske in stipendijske politiko.

Pravzaprav je vse naštetost kakšen kadrovske-politični dejavnik — torej že videno. In res. Vse od problemske konference o kadrovske politiki v občini Ljutomer, ki je pred leti potekala v družbenopolitičnih organizacijah, do številnih zasedanj skupščin, kjer so o teh sklepih že razpravljali in jih sprejemali. Problem je le, ker jih doslej ni nihče uresničeval. In kaj bo z Ljutomerskim razvojem, če tudi sedaj sprejetih sklepov ne bo nihče uresničil?

Dušan Loparnik

— SOBOŠKO ZASEDANJE ZBOROV —

O bolnišnični upravi

Delegati letošnje zadnje občinske skupščine so med drugim brez pripomb sprejeli poročilo o delu začasnega kolegijskega organa pri odpravi pomanjklivosti in nepravilnosti v Splošni bolnišnici. V programu, ki ga je razložil magister Emerik Zver, pa je zapisano, da so izboljšali osebne dohodke delavcev, zmanjšali čakalno dobo v specialističnih ambulantah, uredili nekatere skupne medicinske službe ter nekaj privarčevali z omejitvijo dajanja dodatkov za nekatere bolnike, kar pa ne slabi njihovega zdravljeneja. Postavili so tudi sedemurni delavnik za zdravnike ter zmanjšali število nadurnih, po mnenju začasnega upravitelja pa bi o sedemurnem delavniku morali še enkrat premisliti ter upoštevati oddelčne posebnosti.

Kljub iskanju notranjih rezerv pa tudi letos niso brez rdečih števil, tako zaradi dejavnosti same in visokih materialnih stroškov kot stroškov z novo bolnico. Še vedno za 37 delavcev, ki so jih na novo zaposlili, od zdravstvenih skupnosti ne dobijo plačila, ker je poraba omejena. Z republike skušajo dobiti dovoljenje za večjo porabo v pomurskem zdravstvu, šli pa bodo tudi v delovne organizacije oziroma neposredno svobodno menjavo dela, da bodo dobili denar za delo in osebne dohodke. Kaj več niti ne pričakujejo, saj je jasno, da bo spet minilo leto, ko ne bodo imeli nobenih skladov

mh

— ZASEDANJE SKUPŠČINE OBČINE LENDAVA —

Novo odlagališče komunalnih odpadkov

Sprva je kazalo, da bodo imeli v lendavski občini pri določanju odlagališča odpadkov podobne težave, kot jih imajo drugje, vendar so se duhovi pomirili, zato so na petkovem zasedanju zborov občinske skupščine dokaj mirno sprejeli odlok o ureditvenem načrtu odlagališča. Zanj so določili okrog 23.000 kvadratnih metrov velik prostor ob potoku Boršnjak v Redičkem gozdu v bližini državne meje in Dolge vasi. Predvidevajo, da bo novo odlagališče omogočalo odlaganje odpadkov kar za 20 let. Odlagališče bodo uredili postopoma.

V petek so v lendavski občinski skupščini sprejeli še nekaj drugih odlokov; odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb določa, da v prihodnjih

treh mesecih ne smejo porabiti več kot četrtino letošnje porabe.

Bojazen, da se občinski proračun ne bi napolnil, pa je odveč, kajti sprejeli so nov odlok o davkih občanov, ki določa 8 vrst davkov. Čez porabo pa se utegnejo pritoževati tudi v združenem delu, čeprav je letošnja prispevna stopnja od bruto osebnih dohodkov za razvojne programe krajevnih skupnosti nekoliko manjša kot lani. Tokrat znaša 0,32 odstotka. Bodo imeli zdaj v združenem delu večji posluž za krajevnem skupnosti? Doslej ga ni bilo na pretek, pa so zbrali le dve tretjini načrtovanih sredstev oziroma 60 milijonov. Upošteva je določene kriterije (število prebivalcev, število zaposlenih) so denar razdelili 18 krajevnim skup-

nostim, od katerih bodo največ prejeli: KS Lendava (7 milijonov), Turnišče (5,5 milijona), Črenšovci (3,5 milijona), Bistrica (3 milijone), Odranci (2,8 milijona) in tako dalje.

Delegati lendavske občinske skupščine, ki so se tokrat zbrali le na ločenih sejah, so podprli izhodišča razvojne politike za leto 1989. To je neke vrste nadomestek za občinsko resolucijo, ki je za prihodnje leto ne bodo posebej sestavljali, vendar so v občinskem izvršnem svetu, ki je dokument pripravil, menili, da smerokaz mora biti.

V delegatskih klopeh so šušljali še drugi papirji. Naj jih nekaj naštejemo (prebralo jih tako in tako ni veliko): poročilo o delu sklada stavbnih zemljišč, poročilo o vzdrževanju grobov borcev, osnutek odloka o prenehanju lastniške pravice na zazidalnem območju naselja Črenšovci. Blagoslov so dobili še nekateri drugi normativni akti (odloki), pa tako — vsaj v zboru krajevnih skupnosti (družbenopolitični zbor tako in tako nikoli ni v prvo sklepčen) — ni bilo časa ali pripravljenosti ali volje za poglobljeno delegatsko razpravo.

Š. Sobočan

— Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI —

UMORILA NOVOROJENČKA

Minulo soboto je dvaintridesetletna T. Š. iz Murske Sobote na grozljiv način umorila komaj rojenega otroka. Dolgo časa je pred možem prikrivala nosečnost, češ da je bolna in zaradi tega zateka. Minulo soboto je ostala sama. Ko je dobila popadke, je odšla na stranišče, kjer je rodila deklico in jo takoj umorila. S kuhinjskim nožem je začela razkosavati otroka in dele metati v stranišče. Preostanek trupelca je zavila v polivinilasto vrečko in skrila v smeti. Za sabo je počistila, vendar je mož, ko se je vrnil, opazil, da se je zgodilo nekaj groznega, in ženo nagnanil postaji milice. Obdukcija je ugotovila, da je bil otrok rojen živ, zato se bo morala mati za zločin zagovarjati na sodišču.

ZASTRUPITEV Z BENCINSKIMI HLAPI

23. decembra se je zgodila huda delovna nezgoda v Inji Nafti. Ivan Raduha iz Gaberja, zaposlen v Inji Nafti Lendava kot je-malec vzorcev, je jemal vzorec iz večje cisterne, visoke 9,2 metra s prostornino 1000 kubičnih me-

trov, v kateri je bil še super bencin do višine 2,5 metra. Raduha je odšel v cisterno po premičnih stopnicah, in ker ni uporabljal zaščitnega sredstva, so ga bencinski hlapi omamili. Izgubil je zavest, vendar so ga sodelavci s pomočjo gasilske reševalne službe izveleli. Zdravi se v bolnišnici in je zunaj življenjske nevarnosti.

ZANESLO GA JE V JAREK

20. decembra se je voznik osebnega avtomobila Ivica Milenko iz Zagreba peljal iz Ljutomera proti Radencem. Pred naseljem Hrastje — Mota ga je zaradi neprimerne hitrosti na delno poledeneli cesti v ostrem ovinku zaneslo na bankino in v jarek. Voznik se je telesno poškodoval, škode pa je za 2 milijona dinarjev.

ZGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

22. decembra je iz doslej neznanih vzrokov izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Alojza Kavaša v Norščinah. Zgorelo je celotno gospodarsko poslopije, veliko 15 x 6 metrov, v njem pa 2,5 tone sena, 3,5 ton slame in ra-

zno kmetijsko orodje. Škoda znaša okoli 30 milijonov dinarjev. Vzroke za nastanek požara raziskujejo.

ZGORELA ZAPUŠČENA HIŠA

23. decembra je zagorelo na zapuščeni leseni stanovanjski hiši v Pertoči. Lastnik hiše Oto Šipuš živi v Kuzmi. Zgorelo je stanovanjsko poslopije, ob njem pa tudi gospodarsko. Škode je za 10 milijonov dinarjev. Vzrok za požar še ni znan.

KDO JE POBEGLI VOZNIK?

21. decembra se je zgodila huda prometna nezgoda na Ciril-Methodovi ulici v G. Radgoni. Pešca, ki je šel proti domu, je povozil neznan voznik motornega kolesa in ga hudo poškodoval. Voznik je pobežnil, zato ni bilo možno ugotoviti, kako je nesreča nastala.

Voznika motornega kolesa ali očevidce pozivajo, da se oglašijo na postaji milice v G. Radgoni ali pokličejo telefonsko številko 92 in pomagajo ugotoviti, kako se je nesreča zgodila.

J. D.

Obisk partijske delegacije iz Lentija

Štiričlanska partijska delegacija iz sosednjega Lentija na Madžarskem, ki jo je vodil prvi sekretar Laszlo Feritz (tretji z leve), se je konec tedna mudila na obisku v Pomurju. V Murski Soboti jo je sprejel Bela Banfi, sekretar MS ZKS za Pomurje, ki je ugodno ocenil dosedanje sodelovanje med partijskimi organizacijama, ki je že dokaj utečeno predvsem med občinama Lendava in Lenti. K temu dokaj prispeva tudi sožitje med narodoma ob meji, zlasti na kulturnem in športnem področju, medtem ko naj bi v prihodnje poglobili še gospodarske stike. Temu je bil namenjen tudi obisk madžarske delegacije v turniški Planiki. V pogovoru pa so se dotaknili tudi aktualnih političnih dogajanj. Delegaciji sta izrazili željo, da se medsebojno sodelovanje nadaljuje v skupnem interesu. M. Jerše, foto: N. Juhnov.

LJUTOMER

ZAENKRAT LE OPOZORILNA STAVKA

Potem ko je kolektiv Srednje družboslovne in naravoslovne šole Ljutomer (pa tudi nekatere druge manjše srednje šole v Sloveniji) brez uspeha opozarjal na nevarnost sklepa odbora za usmerjeno izobraževanje, po katerem odtegujejo določen odstotek sredstev vsem tistim šolam, ki v prvih letnikih nimajo toliko učencev, kot je to predvideno po normativih (od 30 do 36), so se v ponedeljek odločili, da bodo stavkali. Če bi se namreč sprijaznili s tem sklepom, bi to lahko pripeljalo do ukinitve šole. Samo v prvih štirih mesecih tega šolskega leta so jim odtegnili 5,41 milijona dinarjev. In v torek so res začeli stavkati. Učenci niti ni-

so prišli v šolo. Njihov mladinski predsednik je na sestanku, ki so ga sklicali zjutraj s predstavniki sindikata, ustanovitelja, OE Zavoda za šolstvo in tiska, med drugim dejal, da razume in podpira učiteljski kolektiv, čeprav stavka prinaša negativne posledice za učence. Prav zdaj, pred koncem prvega polletja, je najpomembnejše obdobje. Sicer pa so se vsi navzoči strinjali, da so zahteve kolektiva upravičene, morajo pa jih bolje opredeliti, postaviti roke za njihovo rešitev

in dati republiški izobraževalni skupnosti (v okviru le-te pa še posebej odboru za usmerjeno izobraževanje, ki je po njihovem mnenju sprejel nezakonit sklep) možnost, da najde primerno rešitev. Kot je predlagal predsednik Medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Pomurje, Milan Utroša, naj bi bila torkova prekinitev dela opozorilna stavka, so se potem v kolektivu tako tudi odločili. Če bo potrebno, pa bodo še stavkali.

Jože Graj

Kemična čistilnica

MARTA ŽEMLJIČ

Murska Sobota, Štefana Kuzmiča 11,

želi vsem svojim strankam srečno novo leto 1989

in se priporoča še v prihodnje!

— VELIKA PRIDOBITEV ZA POMURJE —

V Lendavi: razstavno-prodajno središče Gorenja

V sestavljeno organizacijo združenega dela Gorenje Velenje je tačas vključenih 18 proizvodnih organizacij, ki skupaj zaposlujejo 21.000 delavcev. Letos bodo imele 1700 milijard celotnega prihodka, od tega bodo na tujem iztržile 250 milijonov dolarjev, kar je 9 odstotkov od celotne slovenske prodaje na konvertibilno tržišče, je na petkovih slovesnostih v Lendavi pove-

dela, včlanjenih v sozd, in ker gre za ponudbo, kot jih imajo v prodajnih centrih v Ljubljani, Mariboru, Muti, Nazarjah, Ptuj, in v Velenju, pridobitev ni le lokalnega, ampak vsemomurskega pomena. Še več: povsem logično pričakujejo, da si bodo sem prihajali ogledovat in kupovat najnovejšo Gorenjeve izdelke tudi kupci s sosednje Hrvaške in Madžarske.

Poslovno-stanovanjsko stavbo so v razmeroma kratkem času zgradili delavci lendavskega Gradbenika in njihovi kooperanti. Objekt se kar lepo vključuje v svet ob vznožju gorice. Foto: Š. S.

dal direktor prodaje na drobno pri Gorenju Branko Majdič.

Glede na to, da je Gorenje zgradilo v Lendavi 400 kvadratnih metrov veliko razstavno-prodajno središče vseh izdelkov, ki jih izdelujejo v organizacijah združenega

Gorenjeve razstavno-prodajno središče je v Kranjčevi ulici, stalo pa je milijardo dinarjev. Sicer pa je v objektu še 10 stanovanj in zaklonišče, kar pa sta financirala stanovanjska skupnost in teritorialna obramba. Š. Sobočan

DAB-DAB-DAB-DAB-DAB-DAB-DAB

Prva zasebna diskontna prodajalna alkoholnih in brezalkoholnih pijač.

Žižek Martin, Cvetkova 42, Murska Sobota

Vse pijače jugoslovanskih proizvajalcev po znatno nižjih cenah!

- dostava na dom ponoči in podnevi
- Jamnička kislica samo 730 din
- liter vina že po 1890 din

Srečno v novem 1989. letu!

Na izrecno željo strank poslujejo po novem letu od 8.00 do 18. ure